

NORBERG
Norbergs Kommun

ÅRSREDOVISNING

2018

*Norberg - den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla.
Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling.*

KOMMUNFAKTA

Yta: 422 km²
Folkmängd: 5 795
14 inv./km²

AVSTÅND

Västerås 7 mil
Falun 7,5 mil
Örebro 14 mil
Arlanda 14 mil
Stockholm 16 mil

	Totalt		
Moderaterna (M)	2	1	1
Centerpartiet (C)	2	0	2
Liberalerna (L)	2	1	1
Arbetarepartiet-Socialdemokraterna (S)	13	7	6
Vänsterpartiet (V)	3	2	1
Sverigedemokraterna (SD)	3	1	2
Demokraterna i Norberg (DiN)	4	1	3
Partiet för Norbergs Framtid (PNF)	2	1	1
Totalt	31	14	17

Källa: SCB/KIR

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

- 4 Snabba siffror om Norberg
- 5 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 6 Detta hände 2018
- 10 Från politisk vilja till verksamhet
- 12 Organisation i Norbergs kommun från och med 1 januari 2018
- 12 Samverkan med andra kommuner
- 15 Hållbarhetsredovisning – Agenda 2030
- 16 Vision 2025
- 17 Måluppfyllelse och kvalitet – Vision 2025
 - 18 Kommunfullmäktiges måluppfyllelse – Strategiska utvecklingsområden
 - 22 Kommunstyrelsens måluppfyllelse – Den tillgängliga och attraktiva kommunen
 - 29 Kommunstyrelsens måluppfyllelse – Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling
 - 36 Kommunstyrelsens måluppfyllelse – Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring
 - 39 Kommunstyrelsens måluppfyllelse – Kommunen - en attraktiv arbetsgivare
- 42 Finansiell analys
 - 50 God ekonomisk hushållning
 - 53 Omvärldsanalys
- 54 Väsentliga personalförhållanden
- 62 Finansiella rapporter

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

- 72 Kommunfullmäktige
- 76 Kommunstyrelsen
- 83 Allmänna utskottet
- 91 Barn- och utbildningsutskottet
- 98 Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet
- 107 Socialutskottet

DRIFTS- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

- 115 Sammanställd drifts- och investeringsredovisning
- 116 Driftsredovisning
- 119 Finansieringen
- 120 Investeringsredovisning

BILAGOR

- 122 Redovisningsprinciper
- 123 Redovisningsbegrepp och ordlista
- 124 Revisionsberättelse

SNABBA SIFFROR

Ekonomi (mkr)	2018	2017	2016
Verksamheten			
Nettokostnader	-364	-301	-319
Avskrivningar	-11	-12	-11
Skatteintäkter	266	262	248
Generella statsbidrag	90	80	117
Finansiella poster	-1	-1	-2
Resultat	-13	28	33
Investeringar			
Nettoinvesteringar	-16	46	20

Befolkning	2018	2017	2016
Folkmängd 31 december	5 795	5 796	5 795
Inflyttning	535	570	647
Utflyttning	521	554	629
<i>Flyttningsnetto</i>	<i>14</i>	<i>16</i>	<i>18</i>
Födda	62	58	51
Avlidna	77	73	77
<i>Födelsenetto</i>	<i>-15</i>	<i>-15</i>	<i>-26</i>
Förändring jämfört med årsskiftet	-1	1	-8

Skatter och avgifter (%)	2018	2017	2016
Kommunalskatt	22,66	22,66	22,66
Landstingsskatt	10,88	10,88	10,88
Församlingsavgift	1,29	1,29	1,29
Begravningsavgift	0,33	0,33	0,33
Summa	35,16	35,16	35,16

Tillgångar och skulder (mkr)	2018	2017	2016
Anläggningstillgångar	161	188	157
Omsättningstillgångar	149	133	147
Långfristiga skulder*	77	78	80
Kortfristiga skulder	102	105	110
Eget kapital	101	114	89
Soliditet	32%	36%	28,67%

*inkl. skuld avseende Citybanan

Personal (%)	2018	2017	2016
Frisknärvaro	93,19	93,71	92,84
Arbetsmarknad (%)	2018	2017	2016
Arbetslöshet 16-24 år	10,4	8,1	15,0
Arbetslöshet 18-64 år	8,1	8,5	10,6

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Norbergs kommun kan se tillbaka på ett framgångsrikt 2018, även om det också har haft sina utmaningar.

Vår nya Frida Hansdotter arena stod klar sommaren 2018 och invigdes med pompa och ståt under hösten. Idrottsföreningar bedriver verksamhet i arenan, skolan undervisar i idrott och hälsa och fritidsgården Unkan fick ett lyft tack vare flytten dit. Arenan har blivit en samlingspunkt och på kort tid har vi haft flera lyckade evenemang. Vi har haft en medarbetardag för 500 personer, elitlag i innebandy som gäster, i början av november var det en landskamp i brottning, Engelbrektsloppet, företagsträffar och i maj planeras veteran SM i brottning, flera av dessa evenemang gynnar besöksnäringen i Norberg.

Att vända skolresultat tar tid men tack vare att vi vågat tänka långsiktigt och tack vare stora satsningar på att alla barn ska lämna grundskolan med behörighet till nationellt program så har vi lyckats vända resultaten och vi hade fler behöriga elever det här året än föregående år.

Under året har kommunen haft ett gott samarbete med Polisen. Förutom de tillsatta arbetsgrupperna som ska jobba med det brottsförebyggande arbetet nära verksamheterna anställdes två fritidscoacher. Ungdomars fritid var central för insatsen men även den sociala sektorn samt skolan såg nytta med inrättande av tjänsterna, likaså kommunpolisen.

Samverkan har fortsatt under året som gått och förfrågningar har också kommit från andra kommuner att ingå i redan befintlig samverkan. För framtiden gäller det att hitta allt fler områden för utvecklande samarbeten, kanske även bjuda in än fler.

Införandet av heltid som norm har pågått enligt plan under året och är framförallt en fråga om jämställdhet då deltidansättningar förekommer i störst utsträckning i kvinnodominerade yrken. Den stora satsning vi gjort inom hemtjänsten genom att minska heltidsarbetstiden till 6,5 timmar per dag för att öka attraktiviteten och minska sjukfrånvaron ska under kommande år återrapporteras och utvärderas.

Jag hoppas att du ska uppfatta Norbergs kommuns årsredovisning som informativ och intresseväckande. Ett spännande 2018 ligger nu bakom oss och vi ser med hopp och tillförsikt framåt.

Jag vill som kommunstyrelsens ordförande tacka all personal och alla förtroendevalda som på något sätt bidragit till kommunens utveckling under det gångna året.

Johanna Odö (S), Kommunstyrelsens ordförande.

DETTA HÄNDE 2018

månad för månad

Det arbetar cirka 500 personer för Norbergs kommun. Vi som bor här är 5 795 personer. Här är ett litet axplock av allt det som kommunen har arbetat med under 2018.

JANUARI

5 796

invånare hade Norbergs kommun den 1 januari 2018.

JOBBMÄSSA

Norbergs kommun deltog i jobbmässa på Arbetsförmedlingen.

CENTRUMFÖRENINGEN

Inför bildandet av *Centrumförening - för ett aktivt Norberg* träffas handlare och andra aktiva i centrum.

FEBRUARI

ENGELBREKTSLOPPET

Under veckoslutet den andra veckan i februari varje år genomförs de olika skidloppen. 2018 var strax över 3 000 åkare anmälda. 1969 var första året Engelbrekts-loppet genomfördes. 1970 fick även damer delta.

FÖRENINGSMÄSSA

Norbergs föreningsliv visar upp sina verksamheter och erbjuder "prova-på-aktiviteter" för gammal som ung.

MARS

OS-GULD!

Firande av Frida Hansdotter som vann OS-guld i slalom. Stor uppslutning på torget trots en del minusgrader. Underhållning och tal av landshövding Minoo Akhtarzand. Grattis Frida!

EARTH HOUR 2018

Centrala delarna av Norberg släcks ner mellan kl. 20.30-21.30 för klimatets skull. wwf.se/earthhour

KOMMANDE MEDBORGARFÖRSLAG?

Massor av önskingar har vårt kommunalråd Johanna Odö fått av eleverna i årskurs 2 som var på besök i kommunhuset. Ett badhus står på mångas önskelista, fler gungor, konsert med Samir och Viktor, gratis glass, skatepark, tågstation, stall, fler papperskorgar...

"Det är så trevligt i Norberg. Jag gillar Norberg för det är så fint" skriver en elev och det kan vi väl alla instämma i?

APRIL

MAJ

JUNI

FRITIDSCOACHER

Fritidscoacherna arbetar uppsökande med Norbergs ungdomar, på gator och torg, i skolor, på fritidsgård samt även på internet. De skapar en relation som bygger på frivillighet, tillit och respekt för ungdomars integritet.

ÅRETS FÖRETAGARE

Kurt och Christer Sjökvist, Berg & Byggt teknik i Norberg AB, utnämndes till årets företagare. Grattis till utmärkelsen Årets företagare!

TRYGGHETSVANDRING

Vandringen genomförs en gång per år och syftar till att se över eventuella svårigheter att ta sig fram, belysning etc. Även vandring med Ungdomsrådet görs vid ett annat tillfälle. Kartläggning sker för att skapa en åtgärdsplan.

ÖKAD RÖRELSE

Norbergs kommun har blivit beviljade 845 000kr av Region Västmanland för att arbeta med folkhälsa bland barn och unga inom förskola och skola.

FRIVILLIGARBETARE

Norbergs kommun tackade alla fantastiska frivilligarbetare med en lunch samt en gåva från Lions. Kontakta gärna Inga-Stina Hesselius om du vill veta mer om hur det är att vara frivilligarbetare i kommunen.

BIBLIOTEKET

Goda biblioteksnyheter! Norbergs kommunbibliotek utökar sina öppettider och kommer bland annat att ha öppet hela sommaren!

INTERAKTIV KARTA

Nu kan du besöka vår interaktiva kommunkarta och hitta exempelvis skidspår, fiskesjöar, apotek, badplatser eller kommunens förskolor.

Kartan hittar du om du skriver in karta.norberg.se i sökfältet i din webbläsare.

JULI

AUGUSTI

SEPTEMBER

KOMMUNHUSET 60 ÅR

Tal av kommunfullmäktiges ordförande Sten Nordström samt kommunstyrelsens ordförande Sten Nordström. Musik av Dag Celsing från invigningen 1958 och guidning av Niklas Ulfvebrand.

ENGELBREKTSTUREN

För åttonde året i rad susade mountainbikecyklister runt i Norbergsskogarna. 972 cyklister var anmälda i år. Start och målgång skedde på torget i strålände solsken.

INVIGNING AV FRIDA HANSDOTTER ARENA

Ett gediget program med invigningstal av Frida Hansdotter, Johanna Odö och Maria Engelfeldt. Innebandy på elitnivå och musikunderhållning av Effect

POLHEMSHJULET

Reparationen av stånggången vid Polhemshjulet påbörjades då snön i vintras har gjort stor åverkan. Även rötskadade stolpar ska bytas ut.

VAL 2018

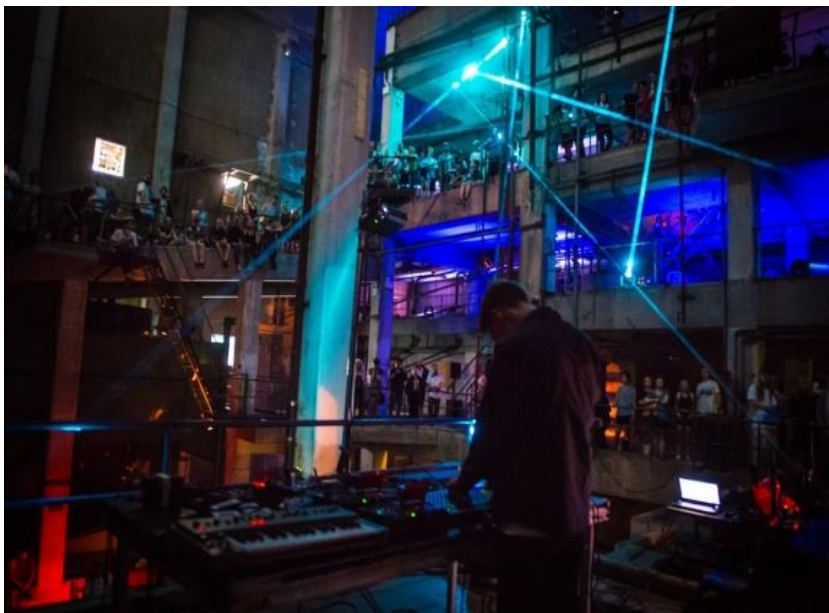
Riksdag, kommun och landsting handlade valet om 2018. 4 628 personer var röstberättigade varav 3 803 röstade och av dem så förtidsröstade 1 654 personer.

FIBRERING AV MIMERLAVEN

Fibreringen innebär bland annat att den verksamhet som bedrivs i och kring Mimerlaven kommer att kunna ta del av snabb digital kommunikation framöver

NORBERGFESTIVAL

Norbergfestival hålls i och runt Mimerlaven som restes 1957 och där man bearbetade järnmalm. Hematit och magnetit från dagbrotten runt Norberg transporterades till Mimer, krossades och bearbetas sedan ytterligare. Gruvnäringen upphörde 1981.

Norbergfestival är en festival för elektronisk och experimentell musik som lockar drygt 1000 besökare sista helgen i juli varje år sedan 1999.

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

LEFSOR

Det har bakats lefsor på Bubblan. Supergoda! För er som inte vet vad en lefsa är så är det tunnbröd på norskt vis.

MORGONSOFFAN

Morgonsoffan är en nätverksplats där du som företagare eller näringslivsintresserad har möjlighet att nätverka, inspireras och knyta nya kontakter. Morgonsoffan infaller första torsdagen i månaden, varannan gång på Fagersta Brukshotell och varannan gång på Frida Hansdotter Arena.

MÅNADENS
SAMARBETSPARTNER:
Nordea

Morgonsoffan
Vi nätverkar så det ryker

VÄSTMANLANDS SJU UNDERVERK

Patricia Sjödin nominerade Blå grottan och som sedan röstades fram av P4:s lyssnare till ett av Västmanlands sju underverk.

CENTRUMFÖRENINGEN

Massor av spöken på byn denna dag. Riktigt ruskigt med ZombieRun, köttätande växter, spindlar, och senaste skriken från Popvärlden...

TILLVÄXTINDEX

Gratulationer till Norbergs företagare, tredje bästa tillväxten i Västmanlands län i 2018 års tillväxtindex.

SKYLTSÖNDAG

Marknad, dans kring granen, lotter, stipendieutdelning. God jul!

ALTERNATIV JUL

Alternativ jul firas i bibliotekets vinterträdgård. Rolf Rydelius har ansvarat för julfirandet i många, många år.

FRÅN POLITISK VILJA TILL VERKSAMHET

Så styrs Norbergs kommun

Kommunen styrs av politiker som valts direkt av medborgarna. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur kommuner utför sina uppdrag.

Förtroendevalda

Kommunen styrs genom en direktvald politisk församling, kommunfullmäktige. Dessutom finns det politiska uppdrag inom kommunstyrelsen, i olika nämnder, kommunalförbund och utskott. Det finns drygt 70 förtroendevalda i Norbergs kommun. Alla utom kommunstyrelsens ordförande, som kallas kommunalråd, är fritidspolitiker och sköter därmed sina uppdrag vid sidan av arbete eller studier.

Medborgarna väljer politiker till kommunfullmäktige

Vart fjärde år väljer medborgarna politiker till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor.

Det här gör kommunfullmäktige

- Tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi. De tar till exempel beslut om budget, skattesats och avgifter för kommunal service.
- Beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer.
- Väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalförbunden.
- Väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet.

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige.

Det här gör kommunstyrelsen

- Leder och samordnar allt arbete inom kommunen.
- Ansvarar för kommunens ekonomi.

Politikerna arbetar i olika nämnder

Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder och utskott som ska finnas, kommunstyrelsen väljer ledamöter till utskotten. Varje nämnd eller utskott ansvarar för ett visst område.

Det här gör nämnderna/utskotten/direktionerna

- Ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen.
- Förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige.
- Genomför beslut som fattas i fullmäktige.

I praktiken är det tjänstemän som sköter själva genomförandet av kommuners verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Arbetsuppgifterna kan vara att ge byggnadslov, bevilja ekonomiskt bistånd eller att organisera skolan.

Kommunallagen

Kommunallagen styr kommunernas verksamhet. Kommunerna styrs också av andra lagar som socialtjänstlagen, skollagen och plan- och bygglagen med mera.

Det kommunala självstyret

Det kommunala självstyret är en princip som är inskriven i regeringsformen, en av grundlagarna. Kommunerna måste följa de ramar som riksdag och regering bestämt, men utöver det ger det kommunala självstyret kommunen rätt att:

- fatta självständiga beslut
- ta ut skatt av invånarna för att kunna sköta sin uppgift

Medborgardialog

Genom medborgardialog kan politiker tillsammans med medborgare diskutera inriktningar och prioriteringar för kommunen. Det sker på många olika sätt men syftar till att lyssna in varandras åsikter och förbereda hållbara politiska beslut.

Förutom olika former av medborgardialoger finns så kallade medborgarförslag.

Medborgarförslag

Medborgarförslag har införts i ca 200 kommuner och det innebär en rätt för den som är folkbokförd i en kommun att väcka ärenden i fullmäktige om frågor inom kommunens ansvarsområde.

Kontroll, tillsyn och revision

Kommunerna har ansvar för den interna kontrollen. Det finns tillsynsmyndigheter på vissa statliga myndigheter som granskar och stödjer kommunernas arbete. Kommunerna ansvarar dock själva för tillsyn av till exempel brandsäkerhet och avfallshantering.

Alla kommuner har en egen revision. Revisorerna granskar kommunernas verksamhet varje år utifrån såväl effektivitet och ekonomi.

Att överklaga kommunens beslut

Det går att överklaga beslut som till exempel

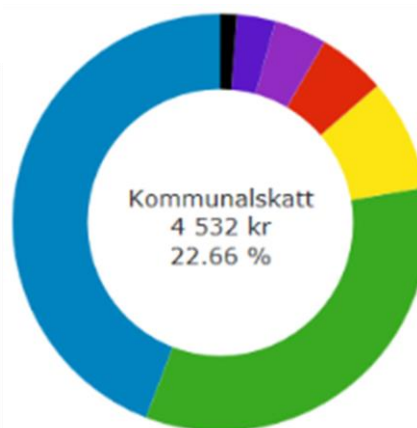
byggnadslov eller socialt bistånd. Det kallas förvaltningsbesvär.

Om man tycker att kommunen har överträtt sina rättigheter eller fattat ett beslut som går emot regler har medborgare i kommunen rätt att överklaga till förvaltningsrätten. Det kallas laglighetsprövning.

Kommunalskatten är den största inkomstkällan

- Kommunalskatten står för ungefär 70 procent av kommunens inkomster. Staten bestämmer vad kommunerna får ta ut skatt på. Sedan bestämmer varje kommun själv hur stor kommunal-skatten ska vara och hur pengarna ska fördelas.
- Kommunerna får också statsbidrag från staten. Vissa statsbidrag är allmänna, andra får bara användas inom särskilda områden som staten pekar ut.
- Kommunen tar också betalt för en del tjänster, till exempel äldreomsorg.

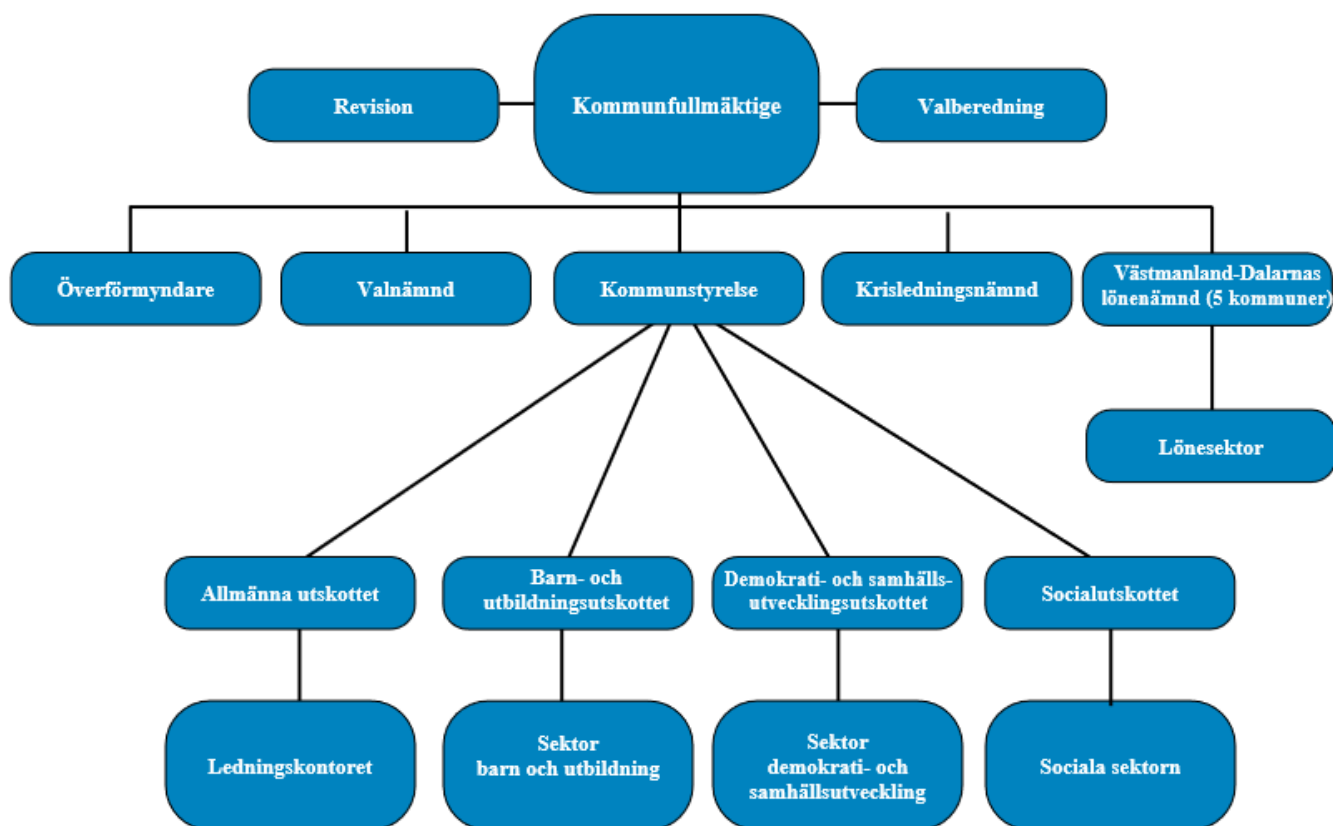
HUR FÖRDELADES DINA SKATTEPENGAR I NORBERG ÅR 2018?

Norbergs kommuns verksamhet finansieras till största del av skatter som tas ut från kommuninvånarnas inkomster. Kommunalskatten 2018 var 22,66 procent.

Ovanstående exempel baseras på en inkomst 20 000 kronor/månad, av dessa gick 4 532 kronor till kommunen. Du kan själv se vad du betalar i skatt på www.skattekollen.se.

ORGANISATION I NORBERGS KOMMUN – från och med 1 januari 2018

SAMVERKAN MED ANDRA KOMMUNER

Norbergs kommun samverkar med andra kommuner för att bland annat få ut mer av kommunens resurser.

KSO-gruppen, kommunstyrelseordförande-gruppen för de så kallade FAHNS kommunerna (Fagersta, Avesta, Hedemora, Norberg, Skinnskatteberg) består av ordföranden från samverkande kommuner och har fullmäktiges uppdrag att ta initiativ till samverkan. KSO-gruppen riktar rekommendationer till respektive kommun.

Västmanland-Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd är ansvarig för frågor som handlar om miljö, bygg, fysisk planering,

kartor och mätning med mer. Den politiska organisationen består av ledamöter från Avesta, Fagersta och Norberg. Sätesskommun är Avesta.

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund styrs av en förbundsledning vars representanter utses av respektive medlemskommuns fullmäktige. Den politiska organisationen består av tre ledamöter från Avesta, två ledamöter från Hedemora, två ledamöter från Norberg och två ledamöter från Fagersta kommun. Vidare finns ett arbetsutskott med fyra ledamöter. Sätesskommun är Avesta.

Norra Västmanlands

Kommunalteknikförbund är ett kommunalförbund med direktion.

Ledamöterna i direktionen är politiker från Norberg och Fagersta och väljs i kommunalvalet vart fjärde år. Gatu- och fastighetsförvaltningarna har en platsorganisation i både Fagersta och Norberg medan övriga förvaltningar samordnas i Fagersta inom vatten och avlopp, skog, lokalvård och IT-stöd. Säteskommun är Fagersta.

Norra Västmanlands

Utbildningsförbund är ett samarbete mellan Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg. Syftet med förbundet är att under en huvudman erbjuda invånarna i alla tre medlemskommuner ett brett och allsidigt utbud av utbildning, från gymnasieskola till högskola. Direktionen är förbundets högsta beslutande och förvaltande organ, ledamöter och ersättare väljs av medlemmarnas fullmäktige för en period om fyra år. Säteskommun är Fagersta.

Västmanland-Dalarna Lönenämnd är en gemensam nämnd för Fagersta, Avesta, Hedemora, Norberg och Skinnskattebergs kommuner. Ändamålet är effektiv verksamhet inom löneområdet. Den politiska organisationen består av kommunstyrelsens ordförande i de fem kommunerna. Säteskommun är Norberg.

Norra Västmanlands Ekonominämnd är en gemensam nämnd för Fagersta och Norberg. Ändamålet är effektiv verksamhet inom ekonomiområdet. Nämnden styrs av kommunstyrelsens ordförande i de två kommunerna. Säteskommun är Fagersta.

Norra Västmanlands

Samordningsförbund är ett politiskt och finansiellt förbund inom rehabiliteringsområdet vars medlemmar består av Försäkringskassan i Västmanland,

Arbetsförmedlingen i Västmanland, Landstinget Västmanland, Fagersta kommun, Norbergs kommun, Skinnskattebergs kommun, Sala kommun, Surahammars kommun och Hallstahammars kommun.

Syftet med förbundet är att stödja och utveckla samverkan mellan parterna inom rehabiliteringsområdet genom finansiell samordning. Samordningsförbundets leds av en av parterna utsedd styrelse. En verkställande tjänsteman är anställd av samordningsförbundet.

Tjänster för administration och ekonomi köps av Fagersta kommun enligt särskilt avtal.

V-Dala Överförmyndarsamverkan. Enligt föräldrabalken (lag) ska det i varje kommun finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd med uppgift att utöva tillsyn över förmyndare, förvaltare och gode män. Fr o m 1 januari 2015 finns det en vald överförmyndare i vardera kommun - Avesta, Hedemora och Norberg. Till sin hjälp har överförmyndarna ett gemensamt överförmyndarkansli, V-Dala överförmyndarkansli. Själva samverkan heter V-Dala överförmyndarsamverkan. Överförmyndaren i varje kommun utses av respektive kommunfullmäktige och står under tillsyn av Länsstyrelsen.

Utöver nämnda samverkan så finns fler konstellationer, nämns bör;

Gemensamma nämnden för hjälpmedelsfrågor, som är en gemensam nämnd för Landstinget i Västmanland och länets kommuner med bl.a. ansvar för drift och försörjning av hjälpmedel.

VafabMiljö, är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun. Vafab arbetar med hållbar och miljöriktig avfallshantering och återvinning. Inom

förbundet bor ca 300 000 människor och här finns över 10 000 företag som genererar avfall. Uppdraget är att ta hand om detta avfall på ett miljöriktigt sätt. Målet är i första

hand att avfallsmängderna ska minskas, det återstående avfallet ska betraktas som en resurs och återvinnas så långt det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

FAHNS-kommunerna samverkar inom ett antal olika verksamheter. Norbergs kommuns samverkan framgår av följande sammanställning:

Samarbetsorgan	Fagersta	Avesta	Hedemora	Norberg	Skinnskatteberg
Norra Västmanlands Ekonominämnd (NVE)	X			X	
Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK)	X			X	
Norra Västmanlands Samordningsförbund	X			X	X
Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU)	X			X	X
Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)	X	X	X	X	
V-Dala Överförmyndarsamverkan		X	X	X	
Västmanland-Dalarna Lönenämnd	X	X	X	X	X
Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd (VDMB)	X	X		X	

Samordningsförbunden inkluderar fler kommuner än ovan redovisade samt även andra aktörer.

ÅRSREDOVISNINGEN – blickar både bakåt och framåt

I årsredovisningen beskrivs och summeras utfallet, vad gjordes under det aktuella året och hur gick det?

Årsredovisningen är ett svar på planering som gjordes inför året, och resultaten används i planeringen av kommande verksamhetsår.

Årsredovisningen är ett viktigt kunskapsunderlag i styrningen av kommunen och ger viktig återkoppling till fullmäktige och Norbergs invånare om hur väl beslutade mål och uppdrag har utförts.

HÅLLBARHETSREDOVISNING – Agenda 2030

Norbergs kommun har påbörjat en resa med att applicera och integrera flera av FN:s hållbarhetsmål i årsredovisningen.

På FN:s toppmöte hösten 2015 beslutade världens ledare om 17 mål för hållbarhet, Agenda 2030, som bland annat handlar om att avskaffa fattigdom, uppnå jämställdhet, bekämpa klimatförändringen, säkerställa god hälsa, likvärdig utbildning samt hållbar ekonomisk tillväxt. Alla ska verka för att målen har uppnåtts senast till år 2030 och för att uppnå målen krävs ett helhetsgrepp. Det behövs ett engagemang på alla nivåer i samhället och det lokala arbetet är särskilt viktigt.

Norbergs kommun arbetar på olika sätt för att främja en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. De förtroendevalda har antagit olika styrdokument som syftar till en hållbar utveckling. Läs mer om de globala målen på www.globalamalen.se

Ekologisk hållbarhet

Långsiktigt bevarande av vattnets, jordens

och ekosystemens produktionsförmåga, minskad påverkan på naturen och människans hälsa.

Social hållbarhet

Långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga och demokratiska behov uppfylls.

Ekonomisk hållbarhet

Långsiktig hushållning med mänskliga och materiella resurser.

De tre hållbarhetsdimensionerna är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra. Det räcker inte med att arbeta inom ett område. Det är när vi ser helheten som vi kan tala om en hållbar utveckling.

Hållbarhetsredovisningen redovisas under kommunfullmäktiges strategiska områden och kommunstyrelsens tio mål. Symbolerna visar vilka globala mål som årsredovisningen anknuter till.

Nyckeln till framgång är att se till att livskvalitet, miljö och ekonomi hänger ihop.

VISION 2025

"Norberg - den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling."

Norbergs kommun har arbetat fram en vision för år 2025.

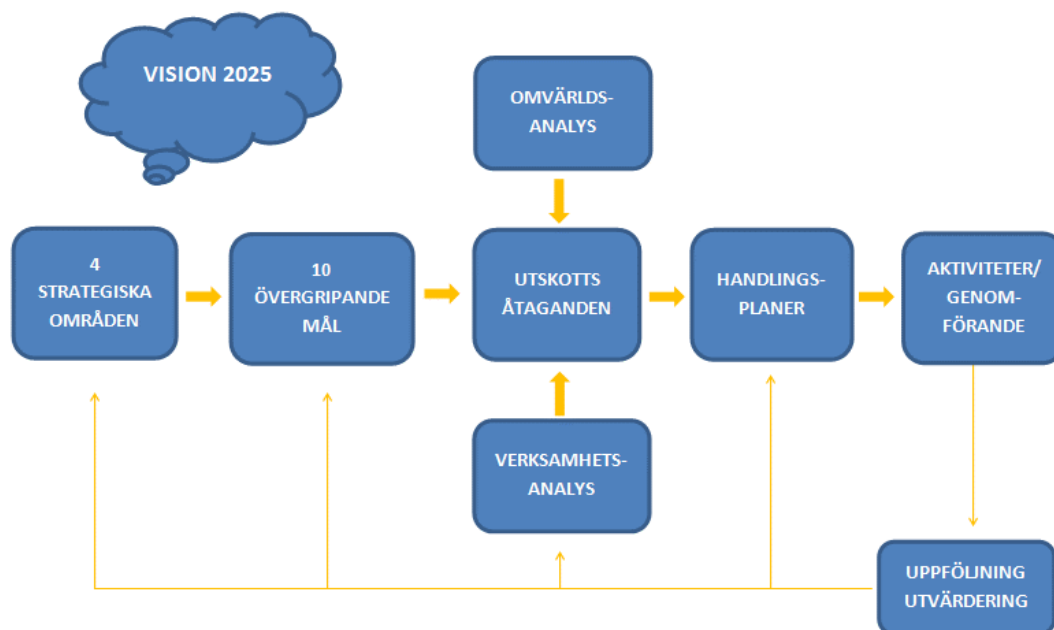
Processen började våren 2015 där förtroendevalda, tjänstemän och invånare medverkade i framtagandet. I januari 2016 beslutade kommunfullmäktige om en vision samt fyra strategiska områden. Nästa steg var att kommunstyrelsens beslutade om tio övergripande mål. När de övergripande målen var fastställda formulerade kommunstyrelsens fyra utskott åtaganden, handlingsplaner och aktiviteter utifrån

visionen, de strategiska områdena samt övergripande målen.

I Norbergs kommuns styrsystem följs resultat upp ett bredare sätt än enbart ur ett finansiellt perspektiv. Förutom de ekonomiska perspektiven har styrsystemet även sikte på verksamhets-, individ/medborgar- medarbetarperspektiv samt hållbarhet. Mätetal, nyckeltal och kriterier tas fram på såväl kommunövergripande nivå som inom respektive utskott för att kunna följa resultatutvecklingen.

I årsredovisningen 2018 görs en samlad bedömning av måluppfyllelsen samt även uppföljningar för varje utskott.

Styrning och uppföljning av resultat i Norbergs kommun:

MÅLUPPFYLLELSE OCH KVALITET – Vision 2025

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra strategiska områden som har betydelse för Norbergs kommuns utveckling. De strategiska områdena anger vägar fram till Vision 2025. I flera fall behövs samverkan mellan kommun och externa krafter för att nå Vision 2025.

De strategiska områdena för åren 2016-2025 är:

Kommunstyrelsens övergripande mål 2016-2018:

Den tillgängliga och attraktiva kommunen

1. Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen.
2. Invånarna är trygga i livets alla skeenden.
3. I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till livslångt och livsvitt lärande.
4. Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun.

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling

5. Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen.
6. Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv.
7. I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

8. I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett aktivt och varierat föreningsliv för alla.
9. Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

10. Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare.

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅLUPPFYLLELSE

Strategiska utvecklingsområden

Måluppfyllelse	Strategiskt målområde
	Den tillgängliga och attraktiva kommunen
	Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling
	Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring
	Kommunen - en attraktiv arbetsgivare

Målen uttrycker en önskad riktning för utvecklingen, och därför visualiseras utfallet med olika färgade prickar.	 Utveckling i önskad riktning	 Oförändrad utveckling	 Utveckling i oönskad riktning	 Mätning ej genomförd
--	--	---	---	--

Analys och utvärdering

Kommunfullmäktige gör en samlad uppföljning av utskottens åtaganden.

Arbetet med att utveckla E-tjänster har fortsatt under 2018 med målet att vara en tillgänglig och attraktiv kommun, det har varit frågor om att föra in nya program och system samt tjänster men en inriktning har varit även att bygga vidare på en infrastruktur som möjliggör fler satsningar framöver, bland annat ett utökat Wifi.

Fiberutbyggnaden har fortsatt men har också stannat upp en del då flera hushåll i kommunen är knutna till företaget IP Only som inte byggt ut nätet i den omfattning som vore önskvärd. Initiativ har tagits av ledningskontoret om att fibrera Mimerlaven för att denna väg bidra till att få ut så kallat trådlöst fiber till de byar som har svårt att få grävd fiber. Norra Västmanlands fiberförening, som bygger fiber för data, telefoni samt digital-TV, har meddelat att föreningen tagit sig förbi de svåraste hindren mot ett fullständigt fiberprojekt. Under januari 2019 skall allt vara klart och alla nödvändiga avtal etc. påskrivna. Föreningen räknar med att de första grävningarna kan starta en bit in under 2019. När detta fibernät byggs ut kommer anslutningsgraden öka högst påtagligt i Norbergs kommun.

Ett förhållandevis omfattande arbete lades ned under första halvåret på att GDPR-anpassa kommunen. Ett dataskyddsombud via löneenheten utsågs. Utbildningar, så kallad nanolearning, i informationssäkerhet och GDPR har genomförts för samtliga medarbetare men även för förtroendevalda med syfte att höja kunskapsnivån. Två särskilda utskick av fingerade ”phishingmejl” för att testa personalens medvetande om informations säkerhetsattacker genomfördes. Dessa resulterade i anmälningar till IT-helpdesk samt även till IT-strategen, vilket visar på en medvetenhet om problemet som denna typ av attacker kan utgöra.

HR-frågor förutom personalbokslut

För att kommunen ska klara framtida personalförsörjningen behöver arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare vara aktivt, ett led i detta är att ta fram en reviderad HR-strategi.

Norbergs kommuns HR-arbete har också varit i centrum med projekten nedsatt arbetstid inom hemtjänsten och heltidsprojektet.

En medarbetardag för samtliga medarbetare genomfördes under augusti med närmast enbart positiva reaktioner, någon form av fortsättning bör ske även om det kostar en del.

Under senare delen av året genomfördes en digital medarbetarenkät med samtliga medarbetare. 370 av 461 medarbetare svarade, motsvarande år 2016 var det 381 av 483 som svarade.

Resultaten visar på flera styrkeområden som hög meningsfullhet och god stämning, arbetsplatser med låg grad av diskriminering och trakasserier men också att medarbetare inte är nöjda med tillgång till friskvård och lönen.

Rekrytering och upplevelse av att arbeta i en attraktiv organisation kan utvecklas samt även ledarskapet. När det gäller ledarskapsdimensionen är det framförallt chefers återkoppling till medarbetare som kan bli bättre likaså dialog om mål för arbetet. Med färre antal medarbetare per chef samt med ett ökat administrativt chefsstöd finns förmodligen potential för dessa delar att stiga men det handlar också om att kommunledningsgruppen arbetar med att stärka chefer överlag exempelvis genom att arbete fram mera utvecklade former för dialog om mål samt resultat för medarbetare.

Att uppleva att det är attraktivt att arbeta inom den offentliga sektorn och Norbergs kommun är också en angelägen fråga att arbeta vidare med. Här kan antagligen en mera utvecklad intern kommunikation vara betydelsefull, till exempel i form av att medarbetare via olika kanaler lyfts fram och att det fina arbete som varje dag synliggörs.

SCBs medborgarundersökning år 2018

En medborgarundersökning genomfördes av SCB på uppdrag av Norbergs kommun år 2018. I det stora hela är det samma undersökning som också genomfördes 2016 och 2013 även om en del frågor formulerades annorlunda denna gång. Undersökningen genomfördes mellan den 23 augusti och den 5 november 2018. Ett slumpmässigt urval på 800 personer i åldrarna 18–84 år tillfrågades och av dessa besvarade 37 procent enkäten. Den genomsnittliga svarsfrekvensen för samtliga deltagande 111 kommuner blev 41 procent. Totalt antal svarande var i Norbergs kommun 293 personer. Andel män i Norberg som svarade var 33 procent och för kvinnor var frekvensen 41 procent. Tittar vi på svarsfrekvensen i olika åldersgruppen ser vi att endast 11 procent av 18-29 åringarna svarade. I åldersgruppen 30-49 svarade 24 %. För gruppen 50-64 år var det 42% och för de äldsta över 65 år svarade 57% av de Norbergare som fick frågorna i brevlådan. 268 personer som medverkade var födda inrikes medan 25 personer var födda utomlands.

Då svarsfrekvensen är låg och för Norbergs kommun lägre än för andra kommuner kan det vara svårt att dra några slutsatser och det är centralt att framhålla att SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning och ingen brukarundersökning. Det bör även påpekas att jämförelser mellan enskilda kommuner ska göras med försiktighet då verksamheter och förhållanden kan variera mycket mellan olika kommuner. Det kan finnas skillnader mellan kommunerna som i sin tur förklarar skillnader i nöjdhet, vilka inte fångas av undersökningen.

Norberg att leva och bo i

SCB delar in undersökningen i två huvuddelar, Norberg att leva och bo i och specifika frågor om kommunala verksamheter.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur invånarna bedömer Norbergs som en plats att bo och leva på blev 55. Snittresultaten är något lägre än för samtliga i undersökningen medverkande kommuner men det har skett en utveckling till det mera positiva jämfört med föregående undersökning från år 2016. Motsvarande som helhet för Norberg år 2013 och 2016 var index 50 och index 55 året 2018, således en positiv utveckling men den låga svarsfrekvensen gör att uppgången inte kan sägas vara statistiskt säkerställd.

De områden som ges lägst index inom undersökningens områden ”bo och leva i kommunen” är utbildningsmöjligheter (44), arbetsmöjligheter (47) samt bostäder (48). I mitten kommer frågor om kommunikationer, kommersiellt utbud, och trygghet. Högst är fritid (55).

Tittar vi på kön, finns inga avgörande skillnader, möjligen att kvinnor känner sig mera otrygga än män. Fördelat på åder kommer trygghet högt hos ungdomar med index 67 för åldersgruppen 18-29, medan trygghet för äldre och de över 65 år är 49.

I sammanhanget bör det nämnas att ett par trygghetsvandringar samt en tillgänglighetsvandring genomförts under året som gått. Lyckade satsningar där ungdomsrådet, tjänstemän, politiker och polisen deltar och samverkar. Norbergs kommun finns en strukturerad samverkan med Polisen som resulterat i reviderade medborgarlöften. Bostadsfrågor har också varit i fokus under 2018. Ett nytt grepp togs under försommaren för att få igång byggande på färdigplanerade tomter i Klackberg.

Under året har två fritidscoacher varit i arbete med att arbeta förebyggande. Efter en utvärdering beslutades att coachernas anställning skulle avslutas och ersättas med en person med mer övergripande ansvar samt för att arbeta systematiskt utifrån lägesbilder tillsammans med bland kommunala sektorer, polis samt näringsliv. För uppdraget kommer en projektledare att rekryteras i början av 2019.

Den nya idrottshallen med fritidsgård fick sitt namn i samband med firande av Frida Hansdotters OS guld. Frida Hansdotter arena färdigställdes enligt plan under sommaren 2018 med officiell invigning söndag den 26 augusti. Arenan kommer att ge ett uppsving för en aktiv fritid och bra folkhälsa och tillkomsten av hallen ger också utslag i SCBs undersökning.

Indexet ”rekommendation”, med frågan (Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun?). blev 54, vilket är en ökning från tidigare 48, dock inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2016. På den tiogradiga skalan ger 31 procent låga betyg (1-4), 37 ger medelbetyg av 37 och 31 ger högsta betyg (skala 8-10). Högst omdömen inom de områden som ingår i ”leva och bo” får frågor om fritidsmöjligheter. Inom detta område är dock nöjesutbudet ett sänke medan grönområden och natur, möjligheter att kunna utöva fritidsintressen till exempel sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv är högre än för de 111 medverkande kommunerna. Det enskilda frågeområde som bör prioriteras först enligt SCB för att få ett högre index inom undersökningens område leva och bo i Norberg är bostäder.

Hur medborgarna ser på kommunens verksamheter

NMI för Norbergs kommun blev 49 i årets, det är en ökning men kan inte sägas vara en säkerställd förändring jämfört med hösten 2016 då NMI var 45. Medelindex för samtliga 111 kommuner är 55.

De enskilda områden på frågor om kommunens verksamheter som invånarna är mest nöjda med är vatten och avlopp, räddningstjänst samt sopor och renhållning.

Områden med lägst index är gymnasieskolan, upplevelsen av stöd till utsatta personer samt för gator och vägar. Möjligen kan ett par skillnader spåras för män och kvinnor. Kvinnor är mindre nöjda med gymnasieskolan jämfört med männen (index 41 och 51) samt äldreomsorgen. Index för män är 54 medan den för kvinnor var 46. För idrotts och motionsanläggningar finns också en skillnad, Index 60 för män och 54 för kvinnor.

Indexet bemötande och tillgänglighet som förmodligen säger en hel del om kommunal service blev 57. Med detta ligger Norbergs kommun i årets undersökning i paritet med snittet för 111 kommuner. Resultatet är en förbättring från föregående års index 53 och har ökat för samtliga frågor om hur nöjda invånare är med. Frågorna i undersökningen var; ”Hur lätt det är att komma i kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Hur blir du bemött när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Den service du får när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Möjligheter att komma i kontakt

med kommunens högre chefer? Det bör än en gång framhållas att låg svarsfrekvens inte ger en säkerställd statistisk förändring jämfört med hösten 2016. Enligt SCB är det främst förbättringar av betygsindexen för verksamheterna Gång- och cykelvägar, Kultur, Äldreomsorgen, Gator och vägar samt Grundskolan som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Medborgar-Index om kommunala verksamheter.

Kommunal service

Under 2018 medverkade Norbergs kommun i en serviceundersökning som har utarbetats i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting. De frågeområden som valdes för undersökningen är relativt vanligt förekommande från kommuninvånare, både via telefon och via e-post. Frågorna rörde områdena bygglov, förskola, grundskola, individ och familjeomsorg, miljö och hälsa, gator och vägar, äldreomsorg, handikappomsorg, kultur och fritid samt kommunledningskontoret. Totalt genomfördes 60 sökningar via telefon, med samma omfattning och fördelning även via e-post under en femveckors period. Mätperioden var huvudsakligen under veckorna 41-45, vilket således omfattade skolornas höstlov.

Översikt bilden med Norbergs resultat för telefon och e-post i förhållande till andra kommuner i likvärdig storlek (10 kommuner med 3 000 – 10 000 invånare) är i huvudsak god. Flera delområden är paritet med snittet, ett par över och en under. Den delen som är ”röd” handlar om tillgänglighet. Dåligt svar på frågan är utebliven kontakt med någon handläggare inom 60 sekunder och inget svar är lika med ett dåligt svar, sett ur ett medborgarperspektiv. Där kommunen är som starkast i jämförelse med andra kommer är om handläggaren endast svarar på frågan eller om han/hon ger merinformation till exempel hänvisningar, tips och idéer. Ett ytterligare starkt område är snabbheten i e-post respons. 90 % av breven besvarades inom ett dygn, vilket är klart över snittet för likvärdiga kommuner (69 %).

KOMMUNSTYRELSENS MÅLUPPFYLLELSE

Övergripande mål

Den tillgängliga och attraktiva kommunen

Måluppfyllelse	Mål	Kommentar
	Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen.	SCB medborgarundersökning genomfördes under hösten 2018. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Inflytande-Index (NII) enligt SCBS medborgarundersökning 2018 för hur medborgarna bedömer möjligheterna till inflytande i Norbergs kommun blev 39. NII för samtliga 111 kommuner som var med i undersökningen 2018 blev 42.
	Invånarna är trygga i livets alla skeenden.	SCB-undersökningen från 2018 visar att den upplevda tryggheten minskat jämfört med år 2016. Den upplevda tryggheten är påtagligt högre för de som varit boende kortare tid i Norberg. 65 för de som bott två år eller kortare, 63 för de som bott 3-5 år medan den för de som bott länge kommunen är mellan 47 och 50 procent. Tittar vi på födelse-land är de som är födda utomlands är index 71 nöjda med tryggheten medan den för inrikes födda är 50.
	I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till livslångt och livsvitt lärande.	84,2% av eleverna, exklusive nyanlända, är behöriga till gymnasiet. Lovskola och läxläsning erbjuds. Svårt att rekrytera forskollärare och lärare med legitimation.
	Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun.	Alla klassrum är digitala. Årskurs 1 och 4 samt 7-9 har tillgång till en egen lärplatta. Tillbud och arbetsskador anmäls digitalt. Nyckelfria lås inom SÄBO. Fibrering av Mimerlaven.

Samlad bedömning av det strategiska området

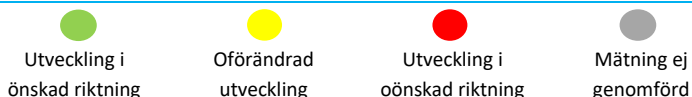
Flertalet E-tjänster har utvecklats under året för att målet att vara en tillgänglig och attraktiv kommun ska uppnås. Inget fysiskt kontaktcenter har etablerats då behovet av sådan funktion minskat på grund av lägre flyktinginvandring.

Handlingsplan för fiberutbyggnad är framtagen och fiberutbyggnaden pågår, ca 60% av hushållen i Norberg hade tillgång till snabbt bredband i oktober 2017, i oktober 2016 53% och i oktober 2015 37%.

Kommunens Facebooksida är ett populärt socialt nätverk där vi hade 2 539 gilla-markeringar i december 2018. I december 2017 hade sidan 2 350 gilla-markeringar. Messengerfunktionen används flitigt av medborgare för att lämna åsikter och ställa frågor direkt till kommunens informatör. Barn- och utbildningsutskottets åtagande att all skolskjuts ska gå fram till skolan har inte varit genomförbart med upphandlad skolskjutsentreprenör.

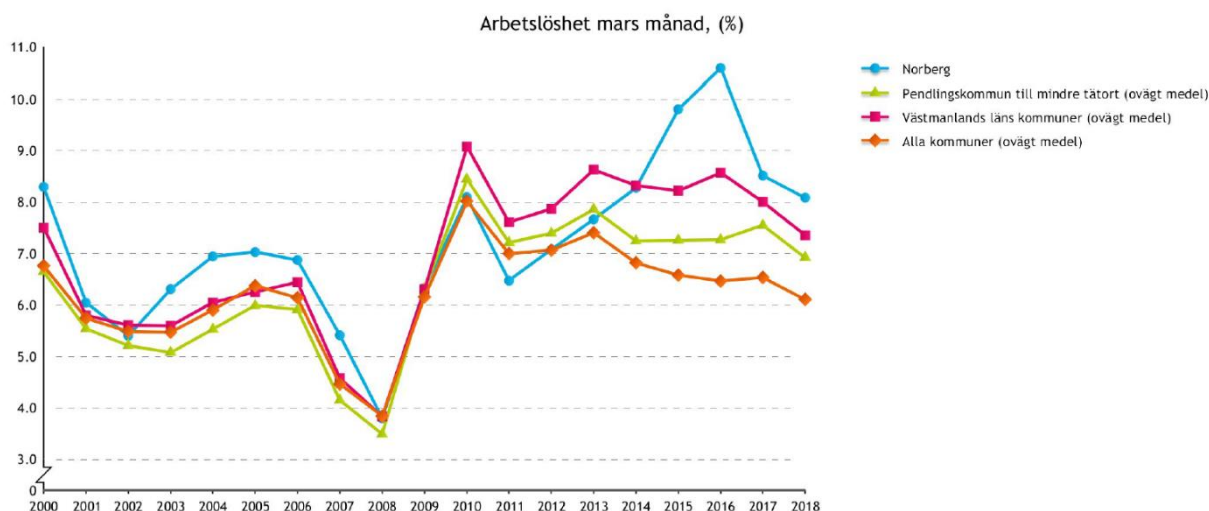
Trygghetsvandringar genomförs flera gånger per år. En lyckad satsning där ungdomsrådet, tjänstemän, politiker och polisen deltar och samverkar.

Målen uttrycker en önskad riktning för utvecklingen, och därför visualiseras utfallet med olikfärgade prickar.

Delaktighet

Att kunna påverka den egna livssituationen kan handla om skillnader i tillgång, förutsättningar, resurser och förmåga att bidra till det gemensamma samhällsbyggandet. Ett sätt att fånga det är med statistik för förvärvsfrekvens och arbetslöshet. Jämfört med Västmanland har Norberg fler arbetslösa och särskilt gäller detta gruppen utrikesfödda.

Källa: Arbetsförmedlingen.

Det är mycket viktigt att våra medborgare känner sig delaktiga. Mötesplatser för tyckande, exempelvis träff för aktörer och intresserade inom besöksnäringen och näringslivspromenad har genomförts för att komma närmare måluppfyllelsen.

Barn- och utbildningsutskottet har under året genomfört en enkätundersökning för att eventuellt utöka öppettiderna för förskola/fritidshem på obekvämt arbetstid. Intresset för omsorg under natt och helg var inte stort nog för att det ska vara motiverat att utöka verksamheten. För närvarande erbjuds omsorg på kvällstid för förskola/fritids på vardagar mellan kl. 18.00-23.00.

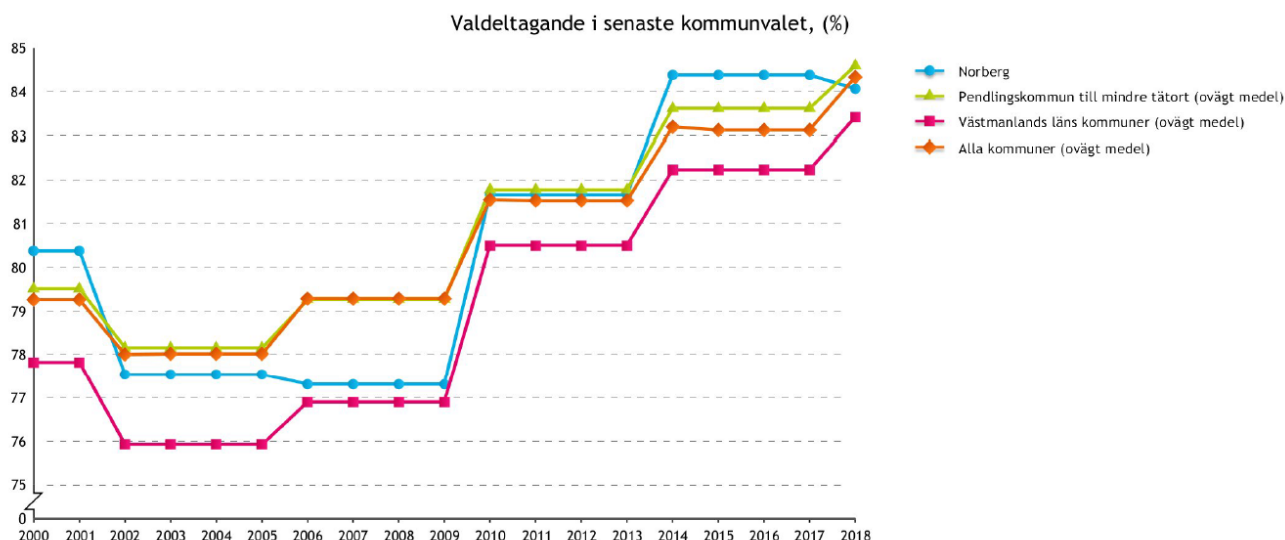
Biblioteket har under året moderniserat sina lokaler med nya hyllor och nytt golv. Det har även skapats en datahörna för vuxna med sex arbetsplatser. Under året har flera evenemang och aktiviteter anordnats för

både barn och vuxna.

Tillsammans med politiken har sociala sektorn utvecklat en modell för verksamhetsplanering. Verksamhetsplanerna utgör nu en del av sociala sektorns systematiska kvalitetsarbete. I dessa beskriver respektive områdeschef det planerade genomförandet av områdets uppdrag under nästkommande år. Detta kvalitetssäkringsarbete har upplevts mycket positivt av alla inblandade. Modellen har reviderats under 2018 för att ytterligare förbättra arbetet med verksamhetsplaneringen.

Val 2019

Söndagen den 9 september genomfördes val till riksdag, kommun och landsting. Av 4 628 röstberättigade röstade 3 803 personer och av dessa var 3 742 röster giltiga.

Trygghet

Det finns flera faktorer, både individuella och generella, som spelar roll för hur trygga vi känner oss. Att känna att man har kontroll över situationen är en viktig förutsättning för att kunna känna trygghet, liksom möjligheterna att kunna göra sig förstådd och förstå sin omgivning. Trygghet kan handla om så olika saker som ekonomi, privata och offentliga relationer, självttillit, närmiljö och vilket stöd och hjälp vi kan förvänta oss få av samhället.

Att invånare känner och upplever trygghet i vardagen och där de bor handlar om flera dimensioner. Norbergs kommuns arbete med skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd, information, brottsförebyggande insatser med mera påverkar upplevelsen. Under året som gått har kommunen varit aktiv tillsammans med Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap vilket har resulterat i att skal-skyddet i kommunhuset ökats samt att en fast krisledningsplats har iordningställts i sessionssalen. Under året blev det också premiär för varningssystemet, Viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Andra delar i trygghetsfrämjande arbetet är dialoger med invånare, affärsinnehavare, polisen via medborgarlöften samt genomförda

trygghetsvandringar.

De medborgarlöften som genomförts under 2018 har varit prioriterade mot trafikmätningar då det av invånare upplevts vara problem med kvällsbilkörning i hög fart. Belysning har satts upp på en del mörka ställen i offentlig miljö och belysningen har blivit bättre på busstorget. Att stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk är också områden som igenom under året via Brottsförebyggande rådet (Brå). Resultaten är i korthet bra men deltagandet i undersökningen syftade till att fånga in vad som kan bli än bättre. De fördelar som Norbergs kommun har i Brå-arbetet är att det finns en väl utvecklad dialog mellan kommun och polis samt att den lilla kommunen gör att saker kan ställas om relativt snabbt. Ett exempel på det är inrättande av två tjänster som ungdomscoacher när information förelåg om att det är oroligt bland ungdomar i kommunen.

För att arbeta faktabaserat är det relevant att se på brottsutvecklingen i kommunen.

Flest registrerade brott i Norberg	2018	2017	2016
Våldsbrott	104	73	122
Tillgreppsbrott (ej butik)	97	138	138
Butikstillgrepp	1	1	12
Skadegörelse	56	66	51
Narkotikabrott	35	42	35
Anmälda brott totalt	532	534	511

Källa Hobit. De mest omfattande anmälda brottskategorierna 2016-2018.

Att avskaffa alla former av våld mot kvinnor och flickor, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering samt avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning är ett globalt mål. Kommunens samordnare mot våld i nära relation har bedrivit flera informativa

insatser bland annat huskurrage med mål att förebygga och förhindra våld i nära relation genom att ge grannar verktyg att agera.

Mediauppmärksamheten kring sexuella ofredanden och övergrepp på festivaler visar oss en samhällsstruktur som tyder på att gränsen för när andras integritet suddas ut och kränks har flyttats. Det drabbar särskilt unga människor. Vuxensamhället har misslyckats när sådant sker. Föräldraansvaret kan inte övertas men vi kan bestämma oss för att bli fler närvarande vuxna i ungdomsmiljöerna i Norberg. Samverkan med arrangörer, polis, skola och föräldraföreningar är viktigt.

Unkan drar till Säfsen!

"Nya" Unkan under produktion

Vuxna på byn

Lärande

Vi vill vara en kommun som driver utvecklings- och kvalitetsfrågor, följer forskning och tillämpar evidensbaserade metoder. Vi vill hitta nya innovativa arbetsätt och arbeta med och utveckla processen kring mål och resultat.

Alla flickor och pojkar ska ha tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan. I Norbergs kommun är 85% av barn 1-5 år inskrivna i förskolan. Förskolan är betydelsefull för alla barn och särskilt för nyanlända med flyktingbakgrund. Förskoleverksamheten erbjuder en struktur i vardagen för både barn och vuxna. Förskolan är en av de första kontakterna som nyanlända familjer och barn har med lokalsamhället. Ett av de globala målen är att senast 2030 ska alla flickor och pojkar ha avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

Norbergs förskolor och skolor arbetar med tidiga upptäckter för att kunna stödja barn och elever i behov av särskilt stöd. Som ett led i detta arbete har kommunen anställt en specialpedagog som arbetar inom förskolan. Hon stödjer pedagogerna med särskilda anpassningar på barn- grupp- och verksamhetsnivå, allt för att barnen ska må bra och kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. På Källskolan finns två specialpedagoger som arbetar på liknande sätt, på Centralskolan arbetar två speciallärare som arbetar mer direkt med elever. Under 2019 har Barn- och utbildningsutskottet fått ett tillskott i budget för att kunna anställa en speciallärare till Källskolan samt en specialpedagog till Centralskolan för att bredda kompetensen på bägge skolorna.

Bedömning av elevernas kunskapsutveckling görs kontinuerligt utifrån kunskapskraven. Redan på lågstadiet är skolans mål att varje elev ska utveckla ett större ansvar för sina studier. Eleverna övar på att bedöma sina

egna resultat och på att ge kamrater feedback på prestationer och förutsättningar. Detta arbete fortsätter sedan upp på mellan- och högstadiet.

Vad gäller de så kallade mjuka värdena, exempelvis studiero som kan vara svåra att mäta så är det ett arbete som det arbetas kontinuerligt med. På högstadiet så bedrivs ett aktivt arbete kring elevernas trivsel och trygghet där kamratstödarna är en viktig del av det arbetet. Den respons skolorna får kring elevernas trivsel och trygghet, både från vårdnadshavare och elever och oavsett stadie, är att när det händer saker så tar skola tag i situationen väldigt snabbt, vilket i sin tur bidrar till att det sällan uppstår större och långdragna situationer kring elever.

Året 2017/2018 startades samarbetet med Högskolan Dalarna tillsammans med förstelärare i grundskolans alla stadier, processledare för förskollärare samt skolledning. Under året har målavvikelser inom området Nyanländas lärande med inriktning på språk utforskats genom att samla in den gemensamma kunskapen i gruppen, koppla forskning till våra upptäckter och utifrån det sammanfatta och analysera för att se vad vi kan utveckla och förbättra.

All rekrytering i Norbergs kommun ska utgå från kompetens, alla människors lika värde och olika förutsättningar. Individuella skillnader i erfarenhet och kompetens skall ses som en resurs och en möjlighet att stärka sektorn. Vid medarbetarsamtal ska chef undersöka om den anställdes hela kompetens tas till vara och hur den ska utvecklas. Samtlig personal med tillsvidareanställning ska därför ha en individuell kompetensutvecklingsplan.

Digitalisering

I budget inför 2017 anslags pengar för en digitaliseringsåtgärdsplan för Norbergs kommun i en treårsbudget för 2017-2019. Åtgärdsplanen innehåller finansiering av kommunövergripande IT-projekt i form av exempelvis digital nämndadministration, nytt intranät, kompetensutveckling och en plattform för e-tjänster. Tillvaratagandet av digitaliseringens möjligheter förutsätter fortsatt utbyggnad av säkra och tillgängliga nät med hög överföringshastighet och geografisk täckning.

Digitaliseringsprogrammet 2018

Under 2018 har kommunen satsat på anskaffande och införande av en kommunövergripande e-tjänsteplattform. Införandeprojektet har genomförts i samverkan med NVK och har skett i en så kallad regionlösning tillsammans med Fagersta kommun i syfte att få ned kostnaderna och samtidigt uppnå en stabilare driftform över tid. Det tekniska införandet avslutades i samband med årsskiftet 2018-2019. Under 2019 genomförs utbildningar för kommunens användare och utveckling av e-tjänster varefter driftsättning mot kommunens medborgare sker. Målbilden är att skapa ”en digital väg in” för befintliga och kommande e-tjänster i Norbergs kommun.

E-tjänsteutveckling har även pågått i sektorerna. En e-tjänsteplattform för äldreomsorg, funktionshinder och färdtjänst är under införande. Kommunen har också anslutit sig till Skolfederation för säkrare/enklare inloggning till skolans e-tjänster. Omvärldsbevakning och avtalstecknande av verksamhetssystem/e-tjänst för lokalbokning och föreningshantering har skett inom Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet.

Utvecklingen av Public 360 som en plattform för kommunens övergripande ärendehantering har fortsatt. Under 2018 har uppgradering av Public 360 till den senaste versionen (SP9) skett vilket medfört effektivare ärendehantering.

Under vårterminen 2018 intensifierades arbetet med Norbergs kommuns anpassning

till den nya europeiska dataskyddsförordningen (GDPR). En arbetsgrupp formerades med deltagare från de olika sektorerna. En stor fråga var att lösa frågan om Dataskyddsombud (DSO) samt uppdaterade registerförteckningar för kommunens verksamhets- och informationssystem. Arbetet med de delarna var i stort sett klara vid GDPR:s ikraftträdande den 25/5 2018 även om vissa rutinbehov och anpassningar återstår att lösa över tid och i takt med att en praxis skapas på området.

Den största enskilda satsningen 2018 har gjorts på inköp inför nyinstallation och kompletteringar av kommunalt WiFi-nät. För Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet gällde detta främst nyinstallation av WiFi i nybyggda Frida Hansdotter Arena. För Barn- och utbildningsutskottet gällde det utbyte av befintligt WiFi-nät på Centralskolan och Källskolan då nuvarande kapacitet är dålig. För Socialutskottet gällde det nyinstallation av WiFi i alla särskilda boenden inom äldreomsorgen inklusive korttidsboendet i och med en ny upphandling av larmsystem där WiFi blir en viktig beståndsdel.

Utöver WiFi-utbyggnaden så har Kärrgruvans skola fått fiberanslutning som har finansierats via Digitaliseringsprogrammet. Det var mycket välkommet då verksamheten i Kärrgruvan länge haft problem med bristande internetuppkoppling.

Fiberutveckling

Den senaste mätningen av bredbandstäckningen i Sverige publicerades

av Post- och telestyrelsen (PTS) i mars 2018 och visade på läget i oktober 2017. I den mätningen hade 78 procent av hushållen i Västmanlands län tillgång till snabbt bredband på 100 Mbit/s.

Cirka 60% av hushållen i Norberg hade tillgång till snabbt bredband i oktober 2017, i oktober 2016 var siffran 53%. Regeringens mål är att år 2020 ska 95 procent av alla hushåll i Sverige ha tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s.

I Karbenningbygden med omnejd har arbetet med fiberföreningen Norra Västmanlands Fiber fortsatt. Under året har samförläggningar av kanalisation med Vattenfall planerats i syfte att underlätta föreningens framtida fibrering.

Mimerlavens fibrering

Projektet Mimerlavens fibrering är en del av ”Handlingsplan för fiberutbyggnad i Norbergs kommun 2016 – 2018,

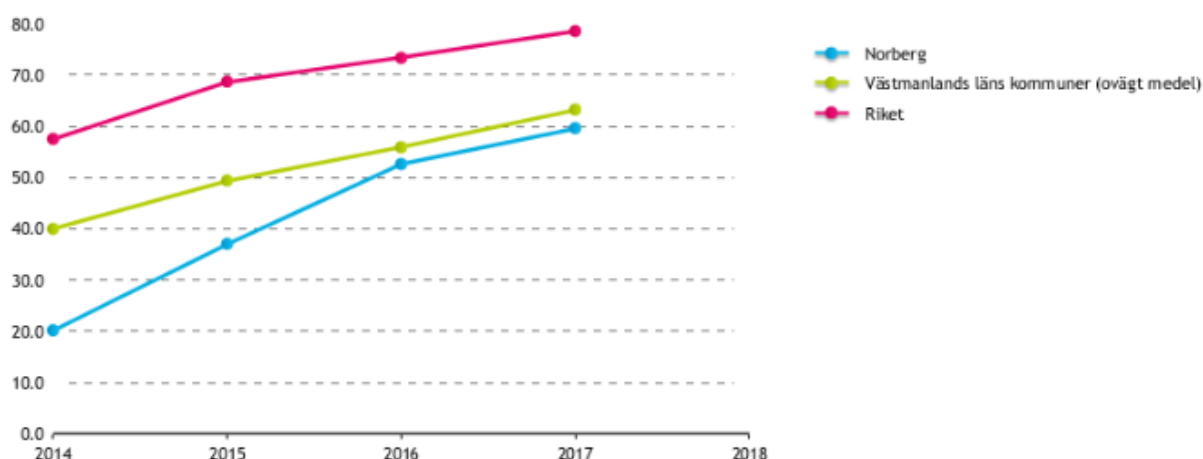
uppdatering 2017” som antogs av Kommunstyrelsen 2017-06-26 § 84.

Finansiering av Mimerlavens kanalisation/fibrering har gjorts via Digitaliseringsprogrammet 2018. Arbetet har skett i samarbete mellan kommunen, NVK och externa leverantörer. Det kommer i sin tur att leda till att den återstående kommunala verksamhetsfastighet som idag saknar fiber (Berghuset) kommer att kunna få anslutning till det kommunala fibernätet via så kallat trådlöst bredband.

Ett syfte med Mimerlavens fibrering är också att kunna erbjuda trådlös bredbandsanslutning till privatpersoner som idag inte kan få traditionell grävd fiberanslutning. Kommunen har tecknat avtal med en extern leverantör, Bluecom AB, om etablering av utrustning för leverans av trådlöst bredband från Mimerlaven.

Erik Lehto
IT-strateg

Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%) (Värde)

ÖVERGRIPANDE MÅL

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling

Måluppfyllelse	Mål	Kommentar
	Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen.	Agenda 2030 med flera av FN:s globala mål redovisas i årsbokslut 2018. Energi- och klimatstrategin täcker flera av kommunstyrelsens mål och ansluter också till FN:s globala mål om ett hållbart samhälle. Nyckeltal påvisar minskade utsläpp av växthusgaser.
	Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv.	Antalet nyregistrerade företag ligger något över Västmanlands snitt. ”Morgonsoffan” är en populär träffpunkt för företagare att knyta nya kontakter.
	I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer.	DSU arbetar för att ta fram en folkhälsoplan. Ett optionsavtal har skrivits med ett företag i Dalarna för tomterna vid Norens västra strand.

Samlad bedömning av det strategiska området

Bostadsfrågor har varit i fokus under 2018 och ett bostadsförsörjningsprogram togs fram 2017. Planberedskapen för att möta ett byggande är generellt sett god, detaljplanelagd mark för bostäder finns. Intresset för att bygga nytt är lågt sannolikt beroende på grund av glapp mellan produktionspris och marknadspris.

Målen uttrycker en önskad riktning för utvecklingen, och därför visualiseras utfallet med olikfärgade prickar.

 Utveckling i önskad riktning
  Oförändrad utveckling
  Utveckling i oönskad riktning
  Mätning ej genomförd

”Så länge en stor andel av de totala koldioxidutsläppen kommer från transporter, kommer transportavstånden att påverka de totala växthusgasutsläppen. För att uppnå kommunens uppsatta mål för att minska energiförbrukningen behövs åtgärder inom alla sektorer i samhället.”

Johanna Odö, kommunstyrelsens ordförande

I Norberg minskade den totala energi-användningen fram till mitten av 2000-talet för att därefter öka något. När det gäller utsläpp av växthusgaser står transport-sektorn för den största andelen, som också ökat under de senaste åren. Val av bränsle för uppvärmning har förändrats över tiden. Det har skett en markant minskning av eldningsolja som energikälla medan trä som bränsle har ökat, delvis på grund av den pelletsfabrik som är lokaliserad i kommunen.

Att kunna göra klimatsmarta val i vardagen är ett av Norbergs kommuns mål. Inom målområdet har flera aktiviteter genomförts, bland annat följande:

- Ett treårigt projekt *Fossilfria och effektiva transporter i östra Mellansverige* och det ettåriga projektet om klimatanpassning *Lathund för klimatanpassning* startades upp 2017. Klimatanpassningsprojektet startade genom att SMHI utlyste medel till ett projekt om klimatanpassning i början av året. Syftet är att få underlag samt ökad beredskap för kommunens fysiska planering där klimatförändringar kan komma innebära ökade perioder med skyfall men även värmeböljor.
- Norbergs kommun var med i Earth Hour under 2018 där NVK genomförde släckning av lampor i centrala Norberg.

- För att informera invånare om hållbarhetsfrågor är Norbergs kommun medlem i Förbundet Agenda 21 som bland annat ger ut tidningen Gröna draken.
- NVK har under året medverkat till att alla mellanstadieelever under tre års tid får Natur & miljöboken, en bok med information, uppgifter, test och tävlingar.
- Uppföljning av Norbergs kommuns Energi- och klimatstrategi.
- Kommunens energi- och klimatrådgivning har delar av 2018 bedrivits via Energikontoret i Mälardalen. Numera återfinns denna hos Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsförvaltning.

Miljöenheten på Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning arbetar just nu framför allt med två förorenade områden i Norbergs kommun. Det ena är Thorshammars verkstad och det andra är Silvergruvan (en del av Bålsjöverksområdet). Först och främst prioriteras Silvergruvan eftersom närhet till enskilda dricksvattentäkter finns. För båda områdena gäller att Norbergs kommun, genom V-dala, ansöker om statliga medel för en huvudstudie. Eftersom det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövare eller fastighetsägare kommer Norbergs kommun att anges som huvudman.

V-dala har förutom den årliga tillsynen på reningsverken förelagt NVK om att ta fram en förnyelseplan för avloppsledningsnätet. En förnyelseplan är framtagen av en konsult. Åtgärderna i planen minskar andelen ovidkommande vatten till avloppsledningsnätet vilket bör leda till minskade bräddningar.

Norbergs kommun har gjort en översiktlig analys av var i jordbrukslandskapet som det skulle kunna vara lämpligt att återskapa eller nyskapa våtmarker. En handfull potentiella platser har identifierats. Kommunen kommer i nästa steg eventuellt att söka statsbidrag för att närmare utreda om det är praktiskt möjligt och vad det skulle kosta att skapa/återskapa våtmarker på dessa platser.

Norbergs kommun äger ganska lite skog, men de skogar som ägs av kommunen är till största delen tätortsnära och därmed mycket viktiga som rekreationsskogar för kommuninvånarna.

I kommunens översiktsplan står bland annat:

- Kommunens höga naturvärden ska skyddas och bevaras i möjligaste mån genom att stor hänsyn tas till

dem vid exploatering och andra förändringar i den fysiska miljön.

- I de fall möjligheter finns att öka befintliga naturvärden och utveckla nya ska detta uppmärksammas och främjas.
- Den biologiska mångfalden ska värnas så att den bibehålls eller ökar.
- Kommunen ska eftersträva att inga hotade arter försvinner.

Ett kommunalt naturvårdsprogram är under framtagande i syfte att bl.a. beskriva befintliga naturvärden i kommunen och ta fram förslag på åtgärder som kan bidra till att uppnå de nationella miljömålen på lokal nivå.

I dagsläget arbetas med att begränsa spridningen av växten Jättebjörnlöka som är en invasiv främmande art.

Enligt översiktsplanen ska kommunens höga naturvärden skyddas och bevaras i möjligaste mån genom att stor hänsyn tas till dem vid exploatering och andra förändringar i den fysiska miljön. Någon metod för att sätta ett ekonomiskt värde på ekosystemtjänster och biologisk mångfald tillämpas dock inte av kommunen.

"Energianvändningen i Norberg är år 2050 hälften av 2009-års användning. Energianvändningen i Norberg baseras huvudsakligen på förnyelsebar energi. Energieffektiva och miljöanpassade energi- och transportsystem är en naturlig del av samhällsutvecklingen. Våra konsumtions- och produktionsmönster är globalt sett hållbara."

ur Energi- och klimatstrategi 2011-2020

El

Två större stamnätskraftledningar om 220 kV berör kommunens nordöstra del, nära Avesta. Övriga ledningar har lägre spänning. Kraftledningar ger upphov till elektromagnetiska fält. I samband med detaljplanering och bygglovgivning tillämpar kommunen de försiktighetsprinciper som rekommenderas av Arbetsmiljöverket, Boverket, Socialstyrelsen, Elsäkerhetsverket och Strålsäkerhetsmyndigheten om att högsta magnetfältsnivå vid bostäder eller där människor vistas varaktigt ej ska överstiga 0,4 mikrotlesla.

Fjärrvärme

VB Energi äger nätet och levererar fjärrvärme i Norberg. Energin baseras i huvudsak på spillvärme från Agroenergi och en liten del av energin utgörs av olja och briketter. Idag finns 75 anslutningspunkter till fjärrvärmenätet inom kommunen.

Vindkraft

Vindkraft är den förnybara energikälla som har störst utbyggnadspotential. Den producerar ren el som inte ger några utsläpp eller kräver miljöpåverkande transporter av bränsle.

Vindpark Målarberget i Norberg och Avesta kommuner har meddelats tillstånd till uppförande och drift av vindkraftpark.

Beslutet har fattats av

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala den 30 Juni 2016. Tillståndet omfattar uppförande och drift av 33 vindkraftverk.

Biobränsle

Tillgången på biobränsle i form av flis, spån, bark m.m. är för närvarande god. Idag används både förädlade och oförädlade biobränslen. I Norberg finns tillverkning av pellets och briketter av träråvara.

Energiuttaget idag motsvarar c:a 1 MWh/d.

Berg- och gruvvärme

Den nya idrottshallen i centrala Norberg värms med bergvärme och med fjärrvärme som spets.

Vattenkraft

Större delen av den tillgängliga vattenkraften i Norbergs kommun är utbyggd i ett antal små anläggningar. Det finns dock ett antal kvarvarande opåverkade forsar och strömsträckor i kommunen som är möjliga att exploatera. En utökning av vattenkraften ska ställas i relation till den skada som detta kan innebära för exempelvis vattenlevande organismer.

Energi-och klimatrådgivning i samarbete med Avesta

Rådgivningen har funnits tillgänglig via telefon och mail för privatpersoner, små och medelstora företag, föreningar samt organisationer under hela året. Medverkan i företagsfrukostar, företagsbesök och monter vid mässa är exempel där rådgivningen har deltagit för att visa upp sig. Stort fokus har legat på den uppsökande verksamheten för att nå ut till eventuella rådsökande och samarbetspartners.

Plast är inte bra för miljön...

Näringsliv

Sysselsättningsgraden hänger samman med förutsättningar för de lokala företagen att utvecklas. Att företagen kan rekrytera medarbetare vid behov och att det finns en infrastruktur som stödjer företagandet. Tillväxtverket undersöker årligen landets kommuner från en sårbarhetsindex. I många svenska kommuner är sysselsättningen beroende av några få stora företag. Sårbara kommuner anses av Tillväxtverket vara mer beroende av industrissysselsättning än icke sårbara kommuner. Av landets fem minst sårbara kommuner finns samtliga i Stockholmsregionen medan de fem mest sårbara (genuint sårbara) är samtliga industriorter varav Fagersta och Skinnskatteberg finns med på listan. Norberg anses tillsammans med Avesta vara medelsårbara kommuner.

Norbergs näringsstruktur präglas inte av ett beroende av ett fåtal stora företag men med tanke på pendlingsmönster är situationen i såväl Fagersta som Avesta relevant för Norberg. Inte minst under konjunkturedgångar uppstår frågan vad

som händer om något eller några av de dominerande företaget i grannkommunerna hamnar i svårigheter. Några av de förbättringar sårbara kommuner kan göra är att nyföretagsamheten stimuleras samt att verka för att möjligheter till pendling är god.

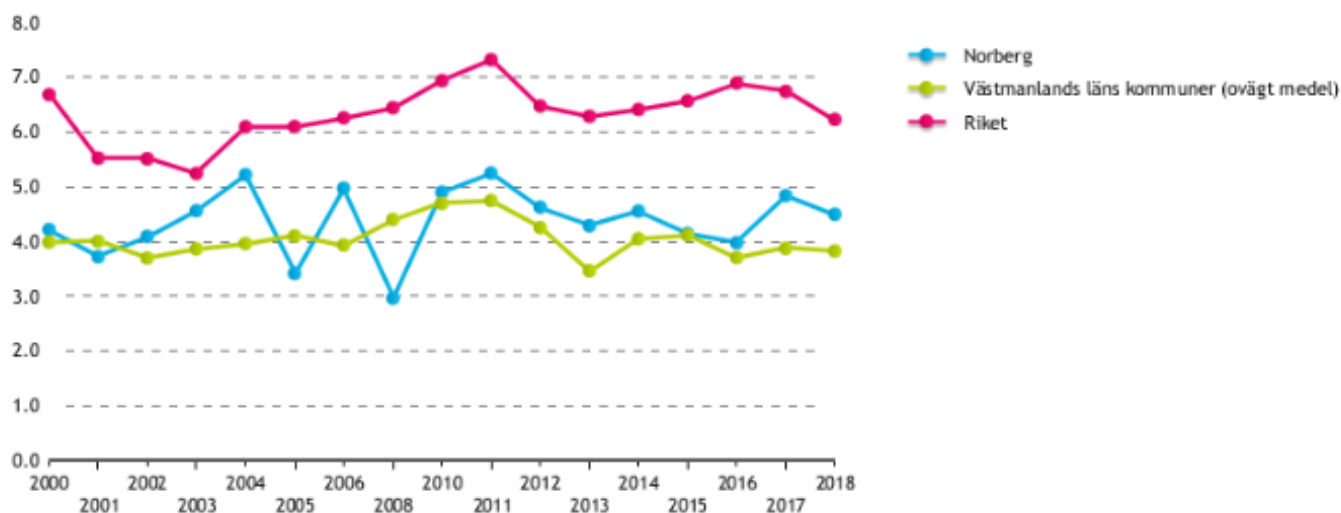
Under året har det arbetats med att ta fram en strategi för näringslivsutveckling, denna kommer att presenteras under 2019. Flertalet träffar och möten har genomförts under 2018 där företagare träffats, ett exempel är Morgonsoffan.

Det ska vara enkelt att vara företagare i Norberg. Företagare ska få ett bra bemötande i kontakt med kommunal verksamhet och få snabba svar på frågor. Det är viktigt att företagen trivs på orten, utvecklas och anställer samt att fler vill etablera sig här.

En nyckel framåt för att förbättra den kommunala servicen än mera är ett utvecklat samarbete med samverkansorganen Västmanland Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd samt Norra Västmanlands kommunalteknikförbund.

Figuren nedan visar utvecklingen av antalet nyregistrerade företag under perioden 2000-2018.

Nyregistrerade företag, antal/1000 invånare (Värde)

Hälsa

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Undersökningar om ungdomars hälsa visar tyvärr att vi är en bit från målet om alla invånares goda hälsa.

Undersökningen Liv hälsa ung visar särskilt att flickors mående är sämre än pojkarnas.

Skolorna erbjuder pulshöjande aktiviteter utanför ordinarie undervisningstid.

Källskolans elever och eleverna på

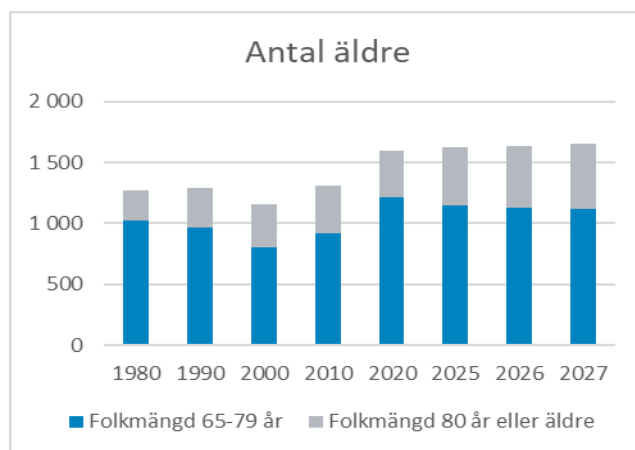
mellanstadiet erbjuds organiserade rastaktiviteter på alla raster. Årskurs 8 har två schemalagda pass med rörlighet utöver ordinarie idrott.

Ökad rörlighet är ett viktigt område som prioriteras men tyvärr är det svårt att erbjuda fler aktiviteter under skoldagen eftersom de ordinarie lektionerna fyller hela elevens dag. Då många elever åker skolskjuts till och från skolan försvåras möjligheterna att ha aktiviteter före och efter skoltid.

Antalet äldre blir fler i Norbergs kommun

Norberg följer den globala trenden med att människor lever allt längre liv vilket innebär att antalet äldre kommer att bli fler. Särskilt gruppen 80 år eller äldre kommer enligt prognoser inom några år att öka vilket kan få följden att behoven av olika stödsystem inom hälsoområden för äldre personer behöver byggas ut.

Figur. Antal äldre i befolkningen efter år. Statisticon 2018.

Boende

Ett Bostadsförsörjningsprogram för Norbergs kommun 2017-2019 antogs under försommaren som föreslår riktlinjer för bostadsförsörjningen

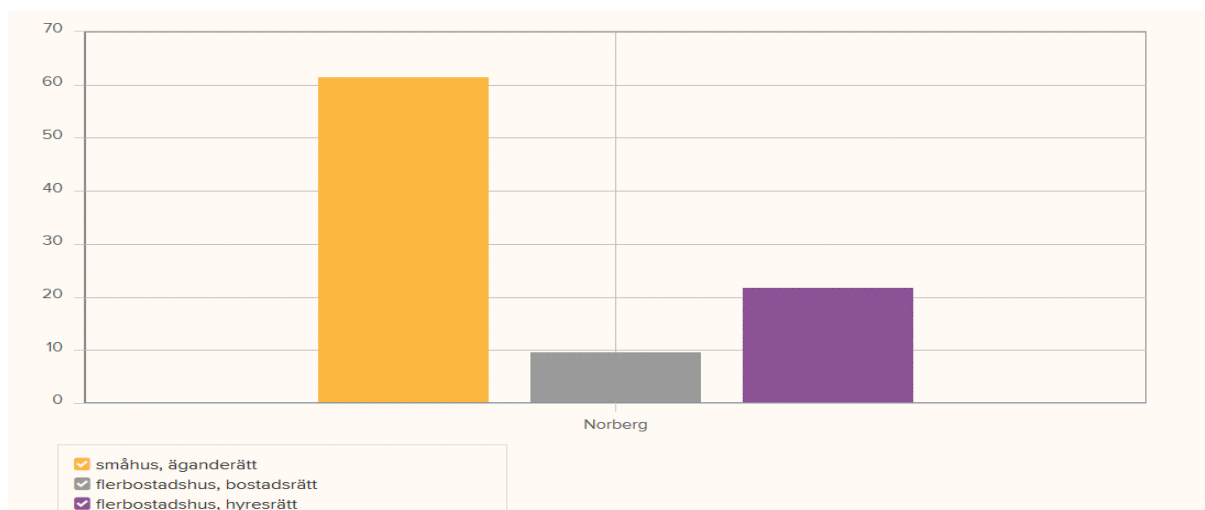
Byggandet av minst 20 nya bostäder ska ha påbörjats i Norbergs kommun innan 2019. Nyproduktion som förtätar i befintliga bostadsområden, och som har tillgång till infrastruktur och kollektivtrafik prioriteras högt. Den sociala hållbarheten ska öka både genom att kommunen tar hänsyn till denna aspekt vid försäljning och anvisning av mark, samt att kommunen strävar efter ett bostadsbestånd med blandade upplåtelseformer inom samma område. Invånare med särskilda bostadsbehov har tillgång till anpassade bostäder. Nyproduktion i trä ska prioriteras, och både planering och byggande ska ske med en strävan efter hållbar utveckling. I övrigt ska Norbergs kommun följa och analysera läget på bostadsmarknaden kontinuerligt och se över efterfrågan samt vara en aktiv part i dialogen med externa aktörer som kan tänkas vilja bygga.

Målet är att det ska finnas hälsosamma boendemiljöer i Norberg. När Migrationsverket släpper de lägenheter som hyrts av privata värdar kommer det sannolikt att finnas ett överskott av bostäder som inte möter upp invånarnas efterfrågan. Norberg präglas, i likhet med andra kommuner utanför regionstäderna om ett relativt svag intresse att bygga nytt. Dialog har förts med intressenter under året som gått men ännu har inget bygglov inkommit om byggande av flerfamiljsfastigheter. När det gäller egna hem är bilden delvis en annan. Det förefaller vara så att en löntagarfamilj att svårt att få lån för att kunna bygga en egen villa i Norberg. Orsaken är att marknadsvärdet bedöms vara

lägre än produktionskostnaden för villan trots attraktiva tomter, exempelvis vid Norens västra strand. Konsekvenserna är att tillgodose behovet av nya bostäder. En annan konsekvens är att den här utvecklingen innebär svårigheter att attrahera nya innevånare som kan bidra till tillväxten.

Norbergs kommun sökte under 2017 och 2018 hos Boverket om statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Boverket ansåg att kommunen uppfyllde förutsättningarna och beviljades bidrag. Antal bostäder som under perioden fått startbesked var få men genererade ändå 205 000 kronor i statsbidrag.

Hur många procent bor i småhus eller lägenhet som är hyresrätt eller bostadsrätt i Norberg? (SCB)

ÖVERGRIPANDE MÅL

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

Måluppfyllelse	Mål	Kommentar
	I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett aktivt och varierat föreningsliv för alla.	Pojkar och flickor har samma möjlighet att delta och utvecklas i föreningslivet.
	Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort.	Norberg är en arrangemangsrik kommun. Flera arrangemang som drar deltagare från hela landet och även utlandet.

Samlad bedömning av det strategiska området

Norberg är en utvecklad besöks- och arrangemangsort där kommunens stöttning av ideella arrangemang är en bidragande orsak.

Norberg har många aktiva föreningar, antalet aktiva skulle dock kunna vara fler. Det finns idag barn och vuxna som inte alls är engagerade i föreningslivet.

Under 2018 färdigställdes Frida Hansdotter Arena som inrymmer idrottshall samt även fritidsgården

Unkan vilka båda kommer att ge ett uppsving för en aktiv fritid och bra folkhälsa.

Norberg har idag, främst inom lagidrotter, en övervikt av killar som är aktiva. Framledes behöver kommunen fortsätta arbeta med att få fler tjejer aktiva.

Målen uttrycker en önskad riktning för utvecklingen, och därför visualiseras utfallet med olikfärgade prickar.

Utveckling i önskad riktning

Oförändrad utveckling

Utveckling i oönskad riktning

Mätning ej genomförd

Fritid, kultur och föreningsliv

Ett hållbart samhälle har ett jämställt och inkluderande förenings- och kulturliv. En gemenskap i föreningslivet där alla känner sig välkomna. Jämställdhet i föreningslivet innebär att flickor, pojkar, kvinnor och män har samma möjligheter till att delta, få inflytande över och utvecklas i föreningens verksamhet.

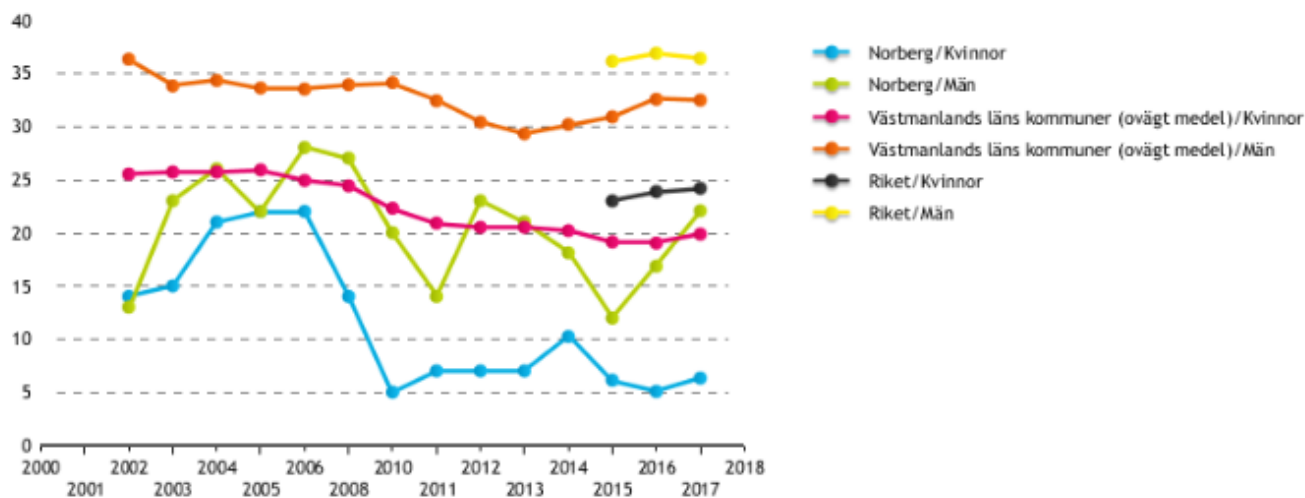
I Norberg finns det 61 föreningar registrerade på föreningslistan som finns på www.norberg.se. 2018 var det 25 föreningar och 9 studieförbund som erhöll kommunalt föreningsbidrag.

11 föreningar i Norberg har redovisat LOK-stöd. 2017 utbetalades totalt 179 690 kr av Riksidrottsförbundet (RF) till föreningar i Norberg.

Statligt lokalt aktivitetsstöd (LOK-stödet) är avsett att stödja idrottsverksamhet för barn- och ungdomar mellan 7-25 år i föreningarna.

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-20 år (Värde)

Många barn/ungdomar lämnar föreningslivet när de når tonåren. Antal deltagartillfällen 13-20 år i Norberg är lågt mot riket.

Förskolans och skolans kulturgrupp arbetar fram en kulturplan som ska sträcka sig från förskola till åk 9 och för att nå detta sker samarbete med medarbetarna inom DSU. Syftet med planen är att den ska vara ett stöd för att alla barn och elever ska få uppleva Norbergs kulturarv.

Unkan, Norbergs fritidsgård för yngre, har under året anordnat särskilda tjejkvällar. De har även drivit ett skate- och demokratiprojekt. Unkan lämnade barn- och utbildningsutskottet och från och med januari 2018 för att tillhöra demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet.

Arrangemangs- och besöksort

Under året har det arbetats för att ha en besöksnäringstrategi klar inför sommaren 2019, den tas fram utifrån tidigare utredningar, interna workshops och öppet möte med allmänheten. Fokus kring

besöksnäringen handlar om järnet, gruvorna och historien.

Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort. Många både mindre och större arrangemang har genomförts under året. Deltagare, besökare och åskådare bidrar även till fler övernattnings- och besök i affärer.

Antalet besökare till våra sevärdheter har varit fler jämfört med föregående år. Mycket på grund av ”nyöppningen” av Elsa Anderssons konditori. Fortsatt är det angeläget att ta tillvara på besökarna och försöka få dessa upptäcka ännu mer av Norberg. En centralt belägen turistinformation finns under sommarhalvåret i Frida Hansdotter Arena. Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet arbetar med att förnya och förtydliga turistinformation både digitalt och i tryckt form.

STRATEGISKT OMRÅDE

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

Måluppfyllelse	Mål	Kommentar
	Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare.	Som en generell bild visar medarbetarenkäten på en utveckling inom flera områden. Förbättringsområden är friskvård och lön. En plan för karriärtjänster har tagits fram och reformen nedsättning i arbetstid har inletts inom hemtjänsten. Genomsnittliga medelåldern per medarbetare i kommunen är 46,66 år.

Samlad bedömning av det strategiska området

För att kommunen ska klara framtida personalförsörjning behöver vi säkerställa att kommunen är en attraktiv arbetsgivare för våra befintliga och framtida medarbetare. Viktiga områden att fokusera på är kompetenta och ansvarstagande medarbetare, attraktiva anställningar, ett gott ledar- och medarbetarskap samt hälsofrämjande arbetsplatser.

Norbergs kommuns HR-arbete kommer att vara i centrum framöver med projekten nedsatt arbetstid inom hemtjänsten och heltidsprojektet men också med bakgrund i att kommunen behöver arbeta än mera strategiskt om att vara en attraktiv arbetsgivare för att klara framtida medarbetarrekruteringar.

Målen uttrycker en önskad riktning för utvecklingen, och därför visualiseras utfallet med olika färgade prickar.

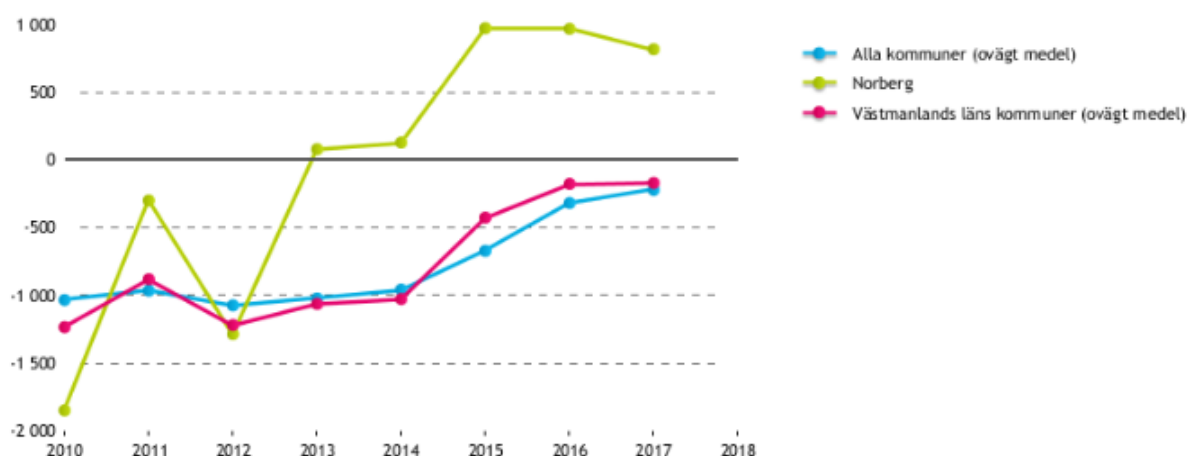
			
Utveckling i önskad riktning	Oförändrad utveckling	Utveckling i oönskad riktning	Mätning ej genomförd

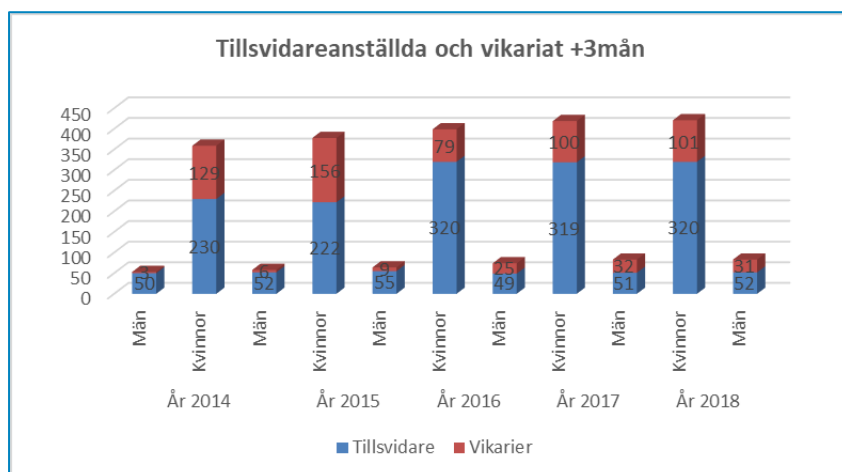
Attraktiv arbetsgivare

Norbergs kommun har olika styrdokument som handlar om jämställdhetsmål för personalen. Jämställdhet uppnås när kommunens medarbetare har lika rättigheter, villkor, möjligheter samt inflytande.

Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr (Värde)

De lönekartläggningar som genomförts visar inte på någon diskriminering i löner mellan män och kvinnor för samma yrkesgrupper men det kan vara svårt att dra slutsatser av vissa yrkesgrupper då kommunen i hög grad är en kvinnodominerad arbetsgivare.

Källa: Personec PB Antal Anställda Mät datum 2018-12-31

Norbergs kommun har under 2017 tagit fram en handlingsplan för införande av heltid med möjlighet till deltid. Att utöka antalet heltider i Norbergs kommun är en framtidsfråga. Skolan, vården och omsorgen behöver rekrytera nya medarbetare de närmaste åren, när dagens medarbetare går i pension, samtidigt som befolkningen blir äldre i Norbergs kommun och behovet av vård och

På global nivå befinner sig mer än hälften av världens arbetstagare i osäkra anställningar och detta gäller i högre utsträckning kvinnor än män. Även i Norbergs kommun återspeglar sig denna struktur genom att det är kvinnor som har olika former av osäkra anställningar.

omsorg sannolikt kommer att öka. Om fler medarbetare arbetar heltid kan rekryteringsbehoven minska men också leda till attraktiva jobb och inte minst ökad jämställdhet då det är kvinnor snarare än män som arbetar deltid. Ofta beror antalet deltider på att verksamheten har tydliga arbetstoppar under en arbetsdag. För att nå fler heltider behöver arbetet organiseras på nya sätt.

Chefer har ett särskilt ansvar och stor inverkan på effektivitet, produktivitet, innovation och medarbetares arbetsmiljö. Chefer har också betydelse för ett hållbart arbetsliv och en ökad mångfald i arbetslivet samt kunna upptäcka risker och förebygga ohälsa på arbetet.

För att vara en attraktiv arbetsgivare bör kommunen utöka grundbemanningen på alla nivåer. Inför läsåret 17/18 utökades grundbemanningen med 33% extra lärare per klass på Källskolan, önskemålet är att detta även ska kunna ske på Centralskolan.

Närvarande chefer är en framgångsfaktor och ett mål är att minska antalet personal per skolledare. Under 2018 har en biträdande förskolechef anställts.

Trångboddheten inom både förskola och skola är fortsatt ett bekymmer. Det är trångt på förskolorna även om personaltätheten i förhållande till barnantalet är god. (4,8 barn/personal) Under året har Treklövern's förskola varit tvungen att renoveras, ett projekt som har dragit ut på tiden vilket har

medfört att det har blivit fler barn i barngrupperna på andra förskolor. Inom skolan saknas det grupprum för eleverna och arbetsplatser för lärarna.

Sociala sektorn hade i december 2017 fem utbildade yrkesambassadörer. Två av dessa har slutat sitt arbete i Norbergs kommun och utbildningen för yrkesambassadörer har upphört. Sektorn har dock medarbetare som i sin anställning fungerar som yrkesambassadörer utan att ha gått den specifika utbildningen för uppdraget.

Inom kostorganisationen är det positivt att det nu finns en chef som har rätt kompetens och en vilja att vidareutveckla verksamheten. Den utökade ledningen kommer att medföra att medarbetarna har lättare att få stöd och hjälp av sin chef.

En närvarande chef skapar trygghet och stabilitet.

I slutet av 2018 beslutade politiken att kostenheten ska vara under ledningskontoret.

Från och med läsåret 2018-2019 har Kulturskolan möjlighet att erbjuda barn och ungdomar i Norberg ett bredare utbud av kurser än tidigare. Dans och Film- och media är nya kurser. Mer information om kursutbudet och hur Ni ansöker om plats finns på Norbergs kommuns hemsida under fliken "Barn och utbildning".

FINANSIELL ANALYS

Årets resultat

Kommunen redovisar ett negativt resultat på 13,5 mkr inklusive den nedskrivning som gjorts av Frida Hansdotter Arena.

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ekonomisk ställning för Norbergs kommun används en finansiell analysmodell som utvecklats av Kommun-forskning i Västsverige. Modellen utgår ifrån fyra viktiga finansiella perspektiv. Dessa är resultat, kapacitet, risk-förhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Målsättningen är att utifrån analysen identifiera Norbergs kommuns finansiella möjligheter och problem och därigenom kunna klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

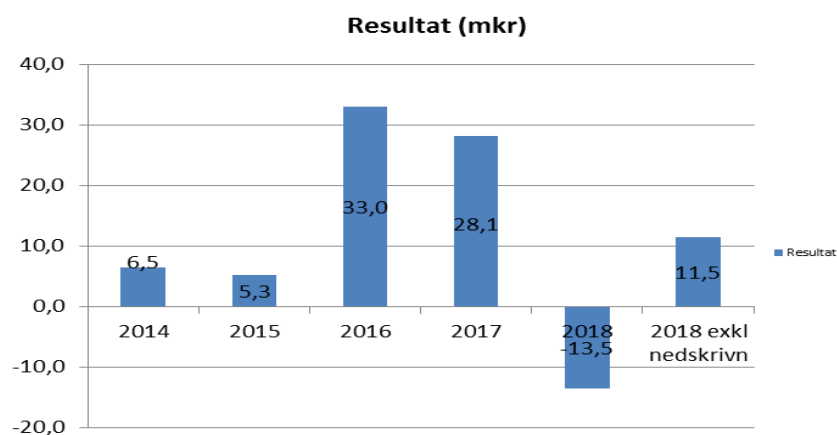
Resultat och kapacitet

Årets resultat

Norbergs kommun redovisar överskott för åren 2014-2017. För år 2018 redovisas ett negativt resultat på 13,5 mkr inklusive den nedskrivning som gjorts av idrottshallen. Om ingen nedskrivning hade gjorts hade det redovisade resultatet varit positivt och uppgått till 11,5 mkr.

Resultatutveckling

Norbergs kommun har redovisat överskott de senaste åren. I resultatet för år 2016 ingick ej förbrukade extra statsbidrag för flyktingmottagande med 25,3 mkr. Resultatet år 2017 påverkas av återbetalning från Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund på 3,6, vilket ger en avvikelse på 16,8 mkr. För år 2018 påverkas resultatet främst av den extra nedskrivning på 25,0 mkr som gjorts. Resultatet förbättras tack vare överskott i verksamhet för ensamkommande barn med 5,5 mkr.

Nettokostnadsandel

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader.

Ett vanligt resultatmål är 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Omvänt innebär ett budgeterat överskott med 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag att netto-kostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag inte ska överstiga 98%.

Årets resultat på -13,5 mkr motsvarar ett överskott på 3,8% och därmed en nettokostnadsandel på 103,8%.

Nettokostnadens andel/årets resultats andel av skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	2018				
	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens nettokostnad	100,4	88,0	87,5	94,0	93,1
Avskrivningar	3,0	3,4	3,0	3,6	3,8
Finansnetto	0,4	0,4	0,4	0,6	0,9
Nettokostnadsandel	103,8	91,8	91,0	98,3	97,8
Årets resultat	-3,8	8,2	9,0	1,7	2,2

Kostnads- och intäktsutveckling

För att långsiktigt ha kontroll över kostnadsutvecklingen och klara en god ekonomisk hushållning är det viktigt att verksamhetens nettokostnader inte ökar snabbare än intäkterna.

År 2018 ökade såväl nettokostnaderna som intäkterna. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar inte i samma takt som kostnaderna. Framförallt är det generella statsbidrag med anledning av flykting-mottagande som minskar.

Kostnadsökningen exklusive nedskrivning uppgår till 8,3 % och intäkterna ökade med 2,7%.

(mkr)	2018		Förändring	
	2018	2017	mkr	%
Skatteintäkter och statsbidrag	351,7	342,3	9,3	2,7
<i>varav övrigt</i>	<i>337,5</i>	<i>327,6</i>	<i>9,9</i>	<i>3,0</i>
<i>varav bidrag flyktingmottagande</i>	<i>14,1</i>	<i>14,7</i>	<i>-0,6</i>	<i>-4,1</i>
Verksamhetens nettokostnad inklusive avskrivningar	-363,8	-312,7	-51,1	16,3
Finansnetto	-1,4	-1,5	0,1	-6,6
Resultat	-13,5	28,1	-41,6	-148,1

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 50,5 mkr, vilket motsvarar 12%.

Av detta utgör den extra nedskrivningen 25,0 mkr eller 6%. Lokal- och städkostnader visar en ökning med 13,3 mkr eller 42%, vilket till stor del beror på en tillfällig minskning av underhållet av verksamhetsfastigheter inom NVK år 2017 med motsvarande belopp. Personalkostnaderna ökar med 13,4 mkr eller 6%. Kostnaden för entreprenader och köp av verksamhet har minskat med 3,4 mkr eller 3%. Köp av verksamhet från privata företag har minskat med 8,6 mkr.

Huvudsakligen på grund av minskat antal placeringar av ensamkommande flyktingbarn. Köp av verksamhet från kommunalförbund har ökat med 4,0 mkr. Det beror till största del på högre kostnader för den anslagsfinansierade verksamheten inom NVK.

Inom förskola och grundskola exklusive särskola har kostnaderna för köp av platser ökat från 6,3 till 7,6 mkr, det vill säga 1,3 mkr eller 20%.

(mkr)	2018		Förändring	
	2018	2017	mkr	%
Lokal- och städkostnader	45,0	31,7	13,3	42
Personalkostnader	255,1	241,8	13,4	6
Entreprenad och köp av verksamhet	98,2	101,6	-3,4	-3
Övriga kostnader	84,3	57,0	27,3	48
Summa	482,6	432,1	50,5	12

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har minskat med 2,0 mkr eller 2%. Bidragen har minskat med 1,9 mkr eller 2%. Den största enskilda förklaringen är minskade statsbidrag via Migrationsverket med 12,8 mkr. Statsbidragen till grundskolan har ökat från 6,8 mkr till 9,9 mkr. Bidrag från Socialstyrelsen

har ökat med 1,2 mkr och olika bidrag av anställningsstöd har ökat med 4,6 mkr. Hyresintäkterna har minskat med 0,8 mkr eller 4%. Intäkterna från taxor och avgifter har ökat med 1,0 mkr eller 5%. Övriga intäkter har minskat med 0,3 mkr eller 5%.

(mkr)	2018	2017	Förändring	
			mkr	%
Bidrag	-83,2	-85,1	-1,9	-2
Hyror	-18,5	-19,3	-0,8	-4
Taxor och avgifter	-22,1	-21,1	1,0	5
Övriga intäkter	-5,2	-5,5	-0,3	-5
Summa	-129,0	-131,0	-2,0	-2

Verksamheternas nettokostnadsutveckling

Verksamheternas nettokostnader har ökat med 19,9 mkr eller 6% mellan år 2017 och år 2018. Genom återredovisningen på 16,8 mkr redovisas en negativ nettokostnad för NVK år 2017, vilket är den huvudsakliga förklaringen till att kommunfullmäktige redovisar ökade nettokostnader med 15,3 mkr. För Norra Västmanlands Utbildningsförbund redovisas minskade kostnader med 2,3 mkr eller 6%. Norra Västmanlands ekonominämnd redovisar marginellt ökade nettokostnader som ökar med strax under 1%. För kommunstyrelsens verksamheter redovisas ökade nettokostnader med 3%. Barn- och utbildningsutskottet visar ökade kostnader med 0,5 mkr. Jämförelsen mellan åren påverkas av förändringen i utskottsorganisationen inför år 2017. Exklusive biblioteket, Unkan och teaterbiografen som tillfördes barn- och utbildningsutskottet år 2017 redovisar utskottet ökade kostnader med 6%. Om man tillför kostnaden för BUT hos DSU för år 2017 blir kostnadsutvecklingen 20%. Socialutskottet redovisar minskade kostnader med 1% mellan år 2017 och 2018.

(mkr)	2018	2017	Förändring	
			mkr	%
Kommunfullmäktige	65,0	53,1	11,9	22
<i>varav NVK</i>	<i>11,7</i>	<i>-3,6</i>	<i>15,3</i>	<i>430</i>
<i>varav NVU, gymnasieskola o vuxenutbildning</i>	<i>32,8</i>	<i>35,0</i>	<i>-2,3</i>	<i>-6</i>
<i>varav MBN</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>-0,3</i>	<i>-11</i>
<i>varav SDR</i>	<i>5,5</i>	<i>5,3</i>	<i>0,2</i>	<i>4</i>
<i>varav NVE</i>	<i>3,7</i>	<i>3,7</i>	<i>0,0</i>	<i>1</i>
<i>varav övrigt</i>	<i>8,7</i>	<i>9,7</i>	<i>-1,0</i>	<i>-11</i>
Kommunstyrelsen	266,4	244,6	8,0	3
<i>varav kommunstyrelsen och allmänna utskottet</i>	<i>13,5</i>	<i>13,2</i>	<i>0,3</i>	<i>2</i>
<i>varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	<i>14,9</i>	<i>6,8</i>	<i>8,1</i>	<i>119</i>
<i>varav barn- och utbildningsutskottet*</i>	<i>110,3</i>	<i>109,8</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>127,5</i>	<i>128,5</i>	<i>-0,9</i>	<i>-1</i>
Summa	331,3	311,5	19,9	6

*2017 inkl. 5,7 mkr för verksamheterna biblioteket, Unkan och teaterbiografen

Budgetavvikelser

Resultatet på -13,5 mkr ger en avvikelse mot budget på totalt -15,4 mkr.

(mkr)	Budget	Nettoutfall	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	68,0	65,0	3,0
Kommunstyrelsen	273,9	266,4	7,6
<i>varav kommunstyrelsen och allmänna utskottet</i>	<i>15,7</i>	<i>13,5</i>	<i>2,2</i>
<i>varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	<i>15,1</i>	<i>14,9</i>	<i>0,1</i>
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>107,0</i>	<i>110,3</i>	<i>-3,3</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>136,1</i>	<i>127,6</i>	<i>8,6</i>
Summa verksamheterna	341,9	331,3	10,6
Finansförvaltning/finansiering	343,7	317,8	-25,9
Summa totalt	1,8	-13,5	-15,4

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott 3,0 mkr, varav 2,2 mkr avser NVK. För den anslagsfinansierade verksamheten inom NVK återredovisas 0,4 mkr av totalt anslagna 13,5 mkr, dvs drygt 3%. Övrig verksamhet inom NVK som är nollbudgeterad återredovisar 1,7 mkr. För anslaget till NVU redovisas ett överskott på 0,7 mkr som avser gymnasieskola och vuxenutbildning. Budgetavvikelsen avser i huvudsak lägre lokalkostnader än budgeterat då tillfällig hyresjustering gjorts under året. SFI-verksamheten inom NVU visar en budget i balans. Norbergs kostnad för SFI och undervisning av ensamkommande barn har kostat 0,6 mkr mer än budgeterat. Kostnaderna har fördubblats sedan år 2016. För kollektivtrafik redovisas ett underskott på 0,2 mkr. Norra Västmanlands ekonominämnd återredovisar 0,4 mkr, huvudsakligen på grund av lägre utvecklingskostnader och tillfälligt lägre bemanning. Medlemsbidraget till V-Dala Miljö & Bygg är 0,7 mkr lägre än budgeterat. Medlemsbidrag till SDR är 0,3 mkr högre än budget på grund av högre pensionskostnader.

Kommunstyrelsen och allmänna utskottet redovisar ett överskott på 2,2 mkr. Utvecklingsmedel ger ett överskott på 1,2 mkr. I avvikelsen ingår 0,3 mkr i ej ianspråktaga medel för gestaltningsprogram och 0,1 mkr för parkeringsutredning. Beslutade medel för Frida Hansdotter Arena på 0,3 mkr är ej nyttjade. Medlemsavgifter ger totalt en positiv budgetavvikelse på 0,3 mkr. Den administrativa enheten redovisar 1,1 mkr i överskott jämfört med budget. Avvikelsen avser till största del lägre personalkostnader för tillfälliga vakanser. Personalsektionen redovisar ett utfall i nivå med budget. För försäkringar redovisas ett underskott mot budget på drygt 0,4 mkr. Budget år 2019 är bättre anpassas till aktuell kostnadsnivå.

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet visar en positiv avvikelse på 0,1 mkr. I utfallet ingår medfinansiering av projekt med ca 85 tkr.

Barn- och utbildningsutskottet redovisar ett underskott mot budget på 3,3 mkr. Grundskolan tillsammans med fritidsverksamheten går med ett underskott jämfört med budget på totalt 1,0 mkr. Största delen avser barn med behov av särskilt stöd. Förskoleverksamheten har en negativ budgetavvikelse med 2,2 mkr, vilket beror på två fler avdelningar och fler barn placerade i annan kommun. Förskoleklass redovisar ett underskott på 0,5 mkr och grundsärskolan redovisar ett underskott på 0,3 mkr på grund av fler elever än budgeterat. Kostorganisationen visar ett underskott mot på 0,5 mkr, varav 0,3 mkr avser Björkängens kök. Underskottet beror på högre kostnad för personal och livsmedelsinköp.

Sociala sektorn redovisar ett överskott på 8,6 mkr. Sociala sektorns verksamheter som finansieras med kommunala medel redovisar ett överskott om 3,1 mkr. Förvaltningschefen redovisar ett

överskott om 2,3 mkr. Av dessa kommer 1,7 mkr från friställandet av bufferten samt lägre kostnader för bland annat löner.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett överskott på 1,0 mkr. Överskottet orsakas framförallt av lägre lönekostnader för bland annat studieledighet. De olika placeringsformerna gör ett underskott. Även arbetsmarknadsenheten bidrar med ett överskott som orsakas av högre intäkter från Arbetsförmedlingen.

Äldreomsorgen uppvisar ett underskott på 0,3 mkr. Anledningarna till underskottet är framför allt högre lönekostnader inom flera verksamheter. Bostadsanpassningen bidrar med överskott på 0,4 mkr, några redan beslutade anpassningar har inte hunnit utföras under 2018.

Området för funktionsnedsatta visar ett noll resultat

Äldreomsorgen och området för funktionsnedsatta har haft möjlighet att använda statliga stimulansmedel under året vilket bidrar till lägre kostnader. Medelstilledningen kommer i vissa fall sent vilket försvårar för förvaltningen att hinna genomföra åtgärder för hela bidragsbeloppet. Ensamkommande barn och unga gör ett överskott på 5,5 mkr. Verksamheten för ensamkommande barn och unga är finansierad via statliga medel. Överskottet för ensamkommande orsakas framförallt av ersättningar från Migrationsverket för kostnader som uppkommit tidigare år.

Finansförvaltningen redovisar ett underskott på 25,9 mkr jämfört med budget. Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning blev 3,7 mkr lägre än budgeterat. Under året har Norbergs kommun fått intäkter via statsbidrag från Tillväxtverket med 1,8 mkr och 0,1 mkr i statsbidrag för bostadsbyggande från Boverket. Lönekompensation budgeteras på finansförvaltningen och fördelas ut enligt utfall. Kostnad för 2018 års löneökningar blev 1,2 mkr lägre än budgeterat. Finansnettot blev 2,2 mkr bättre än budgeterat. Framförallt är det lägre räntekostnader på lån till följd av det låga ränteläget som är orsaken. Tillkommande kostnad för innestående medel på konto har tillkommit och uppgår till 0,2 mkr för hela året. Finansiella intäkter består av överskottsutdelning från Kommuninvest på 0,3 mkr och 0,1 mkr i övriga ränteintäkter. Slutbetalning av Citybanan gör att den finansiella kostnaden minskade med 0,3 mkr år 2017. En extra nedskrivning har gjorts av den nya idrottshallen med 25,0 mkr efter beslut i KF 2016 och 2018.

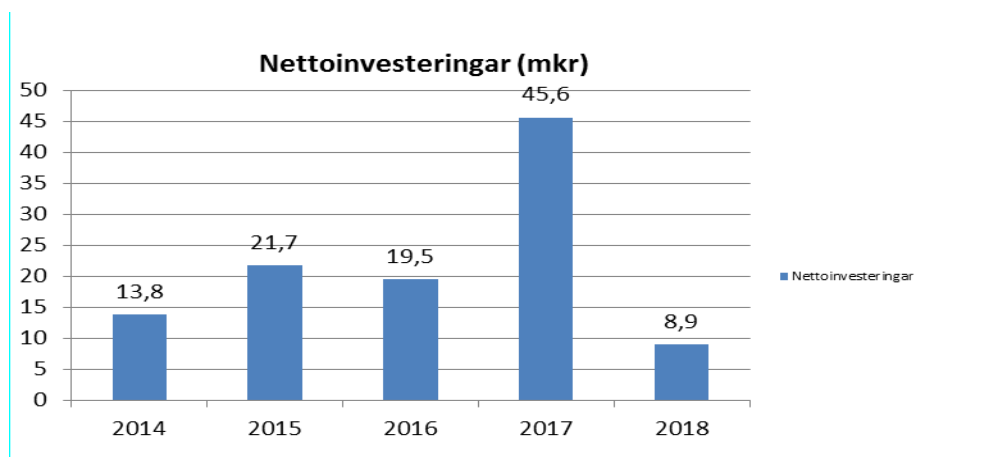
Investeringar

Bruttoinvesteringarna uppgick till 9,4 mkr exkl nedskrivning på 25,0 mkr. För investeringar med NVK som utförare redovisas ett utfall på -16,6 mkr (8,4-25,0). Övriga projekt summerar till en utgift om totalt 1,0 mkr, varav 0,4 mkr avser Åtgärder lokalgata och 0,4 mkr gång- och cykelväg i närområdet till idrottshallen. Totalt kvarstår 19,8 mkr. För kommunstyrelsen och allmänna utskottet redovisas ett utfall på 0,1 mkr, vilket avser förvärv av en fastighet och it investeringar. Investeringar inom DSU uppgår till 0,5 mkr och avser traktor till konstgräsplanen. Investeringar inom Barn- och utbildningsutskottet uppgår till 0,3 mkr och avser investeringar i it och inventarier.

(mkr)	Budget	Nettoutfall	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige/NVK	29,5	-16,6	46,1
<i>varav idrottshallen</i>	8,8	-17,6	26,4
<i>varav övriga projekt</i>	20,7	1,0	19,8
Kommunstyrelsen	1,1	0,5	0,6
<i>varav kommunstyrelsen och allmänna utskottet</i>	0,5	-0,4	0,9
<i>varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	0,2	0,5	-0,3
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	0,3	0,3	0,0
<i>varav sociala utskottet</i>	0,1	0,0	0,1
Summa	30,6	-16,1	46,7

Bruttoinvesteringarna på 9,4 mkr (exkl nedskrivning idrottshall) motsvarar 2,6% av verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun, förutom storstadsregionerna, ligger över tid på 8-10% när det gäller detta nyckeltal. Genomsnittet i Västmanlands län uppgick till ca 10% per år mellan 2015 och 2017 medan genomsnittet för Norbergs kommun uppgick till ca 9% under samma period.

Nettoinvesteringarna uppgick under åren 2014-2018 till 21,9 mkr i genomsnitt. Diagrammet visar investeringsvolymen under den senaste femårsperioden.

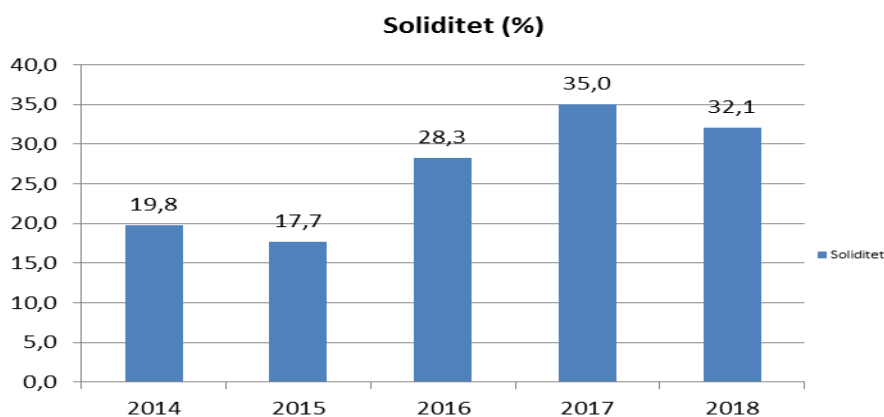
Risk och kontroll

Riskperspektivet beskriver vilka risker som kommunens ekonomi kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras bland annat kassalikviditet, borgensåtagande samt pensionsskulden.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, det vill säga eget kapital i förhållande till det totala kapitalet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångar och skulders förändring. Soliditeten per den sista december år 2018 uppgick till 32,1% jämfört med 35,5% år 2017. Försämringen beror i huvudsak på det underskottet för år 2018.

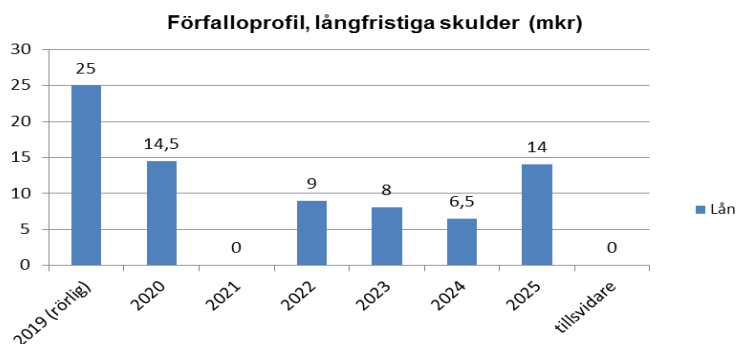
Om hela pensionsskulden tas med i beräkningen visar kommunen en negativ soliditet på -14,5% (2017:-11,5%).

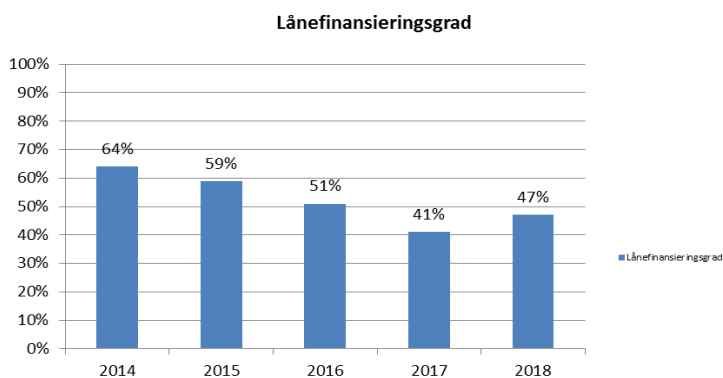
Långfristiga skulder

Kommunen har en låneskuld på 77,0 mkr. Under året har 0,5 mkr amorterats. Den genomsnittliga räntan under året uppgick till 1,11 %. För år 2017 uppgick den genomsnittliga räntan till 1,31%.

En knapp tredjedel av låneskulden (32%) ligger med rörlig ränta och två tredjedelar med fast ränta. Lånen med rörlig ränta löper till 2019. Amortering på lånen med kan ske i samband med förfall. Den genomsnittliga räntan under året uppgår till 1,1 %.

Lånefinansieringsgraden som mäter låneskuld i förhållande till värdet på anläggningstillgångarna har ökat jämfört med år 2017. Förändringen beror på att kommunens anläggningstillgångar har minskat mer än låneskulden.

Likviditet

Tillgångarna i kassa och bank uppgick per den sista december år 2018 till 74,3 mkr, jämfört med 45,2 mkr vid motsvarande tidpunkt föregående år. Samtidigt har de kortfristiga placeringarna oförändrade på 40,0 mkr. De kortfristiga fordringarna har minskat från 48,2 mkr till 34,0 mkr, huvudsakligen beroende på minskade interimfordringar.

Kassalikviditeten definieras som omsättningstillgångar/kortfristiga skulder. En kassalikviditet över 100 % innebär att kommunen inom en ettårsperiod kan betala de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten per den sista december år 2018 uppgick till 147%, jämfört med 128 % föregående år.

Borgensåtaganden

Kommunens samlade borgensåtagande uppgår till 4,4 mkr. Här utgör borgensåtagande för kommunalförbundet Vafab Miljö på 4,4 mkr. Tidigare har kommunen haft borgensåtagande för föreningslån om 0,1 mkr.. Kommunen har därutöver en solidarisk borgen för Kommuninvest.

Finansnetto

Finansnettot uppgick år 2018 till en nettokostnad på 1,4 mkr. Kostnaderna på 1,8 mkr består i huvudsak av räntekostnader på låneskulden och pensionskulden. Intäkterna på 0,4 mkr avser framförallt ränta på borgensåtagande och överskottsutdelning från Kommuninvest samt ränteintäkter från kundfordringar.

Pensionsåtagande

(mkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Avsättningar	34,1	29,0	28,4	26,9	26,4
Ansvarsförbindelse	146,1	151,6	153,7	157,0	162,7
Summa	180,2	180,6	182,1	183,9	189,1
Återlånade medel	180,2	180,6	182,1	183,9	189,1

Kommuns totala pensionsåtagande uppgick per den sista december 2018 till 180,2 mkr jämfört med 180,6 mkr år 2017. Pensioner intjänade fram till 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgick till 146,1 mkr per den sista december år 2018 (2017: 151,6 mkr). Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen och uppgick per den sista december år 2018 till 34,1 mkr (2017: 29,0 mkr). Under de närmaste åren kommer antalet personer som ska gå i pension att öka avsevärt, vilket kommer att medföra ökande kostnader för pensioner.

Prognosavvikelser

Prognostiserad budgetavvikelse i delårsbokslutet per augusti var ett överskott på 3,5 mkr. Budgetavvikelsen i årsbokslutet exklusive nedskrivning blev 6,1 mkr högre. Kostnaden för köpt verksamhet prognostiserade i delårsbokslutet en avvikelse på 1,1 mkr och utfallet blev en avvikelse mot budget på 3,0 mkr. Socialutskottets budgetavvikelse i årsbokslutet blev 8,6 mkr, jämfört med ett prognostiserat nollresultat i delårsbokslutet. Avvikelsen avser i huvudsak ersättningar för ensamkommande flyktingbarn. Under året fanns osäkerhet om kostnader och intäkter för verksamheten. Barn- och utbildningsutskottet budgetavvikelse i årsbokslutet blev -3,3 mkr jämfört med prognostiserat nollresultat i delårsbokslutet. Vad gäller kommunstyrelsen och allmänna utskottet beror skillnaden på 1,9 mkr mellan prognostiserad budgetavvikelse i delårsbokslutet och utfall bland annat på att anslag för utvecklingsmedel och medlemsavgifter ej förbrukats såsom förväntats och tillfällig vakans på tjänster. Finansförvaltning prognostiserade en budgetavvikelse på 2,1 mkr i delårsrapporten och utfallet blev -0,9 mkr plus den nedskrivning som beslutats av KF.

Helårsprognos (mkr)	April	Augusti	Bokslut
Kommunfullmäktige	-0,3	1,1	3,0
Kommunstyrelsen	0,1	0,3	7,6
<i>varav kommunstyrelsen och allmänna utskottet</i>	<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	<i>2,2</i>
<i>varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-3,3</i>
<i>varav sociala utskottet</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>8,6</i>
Summa verksamheterna	-0,2	1,4	10,6
Finansförvaltning/finansiering	0,5	2,1	-25,9
Summa totalt	0,3	3,5	-15,4

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

Balanskravsutredning

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och landsting. Enskilda kommuner och landsting får inte besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Eventuella uppkomna underskott ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet är huvudprincipen att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna. Vidare är huvudprincipen att realisationsförluster ska medräknas i avstämning mot balanskravet. Undantag kan göras om realisationsvinsten-/förlusten kommer innebära att kommunen får lägre kostnader i framtiden till följd av vidtagen åtgärd.

Årets resultat för Norbergs kommun efter balanskravsutredning uppgår till -13,5 mkr. Norbergs kommun tillämpar inte regelverket för resultatutjämningsreserv (RUR).

(mkr)	2018
Periodens resultat	-13,5
<i>Reducering av samtliga realisationsvinster</i>	0
<i>Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjl.</i>	0
<i>Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjl.</i>	0
<i>Orealiserade förluster i värdepapper</i>	0
Periodens resultat efter balanskravsjustering	-13,5
<i>Reservering till resultatutjämningsreserv</i>	0
<i>Disponering från resultatutjämningsreserv</i>	0
Balanskravsresultat	-13,5

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. För verksamheten ska mål och riktlinjer anges som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Utifrån ett verksamhetsperspektiv kan god ekonomisk hushållning definieras som att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem.

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Målen anger de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet kommunen bedriver. Den allmänna utgångspunkten för det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå skall kunna garanteras även nästkommande generation utan att en högre skatt ska behöva uttaxeras. Med utgångspunkt från kommunens ekonomiska situation, ska kommunen ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål.

Kommunfullmäktige har fastställt en ekonomistyrningspolicy med ett antal mål av betydelse för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet:

- För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens bestämmelser ska ett överskott i budgeten motsvarande 2% skatteintäkter och generella statsbidrag eftersträvas.

- Kommunens soliditet bör öka varje år.
- Skattefinansieringsgraden av investeringar över en rullande femårsperiod ska vara 100%, vilket betyder att investeringsvolymen över tid inte ska överstiga summan av årets resultat och årets ordinarie avskrivningar.
- Kommunens kassalikviditet bör överstiga 50 procent av kortfristiga skulder.
- Kassalikviditeten (omsättningstillgångar exkl. varulagar/kortfristiga skulder) visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt.
- Amortering på låneskulden ska ske årligen.

Nedan redovisas uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet. Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning ur verksamhetsperspektiv redovisas i utskottens verksamhetsberättelser.

För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens bestämmelser ska ett överskott i budgeten motsvarande 2% skatteintäkter och generella statsbidrag eftersträvas.

Målet uppfylls inte. Årets resultat är negativt.

Kommunens soliditet bör öka varje år.

Målet uppfylls inte. Soliditeten har försämrats från 35% till 32% exklusive ansvarsförbindelsen. Inklusivt ansvarsförbindelsen har soliditeten försämrats från -12% till -15%.

Skattefinansieringsgraden av investeringar över en rullande femårsperiod ska vara 100%

Målet uppfylls. Under perioden 2014-2018 uppgick skattefinansieringsgraden till i genomsnitt 106%.

(mkr)	Genomsnitt	2018	2017	2016	2015	2014
Årets resultat	11,9	-13,5	28,1	33,0	5,3	6,5
Årets avskrivning	11,0	10,7	11,5	10,9	11,2	10,9
Summa investeringsutrymme	22,9	-2,8	39,6	43,9	16,5	17,4
Nettoinvest	16,8	-16,6	45,6	19,5	21,7	13,8
Skattefinansieringsgrad	106,3%	17%	87%	225%	76%	126%

Kommunens kassalikviditet bör överstiga 50 procent av kortfristiga skulder. Kassalikviditeten (omsättningstillgångar exkl. varulagar/ kortfristiga skulder) visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt.

Målet uppfylls. Kassalikviditeten uppgick till 147% per den sista december år 2018.

Amortering på låneskulden ska ske årligen

Målet uppfylls. Kommunen har amorterat 0,5 mkr år 2018.

Finansiell profil

Kommunforskning i Västsverige har för år 2017 tagit fram en rapport som analyserar kommunens finansiella läge och hur kommunen har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanlands län de senaste tre åren. Jämförelsen bygger på en speciellt framtagen finansiell profil. Den finansiella profilen är konstruerad som ett polärddiagram. Diagrammet innehåller dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Profilen är ett komplement till analyser som visar jämförelser över tid. Diagrammet har skalan 1-5. Det finns tio kommuner i Västmanlands län. Den kommun som har den starkaste observationen får en

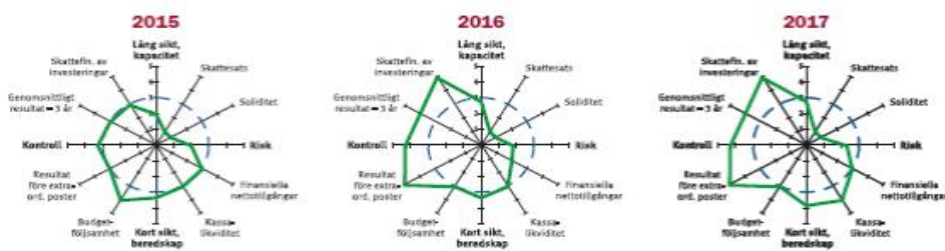
femma, de två kommuner som följer får en fyra, de fyra kommunerna som ligger i mitten får en trea. Därefter följer två kommuner som får en tvåa och den svagaste kommunen får en etta. Den heldragna linjen redovisar poängen för Norbergs kommun. Den streckade ringen visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än tre i gruppen och omvänt.

Norbergs kommuns finansiella profil har förstärkts jämfört med kommunerna i länet och riket. Överskottet på 28,1 mkr för år 2017 får stort genomslag. Resultatet på -13,5 mkr för år 2018 kommer att försämra kommunens finansiella profil. Kommunens utvecklingsområden är framförallt perspektiven långsiktig kapacitet och risk.

...i förhållande till Västmanlands län

...i förhållande till riket

Sammanfattande kommentar

Bedömningen är att Norbergs kommun precis uppnår målet om god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet, då tre av fem mål uppnås. Det kan konstateras att kommunens förbättringsområden vad gäller kommunens finansiella läge framförallt finns inom perspektiven långsiktig kapacitet och risk. Den bilden kvarstår efter bokslut 2018.

Kommunkoncernen

Norbergs kommunkoncern omfattar förutom kommunen det helägda bolaget *Thorshammars Verkstads AB*. Bolaget bedriver ingen verksamhet. I koncernen ingår kommunalförbunden *Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund*, *Norra Västmanlands Utbildningsförbund*, *Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund*, *Västmanland-Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd*, *Västmanland Dalarna Lönenämnd*, *Norra Västmanlands Samordningsförbund*, *Norra Västmanlands Ekonominämnd* och *Gemensamma nämnden för hjälpmedelsfrågor*. I kommunen ingår dessutom en gemensam *inköpsorganisation* samt *Vafab Miljö Kommunalförbund* (tidigare aktiebolag). Kommunen upprättar inte sammanställd redovisning i delårsrapporten då kommunen inte uppfyller kriterierna för detta.

Omvärldsanalys och framtiden

Omvärlden

Framtidstron bland såväl hushåll som företag i Sverige har försvagats markant på sistone, vilket åtminstone i det kort perspektivet ger stöd åt bedömningen om en fortsatt konjunkturavmattning. Ytterligare svaghetstecken för global tillverkningsindustri och handel rimmar sammantaget väl med vår relativt pessimistiska syn på utsikterna för exportmarknaden. Prognosen är att BNP-tillväxten i Sverige kommer att dämpas rejält i år. Siffran för helåret 2019 hamnar när 1 procent. Detta utgör en stor kontrast mot de föregående fem åren, när den årliga BNP-tillväxten i genomsnitt har varit 2,8 procent. Vi bedömer att de senaste årens höga sysselsättningstillväxt inte är möjlig att upprätthålla, dels eftersom återstående tillgängligt arbetsutbud i ringa grad bedöms matcha den efterfrågade arbetskraften, dels som en följd av en långsammare ökning av befolkningen i arbetsföra åldrar – i hög grad har de senaste årens sysselsättningsuppgång gynnats av en växande befolkning. Därtill väntar vi oss svagare tillväxt såväl för inhemsk efterfrågan som för exporten. En huvudförklaring för den svagare inhemska tillväxten är det fall i bostadsbyggande som vi räknar med. Bidraget från bostadsinvesteringar till BNP-tillväxten blir 2019 negativt – en tydlig kontrast till de föregående fem åren när byggboomen gett extra skjuts till BNP-tillväxten med omkring 0,5 procentenheter årligen. Resursutnyttjandet i Sverige är ännu högt, arbetslösheten är låg och industrins kapacitetsutnyttjande högt. Styrkan i svensk ekonomi kommer därför att bestå en tid, speciellt på arbetsmarknaden. Prognosen pekar på att den inbromsning av skatteunderlagstillväxten som började 2017 och fortsatte 2018 kommer att hålla i sig även fortsättningsvis

Norbergs kommun

År 2013 bröts trenden med minskande befolkningssiffror för Norbergs kommun. Mellan år 2013 och år 2015 ökade befolkningen med knappt 200 personer, från 5630 invånare till 5 803 invånare. Utvecklingen har därefter planat ut och befolkningen har de senaste två åren uppgått till 5800 invånare.

Fördelning av välfärds miljarder utifrån asylvariabler ersätts successivt med fördelning utifrån folkmängd. År 2017 fick Norbergs kommun 14,8 mkr förmedlade utifrån asylvariabler och 1,2 mkr utifrån folkmängd, totalt 16,0 mkr. År 2021 då välfärds miljarderna fördelas fullt ut utifrån folkmängd beräknas Norbergs kommun få totalt 4,1 mkr. Detta kommer vara den stora utmaningen för Norbergs kommun.

Befolkningsökningen och det demografiska trycket har medfört att den offentliga sektorn präglas av en omfattande personalbrist, vilket också märks i Norbergs kommun genom att det är tufft att rekrytera vissa yrkeskategorier, bland annat behöriga lärare. Ovissheten om exempelvis stadsbidragens omfattning samt att bidragen ofta är kopplade till specifika krav och åtgärder som ska genomföras för att få medlen, gör att de inte ger den effekt eller den effektivisering av verksamheten som skulle behövas med tanke på förutsättningarna. En väg för att möta de kommunala utmaningarna är ökad samsyn och samverkan mellan stat och kommunsektor för välfärdens utveckling och finansiering. En annan viktig lösning i pusslet för att klara den framtida utmaningen är att förändra arbetssätt och arbetsmetoder genom att bland annat bättre utnyttja ny teknik och digitalisering. Antalet äldre-äldre blir allt fler i Norbergs kommun som ställer krav på kommunen.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av en mängd olika faktorer. Nedan anges vilken ungefärlig inverkan några av dessa har:

(mkr)	2018
Utdebitering med 1 kr	14,0
Generella statsbidrag 1%	0,7
Löner 1%	2,5
Ränteförändringar 1%	0,8
Befolkningsökning 100 personer	5,4
Försörjningsstöd 10%	0,9

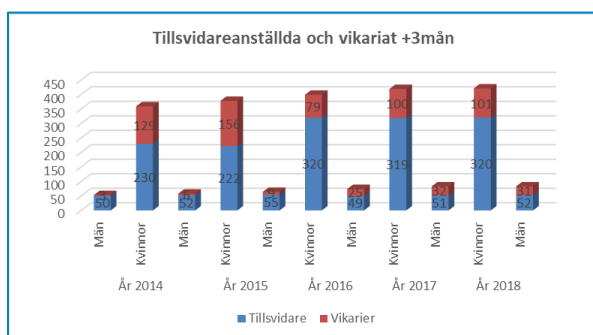
Stefan Granqvist
Ekonomichef

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

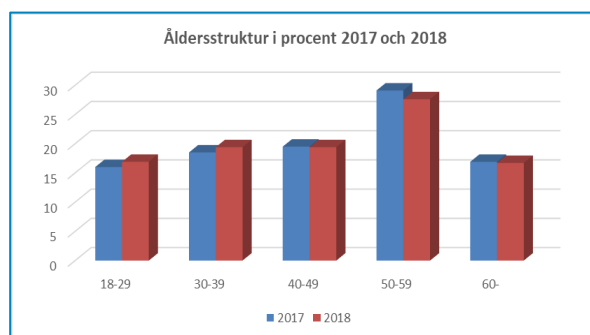
Norbergs kommuns personalekonomiska redovisning med hälsobokslut syftar till att ge en samlad helhetsbild av personalstruktur, personalkostnader och arbetsmiljöförhållanden. Redovisningen är också ett viktigt instrument för att utveckla kommunen till att bli en mer attraktiv arbetsgivare.

Organisation och bemanning

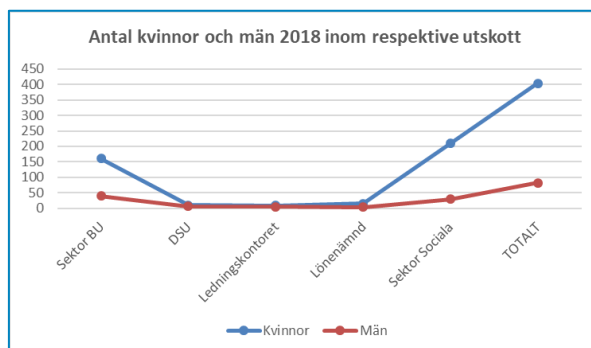
Bemanning	2018	2017	2016
Personalkostnader (mkr)	242,8	235,5	229,5
Antal medarbetare	775	759	675
därav tillsvidareanställda och vikarier med månadslön	504	502	473
Antal årsarbetare	456	451	426
Antal kvinnor	84%	83%	84%

Källa: Personec PB Antal Anställda Mät datum 2018-12-31

Källa: Personec PB Hda Åldersstruktur Mät datum 2018-12-31

Källa: Personec PB Åldersstruktur. Mät datum 2018-12-31

Medelålder

Medelåldern för samtliga månadsanställda är 46,66 år. Kvinnornas medelålder är 47,09 år medan männen medelålder är 44,30 år.

Pensioner och avgångar

Tabellen nedan påvisar antal medarbetare som fyller 65 år under perioden 2019 - 2023. Under 2018 avgick 12 medarbetare med pension.

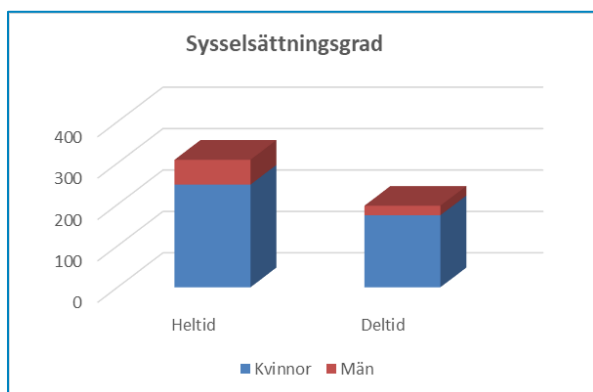
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal medarbetare som fyller 65 år	8	10	9	11	7	14

Källa: PB Avgångar med pension tillsvidareanställda 2018-12-31

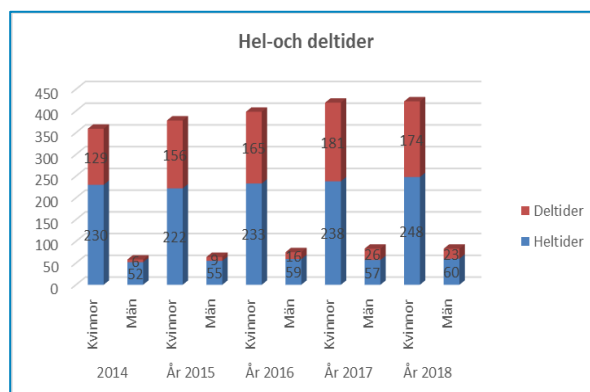
Sysselsättningsgrad uppdelad på hel- och deltid

Antal hetider och deltider	2018	2017	2016
Heltid kvinnor	248	238	233
Heltid män	60	57	59
Deltid kvinnor	174	181	165
Deltid män	23	26	16
Totalt	505	502	473

Källa: PB Åldersstruktur, mätdatum 2018-12-31

Källa: Personec PB Åldersstruktur, mätdatum 2018-12-31

Källa: Personec PB Åldersstruktur, mätdatum 2018-12-31

Personrörlighet	2018	2017	2016	2015
Nyanställda tillsvidare	58	57	53	54
Slutat	43	66	54	27

Källa: Personec PB Nyanställningar och PB Avgångar. Mätdatum 2018-01-01 –2018-12-31

Medellön

Medellönen vid mätdatum 2018-12-31 är 27 663 kronor per månad. Medellön för kvinnor är 27 563 kronor och män 28 173 kronor. Skillnaden gällande kvinnor och mäns medellön är – 610 kronor. Kvinnors medellön i procent av mäns medellön är 97,83%.

En lönekartläggning har genomförts under året och den analys som följde visade att det finns vissa skillnader mellan könen men att dessa kan förklaras utifrån till exempel marknadslöneläge i vissa konkurrensutsatta yrken.

Semesterlöneskuld (mkr)	2018	2017	2016	2015	2014	2013
	11,9	13,6	12,8	12,8	12,7	12,0

Personal- och lönepolitiska fakta med kommentarer avseende Norbergs kommun som arbetsgivare under år 2018

Personalkostnaderna har ökat med 7,3 mkr vid jämförelse med 2017.

Antalet tillsvidareanställda och vikariat med månadslön var vid mätillfället 31 december 2018 504 medarbetare vilket är en ökning med 2 jämfört med 2017. Tillsvidareanställda medarbetare med heltidsanställning är vanligare hos män än hos kvinnor.

Antalet årsarbetare baseras på summerad sysselsättningsgrad. Det totala antalet årsarbetare i kommunen var 456 vilket är 5 fler medarbetare vid jämförelse med 2017.

Antalet medarbetare med tillsvidareanställning och vikariat över 3 månader i kommunen är 421 kvinnor och 83 män vilket innebär totalt 504 medarbetare. Antalet kvinnor har ökat med 2 vid jämförelse med 2017 och antalet män är oförändrat. Fördelningen mellan kvinnor och män är snedfördelad inom de flesta yrkeskategorier.

Kommunens semesterlöneskuld för inestående icke uttagna semesterdagar uppgår till cirka 11,9 miljoner kronor.

Den genomsnittliga medelåldern i kommunen är 46,54 år. Ett trendbrott ägde rum 2014 då medelåldern började minska. Medelålder 2014 var 50,20 år och sedan dess har den minskat varje år.

Avgångar med ålderspension kan ske i åldrarna 61-67 år. Inför femårsperioden 2018-2022 kommer 51 medarbetare att gå i pension om de inte väljer att fortsätta arbeta efter fyllda 65 år. Detta betyder att kommunen står inför stora utmaningar att ersättningsrekrytera ett stort antal medarbetare. De yrkeskategorier där de flesta avgångarna finns är undersköterskor, kockar, lärare, barnskötare och kulturarbetare.

Medellönen för 2018 uppgick till 27 663 kronor per månad. Kommunen utför regelbundet lönekartläggning vars syfte är att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika eller likvärdigt arbete.

En viss personalomsättning behövs för verksamhetens utveckling. Intern rörlighet ger medarbetarna möjlighet att gå in i nya tjänster och pröva nya uppgifter. Under 2018 avslutades 43 anställningar och 58 medarbetare nyanställdes.

För att kommunen ska klara framtida personalförsörjning behöver vi säkerställa att kommunen är en attraktiv arbetsgivare för våra befintliga och framtida medarbetare. Viktiga områden att fokusera på är kompetenta och ansvarstagande medarbetare, attraktiva anställningar, ett gott ledar- och medarbetarskap samt hälsofrämjande arbetsplatser.

En medarbetarundersökning genomfördes 2018 och under 2019 arbetas handlingsplaner fram. I ett externt perspektiv behöver vi marknadsföra oss och utforska nya möjligheter som digitaliseringen erbjuder oss.

Arbetsmiljö och hälsa

Frisktal

Frisktal räknas på de medarbetare som inte haft någon sjukfrånvaro under året

	2018		2017		2016	
	Tillsvidare	Vikarier	Tillsvidare	Vikarier	Tillsvidare	Vikarier
Medarbetare	438	230	431	232	441	259
Ej frånvaro	123	84	121	97	132	80
Ej frånvaro %	28,08	36,52	27,44	37,45	31,35	44,44

Källa : Personec PB Frisktal Mätperiod 1 januari — 31 december

Frisktal - kvinnor	2018		2017		2016	
	Tillsvidare	Vikarier	Tillsvidare	Vikarier	Tillsvidare	Vikarier
Medarbetare	378	174	368	170	381	192
Ej frånvaro	95	53	96	61	99	63
Ej frånvaro %	25,13	30,29	26,10	35,88	26,00	32,81

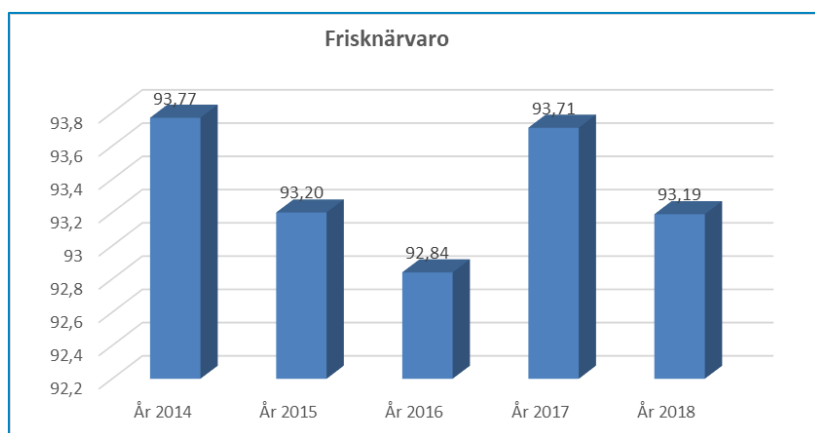
Källa : Personec PB Frisktal Mätperiod 1 januari — 31 december

Frisktal - män	2018		2017		2016	
	Tillsvidare	Vikarier	Tillsvidare	Vikarier	Tillsvidare	Vikarier
Medarbetare	60	55	63	62	60	22
Ej frånvaro	28	31	25	25	22	32
Ej frånvaro %	46,67	56,36	39,68	40,03	36,67	50,75

Källa : Personec PB Frisktal Mätperiod 1 januari — 31 december

Frisknärvaro

Norbergs kommun införde i Vision 2015 begreppet Frisknärvaro och definierade under år 2008 detsamma som ”100 minus sjuktal uttryckt i procent. Frisknärvaron för år 2018 blev 93,19% (jmf 2017=93,71%, 2016= 92,84%, 2015= 93,20%, 2014= 93,77%)

Källa: Personec PB Frisktal Mätdatum 1 januari– 31 december

Sjuklönekostnader

Sjuklönekostnader	Belopp		Procentpåslag		Summa	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Sjukkostnad dag 1-14	2 779	2 637	1 083	1 028	3 862	3 665
Sjukkostnad från dag 15 -	340	264	133	103	473	367
Övrigt	58	25	23	10	81	35
Totalt	3 179	2 926	1 239	1 141	4 416	4 067

Källa: PB Kostnader för sjukfrånvaro Mätdatum 1 januari – 31 december.

Sjukfrånvarokostnaden påvisar bland annat att kostnaden för både perioden dag 1 - 14 och för perioden dag 15-90 har ökat 2018 vid jämförelse med 2017. Arbetsgivaren betalar 10% av sjuklönen under perioden dag 15 - 90. I gruppen övrigt ingår förebyggande sjukpenning som medarbetare får till exempel vid deltagande i Friskare Norberg.

Anmälda arbetsskador och tillbud	2018	2017	2016	2015	2014
Arbetsskador	2	16	19	13	12
Tillbud	136	140	177	135	239

Tillbudena – som signalerar problem i miljön - ska samtidigt ses som en förebyggande del i vårt systematiskt arbetsmiljöarbete. Anmäld arbetsskada är inte liktydigt med godkänd arbetsskada. Både arbetsskador och tillbud har minskat under 2018. Detta kan till viss del bero på att under 2018 infördes ett digitalt rapporteringsverktyg. Under 2019 ska fortutbildning göras för att säkerställa att man rapporterar både arbetsskador samt tillbud löpande. För att tydliggöra vikten i att jobba med arbetsmiljön löpande och systematiskt kommer även riskbedömningar att rapporteras framledes.

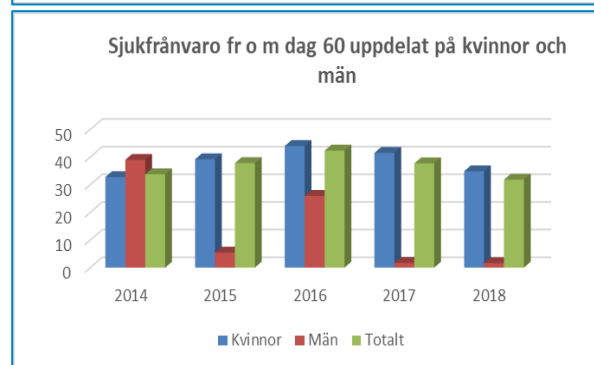
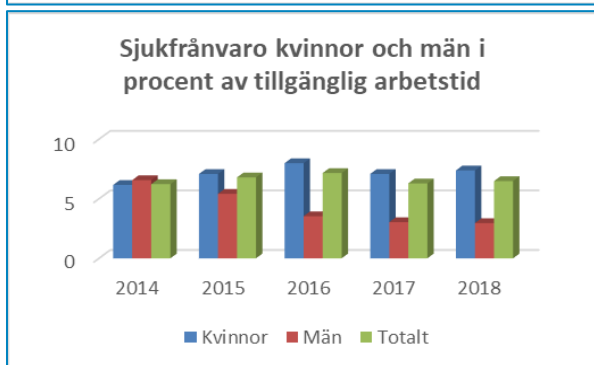
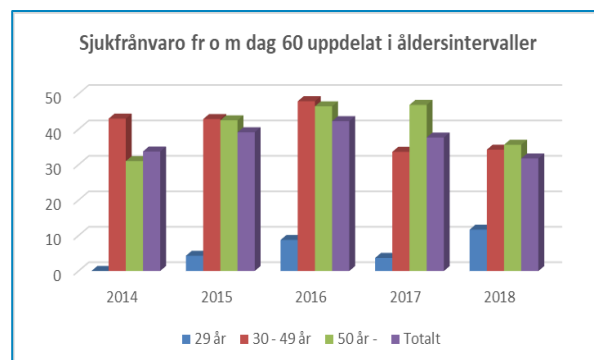
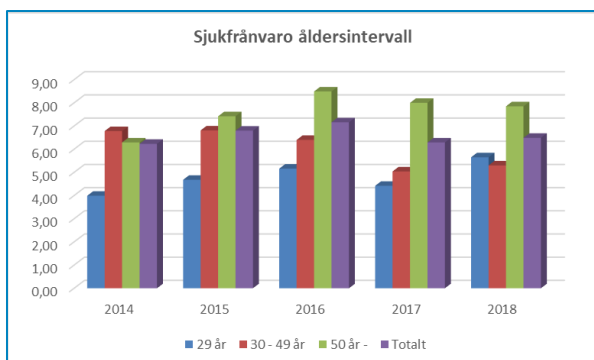
Sjukfrånvaro

Under 2018 har sjukfrånvaron på totalen ökat aningen från 6,29% till 6,49%. Störst ökningen har skett i ålder 29 år och yngre. Gruppen 50 år och äldre har sjukfrånvaron minskat.

Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro har minskat markant till 31,75% (2017=37,66%, 2016=42,28%).

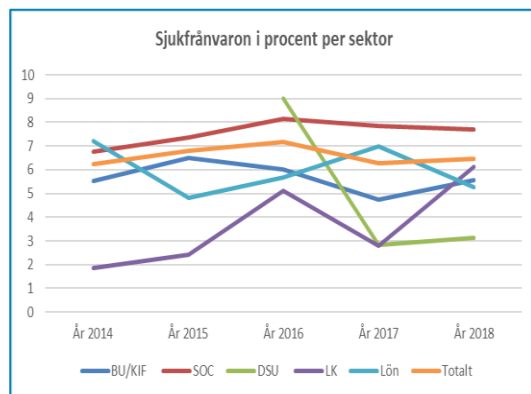
Åldersgrupp	Arbets-tid		Sjukfrånvaro		Sjukfrånvaro i % av arbets-tid		Sjukfr timmar 60 dagar eller mer		Sjukfr 60 dagar el mer i% av total sjukfrånvaro	
	År 2018	År 2017	År 2018	År 2017	År 2018	År 2017	År 2018	År 2017	År 2018	År 2017
-29	170 593	178 715	9 638	7 891	5,65	4,42	1 125	291	11,67	3,69
30-49	401 136	374 145	21 246	18 864	5,30	5,04	7 275	6 344	34,24	33,63
50-	459 097	467 265	36 028	37 392	7,85	8,00	12 845	17 526	35,65	46,87
Totalt	1 030 826	1 020 125	66 913	64 147	6,49	6,29	21 246	24 161	31,75	37,66
Kön										
Kvinnor	822 783	818 295	60 748	58 017	7,38	7,09	21 246	24 059	31,75	41,47
Män	208 043	201 830	6 165	6 130	2,96	3,04	97	102	1,58	1,67
Totalt	1 030 826	1 020 125	66 913	64 147	6,49	6,29	21 246	24 161	31,75	37,66

Källa: Personec B02.1 B02.2 Obligatorisk redovisning sjukfrånvaro, mätperiod 2018-01-01 – 2018-12-31

Källa: Personec BO2.1 BO2.2

Sjukfrånvaro -sektor	2018	2017	2016	2015	2014
BUKIF Admin	1,66	1,18	3,59	0,54	1,1
Förskola	8,23	4,63	7,07	7,87	5,47
Skola	4,29	4,8	5,93	6,38	5,85
Kost	8,56	5,46	4,72	4,23	
KIF/DSU	3,15	2,84	9,00	5,47	4,26
BUKIF totalt	5,55	4,73	6,00	6,50	5,51
Sektor Lön	5,27	7,00	5,68	4,83	7,22
Handikappoms	7,71	6,03	5,19	6,01	6,47
IFO	5,67	4,55	4,50	5,42	3,81
Soc admin	1,83	1,14	1,62	1,86	1,13
Äldreomsorgen	11,79	9,83	10,80	8,69	7,95
Soc totalt	7,68	7,84	8,16	7,36	6,78
Ledningskontoret	6,13	2,81	5,10	2,41	1,86

Källa: Personec B02.1 Sjukfrånvaro 2018-01-01--2018-12-31 OBS! Kostenheten är ny från 2015, DSU 2016

Jämställdhet

Föräldraledighet – kön

I detta nyckeltal mäts hur många föräldradagstillfällen som tagit ut av kvinnor och män.

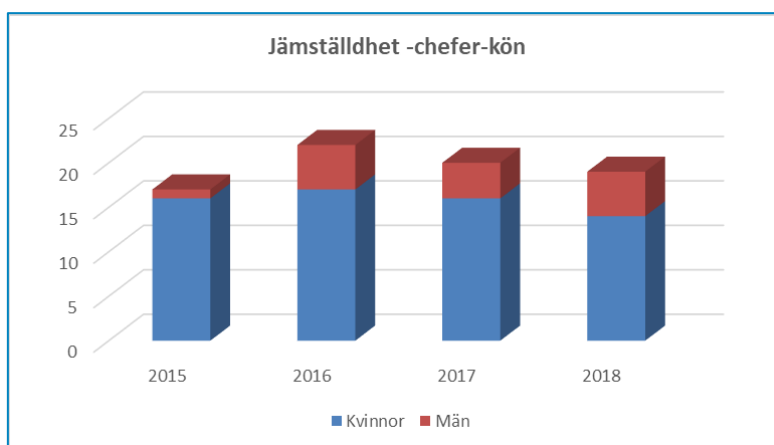
Föräldraledighet	2018		2017		2016		2015	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
BUKIF / DSU	326	53	282	40	271	64	185	49
Ledningskontoret	41	8	6	5	10	6	0	3
Lön	23	2	17	6	34	14	25	8
Soc	273	17	235	39	195	19	153	17
Totalt	663	80	540	90	510	103	363	77

Källa: Frånvaro föräldraledighet Mätperiod 1 januari – 31 december

Norbergs kommun strävar efter att öka mångfalden bland våra medarbetare och att få balans i de yrkesgrupper där könsfördelningen är ojämn. Av kommunens medarbetare är 84% kvinnor 2018.

Vid mätning av uttagen föräldraledighet påvisas bland annat att föräldraledighetsuttag ökat under det senaste året med 113 tillfällen. Största ökningen av föräldraledighetsuttag har skett bland kvinnor medan männens föräldraledighetsuttag minskat något.

Även könsfördelningen bland chefer påvisar samma tendens som kommunen i övrigt, en stor majoritet är kvinnor. Dock har antalet manliga chefer ökat till 26% jmf med 20% 2017. Könsfördelningen inom kommunens ledningsgrupp utgörs av två män och tre kvinnor, en tjänst är förnärvarande vakant.

Källa Jämställdhet chefer kön Mätdatum 31 december

Hälsa

Hälsobokslutet är ett verktyg för att kartlägga, analysera och följa upp hälsoläget i organisationen. Hälsobokslutet syftar även till att skapa diskussion kring hälsa och arbetsmiljö.

Den totala sjukfrånvaron har ökat under 2018. Antalet sjukfrånvarodagar varierar mellan kön, åldersgrupper och yrkeskategorier. Dock har minskning skett i åldersgruppen 50 år +.

Frisknärvaron har därmed minskat till 93,19% under 2018 jmf 93,71% 2017.

Långtidssjukskrivningarna det vill säga sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro har fortsatt minska till 31,75% (37,66% 2017, 42,28% 2016).

Korttidsfrånvaron räknas som frånvaro till och med 14:e sjukdagen. Det är den sjukperiod då medarbetaren får sjuklön från arbetsgivaren. Därefter träder Försäkringskassan in och ersätter medarbetaren medan arbetsgivaren bidrar med en mindre del till och med dag 90. (från dag 15 då arbetsgivaren betalar 10% av sjuklönen fram till dag 90). Att ha fokus på korttidsfrånvaron och framförallt på den upprepade korttidsfrånvaron är nödvändigt så att inte sjukfrånvaron ökar ytterligare.

Sjuklönekostnaden 2017 har ökat med 349 000 kronor vid jämförelse med 2017.

Arbetsmiljö

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en viktig del i det dagliga löpande arbetet. Det handlar om att skapa en god arbetsmiljö utifrån varje arbetsplats egna förutsättningar och behov. Som stöd för detta finns bland annat samverkansgrupper, arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Arbetsmiljöarbetet ska ske strukturerat och alla medarbetare på arbetsplatsen har ett gemensamt

ansvar. Varje verksamhet ska arbeta med att undersöka, riskbedöma, planer, genomföra och följa upp åtgärder för att förbättra arbetsmiljön.

Uppföljning av arbetsmiljöarbetet sker på arbetsplatsträffar och i samverkansgrupper till exempel sker genomgång av protokoll från skyddsronder.

Det hälsoinriktade arbetet i kommunen är en viktig strategisk fråga. Det handlar om att få friskare medarbetare genom att främja hälsa, förebygga ohälsa och få tillbaka sjukskrivna medarbetare i arbete. En del i hälsoarbetet är friskvårdsbidraget ”femhundringen”.

Arbetsskador och tillbud

Genom arbetsskadestatistiken ges en möjlighet att få information om den fysiska och psykiska arbetsmiljön på arbetsplatserna. Arbetsgivaren är skyldig att utreda orsakerna till olyckor, sjukdomar och allvarliga tillbud i arbetet för att kunna åtgärda och förebygga så att inte andra medarbetare drabbas.

Totalt inkom 2 arbetsskadeanmälningar 2018 jämfört med 16 anmälningar 2017. Endast 2 skadeanmälningar beror på att man rapporterats vissa som tillbud. Övervägande delen av arbetsskadeanmälningarna beror på halkskador samt hot och våld.

Tillbudsanmälningarna uppgick till totalt 136 anmälningar. Den vanligaste tillbudsorsaken är konsekvenser av orolighet och framför allt inom socialförvaltningen är det vanligaste aggressivitet.

Både arbetsskador och tillbud har minskat under 2018. Detta kan till viss del bero på att under 2018 infördes ett digitalt rapporteringsverktyg. Under 2019 ska fortutbildning göras för att säkerställa att man rapporterar både arbetsskador samt tillbud löpande. För att tydliggöra vikten i att jobba med arbetsmiljön löpande och systematiskt kommer även riskbedömningar att rapporteras framledes.

Företagshälsovård

Från den 1 juli 2014 har Norbergs kommun Avestahälsan som företagshälsovård för våra medarbetare.

Insatserna från företagshälsovården 2018 har till stor del handlat om psykosociala insatser som till exempel stödsamtal på individnivå och rehabiliteringsmöten tillsammans med företagsläkare.

Viktiga händelser 2018

- Uppskattad medarbetardag anordnades i Fridahallen
- Ett antal nyrekryteringar genomfördes bland annat rekrytering av biträdande rektor förskolan, lönechef och HR-chef
- 2018 års löneöversyn slutfördes efter att lärarnas HÖK-avtal blev klart på senhösten
- Kommunen erbjöd ett antal platser till feriearbetare under sommaren
- Arbetet med heltid som norm påbörjades
- Arbetstidsförkortningen inom hemtjänsten påbörjades

Sonja Eriksson
HR-chef

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning

(tkr)	Not	Budget 2018	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	1	88 969	129 456	130 972
Verksamhetens kostnader	1	-428 312	-482 563	-432 127
Avskrivningar	2	-10 621	-10 665	-11 537
Verksamhetens nettokostnader		-349 964	-363 772	-312 692
Skatteintäkter	3	268 131	266 492	262 293
Generella statsbidrag och utjämning	3	87 217	85 182	80 037
Finansiella intäkter	4		422	298
Finansiella kostnader	4	-3 597	-1 843	-1 819
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	5	1 842	-13 520	28 117

Mimerlaven

Balansräkningsenheten Mimerlaven ingår som en integrerad del i kommunens balansräkning.

Resultaträkning (tkr)	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter		0	0
Verksamhetens kostnader		-34,5	-40,4
Verksamhetens nettointäkter		-40,4	-40,4
Finansiella intäkter	1	69,0	80,9
Årets resultat		34,5	40,5

Not 1

Ränta på avräkningskonto hos Norbergs kommun beräknas med genomsnittsräntan på kommunens låneskuld – 1,11 procent 2018.

Balansräkning (tkr)	Not	181231	171231
<i>Tillgångar</i>			
Anläggningstillgångar			
Mimerlaven (100 kronor)	2	0	0
Summa anläggningstillgångar		0	0
<i>Eget kapital, avsättningar och skulder</i>			
Eget kapital		6 250	6 215
Ianspråktaget	3	0	0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 250	6 215

Not 2

Anläggningstillgångar består av Mimerlaven med tillhörande markområde – värde 100 kronor.

Not 3

Inga specifika beslut 2017 eller 2018.

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	181231	171231
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-13 520	28 118
Justering för avskrivningar	2	10 665	11 537
Justering för förändring pensionsavsättning	14	5 192	459
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>			
+/- Minskning/ökning förråd	8	-7	7
+/- Minskning/ökning övriga kortfristiga fordringar	10	14 198	17 099
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	14	-3 246	-4 273
Kassaflöde från den löpande verksamheten		13 282	52 947
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	6	16 092	-45 602
Kassaflöde från investeringsverksamheten		16 092	-45 602
Finansieringsverksamheten			
<i>Utlåning</i>			
Investering i aktier och andelar		15	-27
Försäljning av aktieplaceringar, finans			
+/- Minskning/ökning övriga långfristiga fordringar	7		
<i>Upplåning</i>			
Amortering långfristiga lån	15	-500	-2 224
Förändring andra långfristiga skulder			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-485	-2 251
<i>Bidrag statlig infrastruktur</i>			
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		178	177
Årets kassaflöde		29 067	5 271
Likvida medel vid årets början	11, 12	85 267	79 996
Likvida medel vid årets slut	11, 12	114 334	85 267
<i>Specifikation till årets kassaflöde</i>			
+/- Ökn/minskning kortfristiga placeringar		-38	-19 962
+/- Ökning/minskning kassa och bank	11, 12	29 105	25 233
Årets kassaflöde		29 067	5 271

Balansräkning

(tkr)	Not	181231	171231
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	149 327	135 180
Maskiner och inventarier	6	3 627	3 260
Pågående nyanläggningar	6	2 286	43 685
Finansiella anläggningstillgångar	7	6 206	6 221
Summa anläggningstillgångar		161 547	188 319
Bidrag till statlig infrastruktur			
Bidrag till statlig infrastruktur	7	2 484	2 662
Summa bidrag till statlig infrastruktur		2 484	2 662
Omsättningstillgångar			
Förråd	8	109	102
Exploateringsmark	9	1 255	1 255
Kortfristiga fordringar	10	34 012	48 210
Kortfristiga placeringar	11	40 000	40 038
Kassa och bank	12	74 334	45 229
Summa omsättningstillgångar		149 711	134 834
Summa tillgångar		313 742	325 815
Skulder och eget kapital			
Eget kapital			
Eget kapital	13	100 560	114 079
därav årets resultat		-13 520	28 117
Summa eget kapital		100 560	114 079
Avsättningar			
Avsättning pensionsförpliktelser	14	34 089	28 896
Summa avsättningar		34 089	28 896
Skulder			
Långfristiga skulder	15	77 000	77 500
Kortfristiga skulder	16	102 093	105 339
Summa skulder		179 093	182 839
Summa skulder och eget kapital		313 742	325 815
Ansvarsförbindelser	17		
a) pensionsförbindelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna, inklusive löneskatt		146 093	151 557
b) övriga förpliktelser		4 357	4 338
Summa ansvarsförbindelser		150 450	155 895

Noter

(tkr)	181231	171231
1 Verksamhetens intäkter och kostnader		
Intäkter enligt redovisning	129 456	130 972
Kostnader enligt redovisning	-482 563	-43 213
Verksamhetens nettokostnader	-353 107	87 759
Interna poster som inte ingår i verksamhetens nettokostnader	5 145	5 559
Internränta	2 349	2 476
Totalt interna poster	7 495	8 035
2 Avskrivningar		
Planenliga avskrivningar	10 665	11 537
Summa	10 665	11 537
3 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning		
Kommunalskatt	267 698	263 166
Slutavräkning tidigare år	-852	309
Prognos slutavräkning	-354	-1 182
Summa skatteintäkter	266 492	262 293
Inkomstutjämning	62 564	62 104
Kostnadsutjämning	2 364	-2 127
Regleringsavgift	0	-57
Utjämning LSS	911	0
Kommunal fastighetsavgift	9 696	8 805
Statsbidrag ökat bostadsbyggande	0	205
Statsbidrag flyktingsituationen	14 142	14 742
Summa generella statsbidrag och utjämning	85 182	80 037
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	351 673	342 330
<i>Avräkningsbelopp per invånare</i>		
Slutavräkning	-351	-153
Preliminär avräkning	-61	-204
4 Finansiella intäkter och kostnader		
<i>Ränteintäkter</i>		
Ränteintäkter	0	261
Realisationsvinst	422	38
Finansiella intäkter	422	298
<i>Räntekostnader</i>		
Räntor på lån	886	1 109
Finansiell kostnad ökning pensionsskuld	606	592
Räntekostnader för inestående medel på banken	210	151
Övriga finansiella kostnader	103	93

	181231	171231
Indexering Citybanan	0	-127
Nedskrivning finansiella omsättningstillgångar	37	0
Finansiella kostnader	1 843	1 819
5 Årets resultat		
Årets resultat	-13 520	28 117
Avgår samtliga realisationsvinster	0	0
Jämförelsestörande poster	-25 000	0
Justerat resultat	11 480	28 117
6 Materiella anläggningstillgångar		
<i>Markreserv</i>		
Ingående anskaffningsvärde	8 025	7 732
Nyanskaffningar	1 469	293
Summa utgående ack anskaffningsvärden	9 495	8 025
Summa utgående bokfört värde	9 495	8 025
<i>Verksambetsfastigheter</i>		
Ingående anskaffningsvärde	219 957	215 458
Nyanskaffningar	23 229	4 499
Summa utgående ack anskaffningsvärden	243 186	219 957
Ingående avskrivningar	127 507	119 852
Årets avskrivningar	7 468	7 655
Nedskrivningar		0
Summa utgående ack avskrivningar	134 975	127 507
Summa utgående bokfört värde	108 212	92 450
<i>Fastigheter för affärsverksamhet</i>		
Ingående anskaffningsvärde	63 954	63 699
Nyanskaffningar	0	255
Anslutningsavgifter	-447	0
Summa utgående ack anskaffningsvärden	63 507	63 954
Ingående avskrivningar	45 030	43 534
Årets avskrivningar	1 126,83	1 495
Summa utgående ack avskrivningar	46 156	45 030
Summa utgående bokfört värde	17 351	18 924
<i>Publika fastigheter</i>		
Ingående anskaffningsvärde	30 765	30 765
Summa utgående ack anskaffningsvärden	30 765	30 765
Ingående avskrivningar	26 159	25 253
Årets avskrivningar	594	906
Summa utgående ack avskrivningar	26 753	26 159
Summa utgående bokfört värde	4 012	4 606

	181231	171231
<i>Fastigheter för annan verksamhet</i>		
Ingående anskaffningsvärde	22 464	22 464
Summa utgående ack anskaffningsvärden	22 464	22 464
Ingående avskrivningar	14 599	13 679
Nedskrivning	0	0
Årets avskrivningar	901	920
Summa utgående ack avskrivningar	15 500	14 599
Summa utgående bokfört värde	6 964	7 865
<i>Övriga fastigheter</i>		
Ingående anskaffningsvärde	150	150
Summa utgående ack anskaffningsvärde	150	150
Ingående avskrivningar	105	90
Årets avskrivningar	15	15
Summa utgående ack avskrivningar	120	105
Summa utgående bokfört värde	30	45
<i>Exploateringsmark, ej avyttring</i>		
Ingående anskaffningsvärde	3 265	3 265
Summa utgående ack anskaffningsvärde	3 265	3 265
Summa utgående bokfört värde	3 265	3 265
<i>Maskiner och inventarier</i>		
Ingående anskaffningsvärde	13 892	13 467
Nyanskaffningar	947	425
Summa utgående ack anskaffningsvärde	14 839	13 892
Ingående avskrivningar	10 882	10 337
Nedskrivningar		
Årets avskrivningar	580	545
Summa utgående ack avskrivningar	11 462	10 882
Utgående bokfört värde	3 377	3 010
Konst	250	250
Pågående investeringar	2 386	43 658
Totalt utgående ack anskaffningsvärden	387 920	362 721
Totalt utgående ack avskrivningar	234 965	224 282
Totalt pågående	2 386	43 658
Totalt utgående bokfört värde	155 341	182 098
7 Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier	258	258
Andelar	4 497	4 497
Övriga långfristiga fordringar	1 451	1 466
	6 206	6 221

	181231	171231
Bidrag till statlig infrastruktur		
Aktivering bidrag till Citybanan	3 549	3 549
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 1 av 20	-177	-177
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 2 av 20	-178	-178
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 3 av 20	-177	-177
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 4 av 20	-177	-177
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 5 av 20	-177	0
Summa bidrag till statlig infrastruktur	2 484	2 662
Summa finansiella anläggningstillgångar	8 691	8 883

8 Förråd

ALE	25	28
Kontorsmaterial	84	74
	109	102

9 Exploateringsmark

Klacken 1:25, Norens västra strand

Kalkyl	Belopp	Upparbetade kostnader
Markvärde kommunal mark	138,6	
Grundundersökningar	55,0	
Förrättningskostnader	100,0	
Gatuarbeten exkl belysning		
inkl enkel grusväg	700,0	
Planering, projektering	75,0	
Samförläggning tomrör för fiber	20,0	
Oförutsett	47,4	
Övr kostnader 161231		1 254,5
Summa	1 136,0	1 254,5

Försäljningspris 5 tomter 1 141,6

Vatten och avlopp Klacken 1:25

Beräknade kostnader	298,0
Beräknade anslutningsavg	364,1

Kostnader och intäkter för VA aktiveras och periodiseras över tid

1 255 1 255

10 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	4 805	3 840
Mervärdesskattefordringar	1 533	2 641
Interimsfordringar	13 737	29 410
Skattekonto	568	85
Övriga kortfristiga fordringar	25	14
Fordringar Migrationsverket	6 966	6 815
Upplupna skatteintäkter	0	0

	181231	171231
Kommunal fastighetsavgift	2 545	1 674
Preliminärskatt	3 834	3 731
	34 012	48 210
11 Kortfristiga placeringar		
Nordea bostadsobligationsfond	12 000	12 000
Nordea institutionell kortrränta	28 000	28 038
	40 000	40 038
12 Kassa och bank		
Kassa	0	8
Plusgiro	74 333	45 222
	74 334	45 229
13 Eget kapital		
Ingående Eget kapital	114 079	85 962
Årets resultat	-13 520	28 117
	100 560	114 079
Anläggningsskapital utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder/avsättningar		
	52 943	84 585
Rörelsekapitalet utgör skillnaden mellan omsättnings- tillgångar och kortfristiga skulder		
	47 617	29 494
Summa eget kapital	100 560	114 079
14 Avsättningar pensionsförpliktelser		
Ingående avsättning Norbergs kommun	19 311	19 871
Pensionsutbetalningar	-966	-801
Nyintjänad pension	5 115	-110
Ränte- och basbeloppsuppräknings	427	460
Förändring av löneskatt	1 310	-109
Övrigt	822	0
Utgående avsättning	26 018	19 311
Fördelning per förmån Norberg		
Pensionsbehållning	0	0
Förmånsbestämd ÅP	20 827	18 675
Särskilda beslut	625	
Särskild avtalspension	0	0
Pension till efterlevande	647	178
PA-KL pensioner	3 919	457
Totalt	26 018	19 310
Ingående avsättning förtroendevalda	2 964	2 244
Nyintjänad pension	-739	529
Ränte- och basbeloppsuppräknings	87	51

	181231	171231
Överfört till ordinarie beräkning	-1 132	
Förändring av löneskatt	-433	141
Utgående avsättning	747	2 964
Ingående avsättning kommunalförbund	6 620	6 322
Pensionsutbetalningar	-287	-271
Nyintjänad pension	820	109
Ränte- och basbeloppsuppräknings	154	153
Förändring av löneskatt	137	75
Övrigt	-124	232
Utgående avsättning	7 320	6 620
Fördelning per förmån kommunalförbund		
Pensionsbehållning	0	0
Förmånsbestämd ÅP	5 407	4 657
Särskild avtalspension	1 819	1 871
Pension till efterlevande	25	24
PA-KL pensioner	69	68
Totalt	7 320	6 620
Summa avsättningar	34 086	28 895
15 Långfristiga skulder		
Kommuninvest	77 000	78 500
Skuld bidrag till statlig infrastruktur		
Skuld Citybanan	4 364	4 364
Avgår betalning nr 1 av 20	-419	-419
Avgår betalning nr 2 av 20	-637	-637
Avgår betalning nr 3 av 20	-1 112	-1 112
Avgår betalning nr 4 av 20	-971	-971
Avgår betalning nr 5 av 20	-1 224	-1 224
Summa skuld bidrag till statlig infrastruktur	0	0
Summa långfristiga skulder	77 000	77 500
16 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	12 807	16 419
Semesterlöneskuld	13 836	13 645
Arbetsgivaravgifter	4 491	4 347
Upplupen kostnadsränta	56	60
Preliminärskatt löner	3 799	3 650
Momsskulder	367	368
Mimerlaven	6 250	6 215
Löneskatt	3 798	3 601
Pension individuell del	7 469	7 650

	181231	171231
Interimsskulder	12 051	13 511
Förutbetalda skatteintäkter	2 388	2 066
Avräkning EKB - SU	5 470	11 430
Allmänna etableringsfonden	28 721	21 695
Övriga kortfristiga skulder	591	683
	102 093	105 339
17 Ansvarsförbindelser		
<i>Borgensåtaganden</i>		
Vafab Miljö kommunalförbund	4 350	4 234
Privatpersoner statliga lån	7	17
Övriga föreningar	0	87
Summa borgensåtaganden	4 357	4 338
Pensionsförpliktelse - ansvarsförbindelse enligt KPA	117 570	121 968
Löneskatt 24,26 %	28 523	29 589
Aktualiseringsgrad 96 %		
Summa pensionsförpliktelse och löneskatt	146 093	151 557
Summa borgensåtaganden och pensionsförpliktelse	150 450	155 895

Övrigt

Norbergs kommun har i mars 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Norbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 miljoner kronor och totala tillgångarna till 406 323 miljoner kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 118 298 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 116 121 miljoner kronor.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Kommunfullmäktige

Ordförande: Sten Nordström

Vad gör kommunfullmäktige?

Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, bland annat mål och riktlinjer för verksamheten, budget, utdebitering och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, årsredovisning samt ansvarsfrihet. Fullmäktige beslutar också i övriga frågor som anges i kommunallagen eller i andra författningar. Kommunledningskontoret biträder kommunfullmäktige med beslutsunderlag, sammanträdeshandlingar, kallelser, protokoll etcetera samt lämnar service till övriga förvaltningar och allmänhet.

Inom kommunfullmäktiges ansvarsområde ligger kostnaderna för medlemskap i kommunalförbunden Norra Västmanlands Utbildningsförbund, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund och Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Här finns också kostnaderna för de gemensamma nämnderna:

- Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd som startade sin verksamhet 2006-01-01
- Västmanland-Dalarna Lönenämnd som startade sin verksamhet 2007-01-01 med säte i Norberg
- Norra Västmanlands Ekonominämnd som startade sin verksamhet 2012-07-01

Även kostnaderna för kollektivtrafiken och medlemskapet i Norra Västmanlands Samordningsförbund under fullmäktige.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

Under året gick mandatperioden 2014-2018 till ända och ett nytt fullmäktige samlades den 15 oktober. Valet innebar att flera nya ledamöter hälsades välkomna. Efter valet genomförs utbildningsinsatser så att de nya ledamöterna ges goda förutsättningar för att genomföra sina politiska uppdrag.

Kommunfullmäktige har under året beslutat om budget, skattesats, taxor, medborgarförslag och motioner samt hanterat valärenden. Under fullmäktigesammanträden har interpellationer och enkla frågor hanterats. Fullmäktige har tagit del av revisions- och granskningsrapporter, prognoser, delårsrapporter och årsredovisningar samt muntliga rapporter från samverkansorgan.

- Under mars månad genomfördes ett fullmäktigeforum om bokslut 2017 och budget 2019.
- I samband med fullmäktiges sista sammanträde för året beslutades om budget för 2019 med plan för 2020 och 2021.
- I juni uppmärksammades medarbetare som varit anställda 25 år i kommunen.
- I april månad fattade kommunfullmäktige ett inriktningsbeslut om att senare anta ny förbundsordning för Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, inkluderande skapande av ägarnämnder.
- Under augusti månad beslutade kommunfullmäktige om en utveckling av ersättningsmodell för Norra Utveckling av ersättningsmodell för Norra Västmanlands Utbildningsförbund.
- Efter valet i september har kommunfullmäktige tagit del av Länsstyrelsens protokoll med slutligt röstresultat och mandatfördelning.
- Kommunfullmäktige har hanterat valärenden och efter valet har val genomförts av fullmäktiges ordförande och vice ordförande i kommunfullmäktige för mandatperioden 15 oktober till och med 14 oktober 2022.

- Under första sammanträdet efter valet valdes kommunstyrelse och kommunstyrelsens ordförande, även detta för den kommande mandatperioden.
- Under november månad tog fullmäktige del av delårsrapporter från samverkansorgan, då hanterades också avgifter för serveringstillstånd.
- Kommunfullmäktige beslutade mot slutet av året att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp i Bjurfors.
- I samband med årets sista kommunfullmäktige fattades beslut om avskrivnings och driftkostnader för Frida Hansdotter Arena som färdigställdes tidigare under 2018.

Mål och måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra strategiska områden som har betydelse för Norbergs kommuns utveckling. De strategiska områdena anger vägar fram till Vision 2025. I flera fall behövs samverkan mellan kommun och externa krafter för att nå Vision 2025.

Kommunfullmäktige antog följande vision inför år 2025:

”Norberg – den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling.”

De strategiska områdena för åren 2016-2025 är:

Med syfte att använda resurser och skattemedel effektivt och svara upp mot invånarnas krav, behövs en gemensam riktning och samordning av kommunens verksamheter.

Styrssystem för Norbergs kommun som kommunfullmäktige antog under år 2016 beskriver den samlade styrningen för kommunen, sektorer och samverkansorgan. Styrssystemet ger färdriktning, utgör värdegrund och reglerar ekonomi- och verksamhetsstyrning. Styrningen utgår från kommunens vision, fullmäktiges strategiska områden, kommunstyrelsens mål samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten.

Styrssystemets ambition är att resultat ska följas upp på ett bredare sätt. Förutom de ekonomiska perspektiven har styrssystemet sikte på de kommunala verksamheterna, individen/medborgaren samt medarbetarna. På så sätt är Norbergs kommuns styrssystem balanserad. I 2018 års redovisning följs kommunstyrelsens tio övergripande mål upp genom att utskotten redovisar för sitt arbete med de åtaganden som utskotten tagit fram för respektive mål. Dessa redovisas för vart och ett av utskotten samt som en samlad bild för kommunstyrelsen.

Framtid

En angelägen fråga för Norbergs kommun är att fortsätta på den inslagna vägen med en utvecklad interkommunal samverkan.

Ett bakslag är att Avesta kommun under december månad beslutade att avveckla den gemensamma upphandlingssamverkan med Norberg och Skinnskatteberg. Detta gör att Norberg behöver under 2019 finna nya samverkanspartners för upphandling innan år 2020 då uppsägningstiden för upphandlingssamverkan är ett år. Annat alternativ är ha upphandlingen i egen regi.

Under den kommande mandatperioden kommer troligen frågor om ägarstyrning av samverkansorganen vara i fokus. Ett förslag till ny ersättningsmodell och förbundsordning för Norra Västmanlands Utbildningsförbund är under framtagande. I denna anda beslutade kommunfullmäktige om införande av ägarnämnder för Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund.

Sveriges kommuners och landstings (SKL) ekonomirapport kom i december 2018. SKL förutspår att vi närmar oss slutet på den starka tillväxt som lett till en långvarig högkonjunktur även om arbetsmarknaden nationellt alltjämt är stark. Ekonomin i Sverige har drivits av en stark internationell tillväxt som tillsammans med en försvagad krona påverkat svensk exportsektor positivt. Det kraftiga bostadsbyggandet har också varit en stark injektion i den svenska ekonomin. Tillväxten har haft en positiv effekt på de offentliga finanserna och då även kommunernas ekonomier.

Befolkningsökningen och det demografiska trycket har medfört att den offentliga sektorn präglas av en omfattande personalbrist, vilket också märks i Norbergs kommun genom att det är tufft att rekrytera vissa yrkeskategorier, bland annat behöriga lärare.

Ovissheten om exempelvis stadsbidragens omfattning samt att bidragen ofta är kopplade till specifika krav och åtgärder som ska genomföras för att få medlen, gör att de inte ger den effekt eller den effektivisering av verksamheten som skulle behövas med tanke på förutsättningarna. En väg för att möta de kommunala utmaningarna är ökad samsyn och samverkan mellan stat och kommunsektor för välfärdens utveckling och finansiering. En annan viktig lösning i pusslet för att klara den framtida utmaningen är att förändra arbetssätt och arbetsmetoder genom att bland annat bättre utnyttja ny teknik och digitalisering.

Antalet äldre-äldre blir allt fler i Norbergs kommun som ställer krav på kommunen.

Driftsredovisning

(tkr)	Årsbudget	B O K S L U T 2 0 1 8				Bokslut
	2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	2017
Kommunfullmäktige						
Kommunfullmäktige	708	514	0	514	194	522
Valnämnden	250	295	138	157	93	1
Revisionen	284	387	0	387	-103	462
Kommunalt partistöd	134	171	0	171	-37	174
Överförmyndare	779	833	83	750	29	1 497
NVU	34 498	34 891	528	34 364	134	35 299
<i>varav gymnasie och vux</i>	0	0	0	0	0	-35 046
<i>varav SFI flyktingar</i>	0	1 243	216	1 027	-1 027	-253
<i>Utbildning ensamkommande</i>	0	2 398	715	1 684	-1 684	90
<i>SFI kategori övriga</i>	0	0	0	0	0	1 282
Bidrag till NVK	13 874	11 718	0	11 718	2 156	-3 553
<i>varav anslagsfinansierad verksamhet</i>	0	0	0	0	0	-3 553
<i>varav intäktsfinansierad verksamhet</i>	0	0	0	0	0	0
Inköpsverksamhet	699	568	0	568	131	721
Outhyrda lokaler	18	271	0	271	-253	60
SDR	5 170	5 486	0	5 486	-317	5 327
V-dala miljö- o byggnadsnämnd	3 244	2 583	0	2 583	661	2 931
V-Dala lönenämnd	1 069	1 082	74	1 008	62	1 039
N Västmanlands ekonominämnd	4 118	3 730	0	3 730	387	3 688
VL, länsstrafiken	2 909	3 109	0	3 109	-200	3 361
N Västmanlands samordningsförbun	196	151	0	151	45	157
Summa kommunfullmäktige	67 951	65 790	823	64 967	2 984	53 058

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Kommunfullmäktige visar ett överskott på 2 984tkr. Den största avvikelserna gentemot budget visar NVK som ger ett överskott på 2 156tkr. V-dala Miljö- och bygg, NVE och kommunstyrelsen visar också lite större överskott medan revisionen, SDR, VL och Outhyrda lokaler visar underskott.

Investeringar

Kommunfullmäktiges investeringsbudget låg 2018 på 29 517tkr. Utfallet för 2018 hamnade på 46 109tkr, vilket är ett underskott på 16 592tkr. Underskottet beror på avbetalningen kommunen gjort gällande Nya idrottshallen.

Årets 25-åringar!

Stort tack till alla er som arbetat i Norbergs kommun i 25 år.
Anne-Marie Hult, Ann-Marie Åsberg, Berith Larsson,
Yvonne Tapper samt Lilly Karlsson.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Johanna Odö (S)

Kommunchef: Hannu Högberg

Vad gör kommunstyrelsen?

Kommunstyrelsens viktigaste uppgift är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över utskottens verksamheter. Styrelsen ska även uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Ledningskontoret är kommunstyrelsens och allmänna utskottets förvaltningsorganisation, uppdraget är också att stödja kommunfullmäktige.

Kommunledningskontoret har samordnande och utvecklande ansvar för styrning, resultatuppföljning och kvalitet.

En betydelsefull del är också att utveckla former för samverkan mellan kommunens sektorer och med de samverkansorgan som Norbergs kommun ingår i.

Från kommunledningskontoret leds och samordnas kommunövergripande arbetsgrupper och kontoret ansvarar för rapportering till myndigheter.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

Kommunstyrelsen har hunnit med mycket under året som gått. Nedan ett urval av händelser.

- Styrelsen har antagit en handlingsplan för Fossilfria och effektiva transporter i östra Mellansverige.
- En lönekartläggning har tagits fram med ambitionen att upptäcka om löneskillnader på grund av kön finns, dels skillnader mellan likvärdiga arbeten. Kartläggningen visade också på lönespridning inom kommunen.
- Kommunstyrelsen har antagit en instruktion för kommunchefen med anledning av den nya kommunallag som infördes 1 januari 2018.
- Kommunstyrelsen har också upprättat förslagshandlingen ”Utvecklingsplan för Prostudden och Västra centrum” och även ställt ut denna för allmänheten.
- Ledningskontoret har, med stöd av Norra Västmanlands kommunalteknikförbund, tagit fram en flerårig handlingsplan för kommunens tomma lokaler, genomlyst kommunens strategiska arbete inom arbetsmarknad och försörjning samt redovisat en handlingsplan för insatser i Bolagshagen.
- En revidering av delegationsordning för barn- och utbildningsutskottets ansvarsområde har genomförts.
- Styrelsen har följt upp mål och åtgärder i energi- och klimatstrategin för Norbergs kommun 2011-2020.
- Kommunstyrelsen har föreslagit att lunchpriset justeras för restaurangerna Björkängen och Resedan.
- HR-enheten vid kommunledningskontoret har reviderat flera HR-rutiner bland annat gällande yrkeslegitimationer.
- Kommunstyrelsen har beslutat om prioriterade grupper i löneöversyn år 2019.
- Beslutat om åtgärder som syftar till säkrare avlämningsplatser för skolungdomar samt gett uppdrag till NVK om att beakta de förslag som inkommit från Rådet för äldre och funktionsnedsattas trygghets- och tillgänglighetsvandring.
- Kommunledningskontoret har anpassat kommunens verksamheter till Dataskyddsförordningen (The General Data Protection Regulation) som är till för att

skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter samt rätten till skydd av personuppgifter.

- Ledningskontoret har också vidareutvecklat kommunledningens så kallade årshjul.
- Kommunstyrelsen har genomfört en samlad internkontroll för 2017 samt antagit en internkontrollplan för 2018.
- Beslutat om åtgärdsplaner för nedlagda deponier, tecknat medborgarlöften tillsammans med kommunpoliserna.
- Tagit del av årsredovisningar från samverkansorgan samt föreslagit en budget för 2019 för kommunfullmäktige att besluta om.
- Kommunstyrelsen har även tagit del av rapporter, protokoll och meddelanden från utskotten samt hanterat motioner, medborgarförslag och remisser.
- Val till krisledningsnämnden, kommunstyrelsens utskott allmänna utskott, barn- och utbildningsutskottet, socialutskottet samt demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet för mandatperioden 15 oktober 2018 till det sammanträde då val av utskott förrättas nästa gång har också genomförts.

Mål och måluppfyllelse

Med en grund i Vision 2025 samt fyra strategiska områden har kommunstyrelsen formulerat 10 övergripande mål som en kraftsamling för perioden 2016-2018. Med målen som grund har utskotten arbetat fram åtaganden, som i sin tur formats i handlingsplaner, aktiviteter, genomföranden samt uppföljningar.

Kommunstyrelsens övergripande mål 2016-2018:

Den tillgängliga och attraktiva kommunen

1. Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen.
2. Invånarna är trygga i livets alla skeenden.
3. I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till livslångt och livsvitt lärande.
4. Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun.

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling

5. Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen.
6. Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv.
7. I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

8. I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett aktivt och varierat föreningsliv för alla.
9. Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

10. Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare.

Analys och utvärdering

Kommunstyrelsen gör en samlad uppföljning av utskottens åtaganden.

Arbetet med att utveckla E-tjänster har fortsatt under 2018 med målet att vara en tillgänglig och attraktiv kommun, det har varit frågor om att föra in nya program och system samt tjänster men en inriktning har varit även att bygga vidare på en infrastruktur som möjliggör fler satsningar framöver, bland annat ett utökat Wifi. Fiberutbyggnaden har fortsatt men har också stannat upp en del då flera hushåll i kommunen är knutna till företaget IP Only som inte byggt ut nätet i den omfattning som vore önskvärd. Initiativ har tagits av ledningskontoret om att fibrera Mimerlaven för att denna väg bidra till att få ut så kallat trådlöst fiber till de byar som har svårt att få grävd fiber. Norra Västmanlands fiberförening, som bygger fiber för data, telefoni samt digital-TV, har meddelat att föreningen tagit sig förbi de svåraste hindren mot ett fullständigt fiberprojekt. Under januari 2019 skall allt vara klart och alla nödvändiga avtal etc. påskrivna. Föreningen räknar med att de första grävningarna kan starta en bit in under 2019. När detta fibernät byggs ut kommer anslutningsgraden öka högst påtagligt i Norbergs kommun. Ett förhållandevis omfattande arbete lades ned under första halvåret på att GDPR-anpassa kommunen. Ett dataskyddsombud via löneenheten utsågs. Utbildningar, sk nanolearning, i informationssäkerhet och GDPR har genomförts för samtliga medarbetare men även för förtroendevalda med syfte att höja kunskapsnivån. Två särskilda utskick av fingerade ”phishingmejl” för att testa personalens medvetande om informationssäkerhetsattacker genomfördes. Dessa resulterade i anmälningar till IT-hjelpdesk samt även till IT-strategen, vilket visar på en medvetenhet om problemet som denna typ av attacker kan utgöra.

HR-frågor förutom personalbokslut

För att kommunen ska klara framtida personalförsörjningen behöver arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare vara aktivt, ett led i detta är att ta fram en reviderad HR-strategi. Norbergs kommuns HR-arbete har också varit i centrum med projekten nedsatt arbetstid inom hemtjänsten och heltidsprojektet. Norbergs kommuns HR-arbete har också varit i centrum med projekten nedsatt arbetstid inom hemtjänsten och heltidsprojektet. En medarbetardag för samtliga medarbetare genomfördes under augusti med närmast enbart positiva reaktioner, någon form av fortsättning bör ske även om det kostar en del. Under senare delen av året genomfördes en digital medarbetarenkät med samtliga medarbetare. 370 av 461 medarbetare svarade. 370 av 461 medarbetare svarade, motsvarande år 2016 var det 381 av 483 som svarade. Resultaten visar på flera styrkeområden som hög meningsfullhet och god stämning, arbetsplatser med låg grad av diskriminering och trakasserier men också att medarbetare inte är nöjda med tillgång till friskvård och lönen. Rekrytering och upplevelse av att arbeta i en attraktiv organisation kan utvecklas samt även ledarskapet. När det gäller ledarskapsdimensionen är det framförallt chefers återkoppling till medarbetare som kan bli bättre likaså dialog om mål för arbetet. Med färre antal medarbetare per chef samt med ett ökat administrativt chefsstöd finns förmodligen potential för dessa delar att stiga men det handlar också om att kommunledningsgruppen arbetar med att stärka chefer överlag exempelvis genom att arbete fram mera utvecklade former för dialog om mål samt resultat för medarbetare. Att uppleva att det är attraktivt att arbeta inom den offentliga sektorn och Norbergs kommun är också en angelägen fråga att arbeta vidare med. Här kan antagligen en mera utvecklad intern kommunikation vara betydelsefull, t.ex. i form av att medarbetare via olika kanaler lyfts fram och att det fina arbete som varje dag synliggörs.

SCBs medborgarundersökning år 2018

En medborgarundersökning genomfördes av SCB på uppdrag av Norbergs kommun år 2018. I det stora hela är det samma undersökning som också genomfördes 2016 och 2013 även om en del frågor formulerades annorlunda denna gång. Undersökningen genomfördes mellan den 23 augusti och den 5 november 2018. Ett slumpmässigt urval på 800 personer i åldrarna 18–84 år

tillfrågades och av dessa besvarade 37 procent enkäten. Den genomsnittliga svarsfrekvensen för samtliga deltagande 111 kommuner blev 41 procent. Totalt antal svarande var i Norbergs kommun 293 personer. Andel män i Norberg som svarade var 33 procent och för kvinnor var frekvensen 41 procent. Tittar vi på svarsfrekvensen i olika åldersgruppen ser vi att endast 11 procent av 18-29 åringarna svarade. I åldersgruppen 30-49 svarade 24 %. För gruppen 50-64 år var det 42% och för de äldsta över 65 år svarade 57% av de Norbergare som fick frågorna i brevlådan. 268 personer som medverkade var födda inrikes medan 25 personer var födda utomlands. Då svarsfrekvensen är låg och för Norbergs kommun lägre än för andra kommuner kan det vara svårt att dra några slutsatser och det är centralt att framhålla att SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning och ingen brukarundersökning. Det bör även påpekas att jämförelser mellan enskilda kommuner ska göras med försiktighet då verksamheter och förhållanden kan variera mycket mellan olika kommuner. Det kan finnas skillnader mellan kommunerna som i sin tur förklarar skillnader i nöjdhet, vilka inte fångas av undersökningen.

Norberg att leva och bo i

SCB delar in undersökningen i två huvuddelar, Norberg att leva och bo i och specifika frågor om kommunala verksamheter. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur invånarna bedömer Norbergs som en plats att bo och leva på blev 55. Snittresultaten är något lägre än för samtliga i undersökningen medverkande kommuner men det har skett en utveckling till det mera positiva jämfört med föregående undersökning från år 2016. Motsvarande som helhet för Norberg år 2013 och 2016 var index 50 och index 55 året 2018, således en positiv utveckling men den låga svarsfrekvensen gör att uppgången inte kan sägas vara statistiskt säkerställd. De områden som ges lägst index inom undersökningens områden ”bo och leva i kommunen” är utbildningsmöjligheter (44), arbetsmöjligheter (47) samt bostäder (48). I mitten kommer frågor om kommunikation, kommersiellt utbud, och trygghet. Högst är fritid (55). Tittar vi på kön, finns inga avgörande skillnader, möjligen att kvinnor känner sig mera otrygga än män. Fördelat på ålder kommer trygghet högt hos ungdomar med index 67 för åldersgruppen 18-29, medan trygghet för äldre och de över 65 år är 49. I sammanhanget bör det nämnas att ett par trygghetsvandringar samt en tillgänglighetsvandring genomförts under året som gått. Lyckade satsningar där ungdomsrådet, tjänstemän, politiker och polisen deltar och samverkar. Norbergs kommun finns en strukturerad samverkan med Polisen som resulterat i reviderade medborgarlöften. Bostadsfrågor har också varit i fokus under 2018. Under året har två fritidscoacher varit i arbete med att arbeta förebyggande, efter en utvärdering beslutade politiken om att ta det brottsförebyggande arbetet till nästa nivå. Målet är att öka tryggheten för boende, handlare, restauranger och besökare. För uppdraget kommer en projektledare att rekryteras i början av 2019. Ett nytt grepp togs under försommaren för att få igång byggande på färdigplanerade tomter i Klackberg. Den nya idrottshallen med fritidsgård fick sitt namn i samband med firande av Frida Hansdotters OS guld. Frida Hansdotter arena färdigställdes enligt plan under sommaren 2018 med officiell invigning söndag den 26 augusti. Arenan kommer att ge ett uppsving för en aktiv fritid och bra folkhälsa och tillkomsten av hallen ger också utslag i SCBs undersökning.

Indexet ”rekommendation”, med frågan (Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun?). blev 54, vilket är en ökning från tidigare 48, dock inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2016. På den tiogradiga skalan ger 31 procent låga betyg (1-4), 37 ger medelbetyg av 37 och 31 ger högsta betyg (skala 8-10). Högst omdömen inom de områden som ingår i ”leva och bo” får frågor om fritidsmöjligheter. Inom detta område är dock nöjesutbudet ett sänke medan grönområden och natur, möjligheter att kunna utöva fritidsintressen t.ex. sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv är högre än för de 111 medverkande kommunerna. Det enskilda frågeområde som bör prioriteras först enligt SCB för att få ett högre index inom undersökningens område leva och bo i Norberg är bostäder.

Hur medborgarna ser på kommunens verksamheter

NMI för Norbergs kommun blev 49 i årets, det är en ökning men kan inte sägas vara en säkerställd förändring jämfört med hösten 2016 då NMI var 45. Medlindex samtliga 111 kommuner är 55. De enskilda områden på frågor om kommunens verksamheter som invånarna är mest nöjda med är vatten och avlopp, räddningstjänst samt sopor och renhållning. Områden med lägst index är gymnasieskolan, upplevelsen av stöd till utsatta personer samt för gator och vägar. Möjligen kan ett par skillnader spåras för män och kvinnor. Kvinnor är mindre nöjda med gymnasieskolan jämfört med männen (index 41 och 51) samt äldreomsorgen. Index för män är 54 medan den för kvinnor var 46. För idrotts och motionsanläggningar finns också en skillnad, Index 60 för män och 54 för kvinnor.

Indexet bemötande och tillgänglighet som förmodligen säger en hel del om kommunal service blev 57. Med detta ligger Norbergs kommun i årets undersökning i paritet med snittet för 111 kommuner. Resultatet är en förbättring från föregående års index 53 och har ökat för samtliga frågor om hur nöjda invånare är med. Frågorna i undersökningen var; ”Hur lätt det är att komma i kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Hur blir du bemött när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Den service du får när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Möjligheter att komma i kontakt med kommunens högre chefer? Det bör än en gång framhållas att låg svarsfrekvens inte ger en säkerställd statistisk förändring jämfört med hösten 2016. Enligt SCB är det främst förbättringar av betygsindexen för verksamheterna Gång- och cykelvägar, Kultur, Äldreomsorgen, Gator och vägar samt Grundskolan som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Medborgar-Index om kommunala verksamheter.

Kommunal service

Under 2018 medverkade Norbergs kommun i en service som har utarbetats i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting. De frågeområden som valdes för undersökningen är relativt vanligt förekommande från kommuninvånare, både via telefon och via e-post. Frågorna var sex olika inom områdena bygglov, förskola, grundskola, individ och familjeomsorg, miljö och hälsa, gator och vägar, äldreomsorg, handikappomsorg, kultur och fritid samt kommunledningskontoret. Totalt genomfördes 60 sökningar via telefon, med samma omfattning och fördelning även via e-post under en femveckors period. Mätperioden var huvudsakligen under veckorna 41-45, vilket således omfattade skolornas höstlov.

Översikt bilden med Norbergs resultat för telefon och e-post i förhållande till andra kommuner i likvärdig storlek (10 kommuner med 3 000 – 10 000 invånare) är i huvudsak god. Flera delområden är paritet med snittet, ett par över och en under. Den delen som är ”röd” handlar om tillgänglighet. Dåligt svar på frågan är utebliven kontakt med någon handläggare inom 60 sekunder och inget svar är lika med ett dåligt svar, sett ur ett medborgarperspektiv. Där kommunen är som starkast i jämförelse med andra kommer är om handläggaren endast svarar på frågan eller om han/hon ger merinformation tex hänvisningar, tips och idéer. Ett ytterligare starkt område är snabbheten i e-post respons. 90 % av breven besvarades inom ett dygn, vilket är klart över snittet för likvärdiga kommuner (69 %).

Utveckling och framtiden

Norbergs kommun kunde se tillbaka på ett 2017 med ett ekonomiskt överskott. Framtiden för den kommunala ekonomin överlag ser dock ut att bli mera ansträngd, så också i Norbergs kommun. Åldersstrukturen förändras och antalet äldre-äldre blir fler. Kompetensförsörjning och välfärdsuppdraget är en annan utmaning. Tillfälliga statliga bidrag och en osäkerhet kring varaktigheten i antalet invånare i Norberg är två faktorer som leder till osäkra

planeringsförutsättningar. En relativt hög arbetslöshet hos nyanlända och i viss mån även hos ungdomar ställer krav på aktiva arbetsmarknadsinsatser samt att vuxenutbildningar är tillgängliga för invånarna. Norberg behöver bedriva aktiva insatser så att det inte finns risk för att försörjningsstödet skenar iväg vid en sämre arbetsmarknad och när invånare går ut etableringsperioden. Resultat visar att folkhälsa är ett område som bör vara i fokus. Utvecklad interkommunal samverkan behöver även framöver vara ett centralt område för kommunens strategiska utveckling. Under första halvåret 2018 har arbete lagts ned på en utveckling av NVU och NVK bland annat via framtagande av förslag till en ny ersättningsmodell för NVU samt via en översyn av förbundsordningen för kommunalteknikförbundet.. För framtiden gäller det för Norbergs kommun att finna fler områden för utvecklande samarbeten. Den digitala satsningen har följt med in i 2018 och kommer att fortsätta under många år framöver.

Driftsredovisning

(tkr)	Årsbudget	B O K S L U T 2 0 1 8			Nettokostn	
	2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	2017
Kommunstyrelsen						
Kommunstyrelsen	1 311	1 284	0	1 284	27	1 272
Arbetsutskottet	202	212	0	212	-10	189
Personalutskottet	54	34	0	34	20	39
Till ks förfogande	1 900	701	0	701	1 199	485
Medlemsavgift under ks	512	178	0	178	334	172
Kanslisektionen	3 184	2 282	46	2 236	949	1 800
Kommunal beredskap	0	554	554	0	0	0
Info/utredning	0	97	0	97	-97	600
Enhet administration	2 657	3 127	708	2 419	238	2 785
Integrationskoordinator/projektmedel	0	0	0	0	0	225
Insats Goda Grannar	0	321	321	0	0	0
Påfart etablering	0	84	84	0	0	0
Ledningsk utvecklingsmedel	100	1	0	1	99	11
IT-verksamhet, gemensam	2 624	2 623	0	2 623	1	2 199
Integration	13	6 484	6 484	0	13	0
Ansvarsförsäkring	363	804	0	804	-440	597
Avgift SKL, VKL	318	451	17	435	-116	433
Ledningsplatsbidrag	0	0	0	0	0	0
Folkis	0	34	34	0	0	0
Reception/växel	0	0	0	0	0	36
Projekt NIA	0	84	84	0	0	0
Personalsektionen	1 320	2 236	495	1 741	-421	1 430
Friskvård	21	15	0	15	6	0
Fackliga företrädare	774	342	0	342	432	588
Personalpolitiska åtgärder	21	17	0	17	5	0
Feriearbeten	204	245	0	245	-40	232
Miljö- och utveckling	11	0	0	0	11	0
Företagshälsovård	92	84	0	84	8	63
Lönenämnden	0	24	24	0	0	1
Lönesektionen	0	12 083	12 084	0	0	-1
Lönen, egna kostnader	0	49	0	49	-49	86
Summa kommunstyrelsen	15 681	34 449	20 934	13 515	2 166	13 239

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Kommunstyrelsen visar ett överskott gentemot budget på +2 166tkr för 2018. KS utvecklingsmedel, medlemsavgifter under KS, kanslisektionen, enheten administration och fackliga företrädare är de enheter som visar stora överskott. Medan Personalsektionen och Ansvarsförsäkringar är de enheter som visar på större underskott. Överskotten på KS utvecklingsmedel och medlemsavgifter under KS beror på att avsatta medel inte nyttjats fullt ut under året. Detsamma gäller fackliga företrädare. Enheten administration och Kanslisektionens överskott beror på lägre lönekostnader än beräknat samt på att avsatta pengar för ”En väg in” inte använts. Underskottet på Personalsektionen beror på högre lönekostnader än budgeterat och Ansvarsförsäkringens underskott beror på högre kostnader än budgeterat.

Investeringar

Investeringsbudgeten för Kommunstyrelsen låg på 500tkr för 2018. Investeringar har gjorts för 79tkr sedan har kommunen fått tillbaka 447tkr gällande anslutningsavgifter för 2018, vilket innebär en budgetavvikelse på + 868tkr.

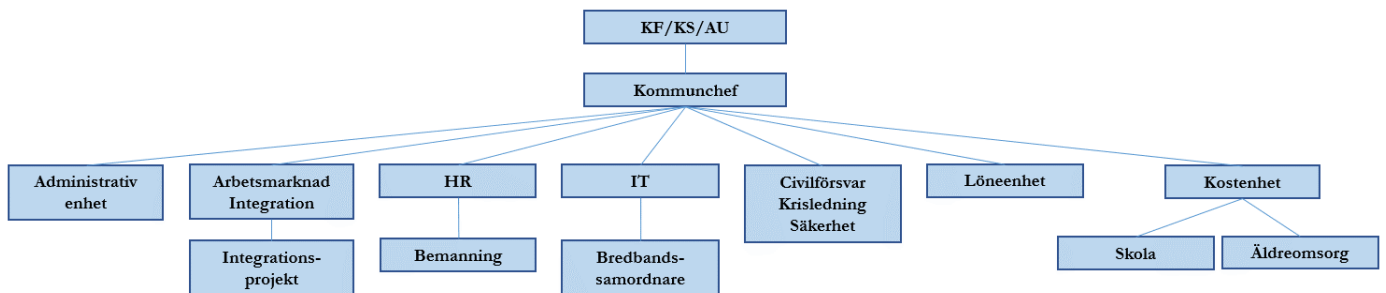
Trendindikatorer som används för att bedöma måluppfyllelse

	= Utveckling i önskad riktning		= Oförändrad utveckling
	= Utveckling i oönskad riktning		= Mätning ej genomförd

Allmänna utskottet

Ordförande: Johanna Odö

Kommunchef: Hannu Högberg

Vad gör allmänna utskottet?

Allmänna utskottet har som uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Utskottet har hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare:

Kommunledningskontoret är kommunstyrelsens och allmänna utskottets förvaltningsorganisation. Uppdraget innefattar också att stödja kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret har ett samordnande och utvecklande ansvar för styrning och uppföljning. Kontoret leder och utvecklar kommunens mål-, verksamhets- och resultatstyrning. En betydelsefull del i arbetet är också att utveckla former för samverkan mellan kommunens sektorer och med samverkansorgan. Från kommunledningskontoret leds och samordnas kommunövergripande arbetsgrupper och kontoret ansvarar för rapportering till myndigheter.

Kommunledningskontoret arbetar med den övergripande strategiska planeringen, exempelvis för arbetsmarknad, bostäder, integration och säkerhetsfrågor. Via kommunledningskontoret samordnas ekonomistyrning, personalpolitik och samhällsbyggnadsprocessen. Ledningskontoret förbereder ärenden som ska behandlas och utgör sekretariat för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens allmänna utskott. Ledningskontoret bistår kommunstyrelsen i dess samordnings- och ledningsfunktion. Kommunledningskontoret ansvarar för arkiv samt diarium med offentliga handlingar.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

- Ledningskontoret har hanterat samtliga ärenden till kommunfullmäktige och kommunstyrelse, vilka redovisas under respektive organ.
- Ledningskontoret har reviderat allmänna utskottet åtaganden, tecknat medborgarlöften tillsammans med kommunpolisen., lämnat förslag till utskottets budget 2019 med plan för 2020 och 2021 samt arbetat fram investeringsplaner tillsammans med Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund.
- Ledningskontoret har tillsammans med valnämnden administrerat RLK val 2018.
- Ledningskontoret har utvärderat insatsen med fritidscoacher samt föreslagit en fortsättning för arbetet med trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete.

- Ledningskontoret har föreslagit att Norbergs kommun tar ansvar för ett huvudmannaskap om att genomföra en förstudie om förorenad mark vid Thorshammars verkstad.
- Ledningskontoret har arbetat aktivt med Polisens kontaktcenter, vars önskemål är att utöka verksamheten i Norberg.
- Flera rekryteringar har också genomförts, bland annat HR-chef.
- Ledningskontoret har bistått demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet under året som gått.

Mål och måluppfyllelse

Respektive utskott ska utifrån kommunstyrelsens 10 övergripande mål formulera åtaganden.

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Medborgardialog utvecklas och integreras som en del i styrning och verksamhetsutveckling.	Medborgardialoger har genomförts inför arbete om medborgarlöften mellan kommun och polis. Trygghetsvandringar med såväl ungdomar som äldre och de med funktionsvariationer. Västmanland-Dalarnas miljö- och byggförvaltning är aktiva med samrådsförfaranden med syfte att fånga in invånarsynpunkter om framtidsfrågor med betoning på fysisk samhällsplanering. SCB medborgarundersökning genomförs under hösten 2018.	
	Det ska vara enkelt att kontakta Norbergs kommun, ett kontaktcenter utvecklas som ingång till kommunen.	E-tjänster utvecklas successivt som syftar till att underlätta för invånare. Enligt SCB (2018) är genomsnittresultatet för frågeområdet ”kontakt” högre än för samtliga kommuner, 57 jämfört med 52 medan ”informationen” är lägre, 51 jämfört med 56. Den servicemätning som genomfördes under hösten visar att kommunen samt samverkansorganen kan utveckla tillgängligheten i meningen hur snabbt det går att få tag i en handläggare.	
Invånarna är trygga i livets alla skeenden	Trygghets- och säkerhetsarbetet för hela kommunen bedrivs på ett effektivt sätt.	SCBs medborgarundersökning pekar på att invånare upplever otrygghet i Norberg och troligen då främst äldre personer. SCB-undersökningen från 2018 visar att den upplevda tryggheten minskat jämfört med år 2016. Den upplevde tryggheten är påtagligt högre för de som varit boende kortare tid i Norberg.	
	Ett handlingsprogram ger struktur och samordning för det systematiska säkerhetsarbetet.	Styrdokument för trygghet och säkerhet har reviderats. Förslag till plan för krisstöd och kriskommunikation har tagits fram under 2017. Utbildnings- och övningsplan för trygghet och säkerhet har tagits fram. Införande av kommunal ledningsplats tillsammans med MSB har genomförts. Utbildning behövs i systemet Wis och för att använda Rakel. Utomhusvarningsystemet för Viktigt meddelande till allmänheten, VMA, har installerats.	

I Norberg tas alla förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till ett livslångt och livsvitt lärande	Tillgång till en efterfrågeorienterad vuxenutbildning samt SFI finns.	Arbete pågår med att ta fram en ny ersättningsmodell för gymnasieskola samt vuxenutbildning. Vuxenutbildningen kan troligen bli mer arbetsmarknadsorienterad utifrån företagets behov.	
	Folkbildningen med studieförbund samt folkhögskolor är etablerade.	Studieförbund med kontor samt en folkhögskola är etablerad i Norbergs kommun.	
	Samarbete med högskolor och partnerskolor för högre utbildningar utvecklas.	Sektorer samverkar med högskolor och tar emot studenter även från gymnasieskolor. Mälardalens högskola har ett regelverk som gör det svårt för lärarstudenter att göra VFU i Norbergs kommun.	
Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun	Den som bor, verkar eller besöker Norberg sätts i centrum när digitala tjänster tas fram. I Norberg används digitaliseringens möjligheter för att skapa en enklare vardag och ett öppet samhälle.	Aktiviteter för digitalisering genomförs och resurser har avsatts. Handlingsplan för fiberutbyggnad är framtagen och beslutad av kommunstyrelsen, särskilda medel har funnits för fibersatsningar. Under 2018 har beslut tagits om att placera en sändare på Mimerlaven som kommer att innebära att byar ges ökad tillgång till snabb uppkoppling.	

Analys och utvärdering

En medborgarundersökning genomfördes av Statistiska Centralbyrån på uppdrag av Norbergs kommun år 2018. SCB delade in undersökningen i två huvuddelar, Norberg att leva och bo i och specifika frågor om kommunala verksamheter. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur invånarna bedömer Norbergs som en plats att bo och leva på blev 55. Snittresultaten är något lägre än för samtliga i undersökningen medverkande kommuner men det har skett en utveckling till det mera positiva jämfört med föregående undersökning från år 2016. Motsvarande som helhet för Norberg år 2013 och 2016 var index 50 samt index 55 år 2018. En positiv utveckling men den låga svarsfrekvensen medför att uppgången inte kan sägas vara statistiskt säkerställd. De områden som ges lägst index inom undersökningens områden ”bo och leva i kommunen” är utbildningsmöjligheter (44), arbetsmöjligheter (47) samt bostäder (48). I mitten kommer frågor om kommunikationer, kommersiellt utbud, och trygghet. Högst är fritid (55). Tittar vi på kön, finns inga avgörande skillnader, möjligen att kvinnor känner sig mera otrygga än män. Fördelat på åder kommer trygghet högt hos ungdomar med index 67 för åldersgruppen 18-29, medan trygghet för äldre och de över 65 år är 49.

Indexet ”rekommendation”, med frågan (Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun?). blev 54, vilket är en ökning från tidigare 48, dock inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2016. På den tiogradiga skalan ger 31 procent låga betyg (1-4), 37 ger medelbetyg av 37 och 31 procent ger högsta betyg (skala 8-10). Högst omdömen inom de områden som ingår i ”leva och bo” får frågor om fritidsmöjligheter. Inom detta område är dock nöjesutbudet ett sänke medan grönområden och natur, möjligheter att kunna utöva fritidsintressen t.ex. sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv är högre än för de 111 medverkande kommunerna. Det enskilda frågeområde som bör prioriteras först enligt SCB för att få ett högre index inom undersökningens område leva och bo i Norberg är bostäder.

Hur medborgarna ser på kommunens verksamheter? NMI för Norbergs kommun blev 49 i 2018-års undersökning men kan inte sägas vara en säkerställd förändring jämfört med hösten 2016 då NMI var 45. Medelindex för samtliga 111 kommuner var 55. De enskilda områden på frågor om

kommunens verksamheter som invånarna är mest nöjda med är vatten och avlopp, räddningstjänst samt sopor och renhållning. Områden med lägst index är gymnasieskolan, upplevelsen av stöd till utsatta personer samt för gator och vägar. Möjligen kan ett par skillnader spåras för män och kvinnor. Kvinnor är mindre nöjda med gymnasieskolan jämfört med männen (index 41 och 51) samt äldreomsorgen. Index för män är 54 medan den för kvinnor var 46. För idrotts och motionsanläggningar finns också en skillnad, Index 60 för män och 54 för kvinnor.

Indexet bemötande och tillgänglighet som förmodligen säger en hel del om kommunal service blev 57. Med detta ligger Norbergs kommun i årets undersökning i paritet med snittet för 111 kommuner. Resultatet är en förbättring från föregående års index 53 och har ökat för samtliga frågor om hur nöjda invånare är med. Frågorna i undersökningen var; ”Hur lätt det är att komma i kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Hur blir du bemött när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Den service du får när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun? Möjligheter att komma i kontakt med kommunens högre chefer? Det bör än en gång framhållas att låg svarsfrekvens inte ger en säkerställd statistisk förändring jämfört med hösten 2016. Enligt SCB är det främst förbättringar av betygsindexen för verksamheterna Gång- och cykelvägar, Kultur, Äldreomsorgen, Gator och vägar samt Grundskolan som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Medborgar-Index om kommunala verksamheter.

Har Norbergs kommun en bara kommunal service? Under 2018 medverkade Norbergs kommun även i en undersökning som utarbetats i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting. De frågeområden som valdes för undersökningen är relativt vanligt förekommande från kommuninvånare, både via telefon och via e-post. Frågorna var sex olika inom områdena bygglov, förskola, grundskola, individ och familjeomsorg, miljö och hälsa, gator och vägar, äldreomsorg, handikappomsorg, kultur och fritid samt kommunledningskontoret. Totalt genomfördes 60 sökningar via telefon, med samma omfattning och fördelning även via e-post under en femveckors period. Mätperioden var huvudsakligen under veckorna 41-45, vilket således omfattade skolornas höstlov.

Översikt bilden med Norbergs resultat för telefon och e-post i förhållande till andra kommuner i likvärdig storlek (10 kommuner med 3 000 – 10 000 invånare) är i huvudsak god. Flera delområden är paritet med snittet, ett par över och en under. Den delen som ligger under snittet är tillgänglighet. Dåligt svar på frågan är utebliven kontakt med någon handläggare inom 60 sekunder. Inget svar var lika med ett dåligt svar, sett ur ett medborgarperspektiv i undersökningen.

Där kommunen är som starkast i jämförelse med andra kommer är om handläggaren endast svarar på frågan eller om han/hon ger merinformation t.ex. hänvisningar, tips och idéer. Ett ytterligare starkt område är snabbheten i e-post respons. 90 % av breven besvarades inom ett dygn, vilket var klart över snittet för likvärdiga kommuner (69 %).

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen	Invånarna har tillgång till energi- och klimatrådgivning.	Västmanland- Dalarna Miljö- och byggförvaltning erbjuder energirådgivning. En energi- och klimatstrateg är anställd av NVK.	
	Norbergs kommun verkar för att användningen av förnybar energi utvecklas.	Energi- och klimatstrategin har följts upp under 2018. FN:s Agenda 2030 mål utgör del av kommunens årsredovisning.	
	Utsläppen av växthusgaser från energianvändning och transporter i kommunens verksamheter ska på sikt upphöra.	En handlingsplan för transportprojekt har tagits fram och redovisats för KS i början av 2018. Initiativ har tagits för laddstolpar i Norberg även om dessa ännu inte är på plats.	
	En klimatstrategi för kommunens verksamheter samt för Norberg som geografisk yta tas fram.	Hållbarhetsredovisning/Agenda 2030 arbetades in för första gången i kommunens årsboksut 2017. Nyckeltal via uppföljning av Energi- och klimatstrategin visar minskade utsläpp av växthusgaser i Norbergs kommun.	
Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv	Företag med framtidstro, som vill satsa utgör förutsättningar för Norbergs fortsatta utveckling.	Norbergs kommun har flera insatser för att utveckla infrastrukturen. Fiberutbyggnad pågår även om den kunde ske snabbare. Gång- och cykelväg till Fagersta planeras. Busslinje 500 stannar numera åter i Bjurfors. Busstorget byggdes om under 2017. När bron över ån mellan nya idrottshallen och skolorna blir klar kan skolelever gå till skolan via den nya arenan istället för att åka in till Centralskolans parkering. Järnvägsförbindelse med persontrafik saknas i centrala Norbergs kommun men finns i Karbenning. Busslinje 500 är anpassad tid tågtdatabeller.	
I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer	Norberg lockar med attraktiva livsmiljöer.	Planlagd kommunal mark finns för att bygga villor finns vid Norens västra strand samt på andra områden. Utvecklingsplan för Prostudden och västra centrum har tagits fram. Nästa steg är att göra en detaljplan för området. För tomter i Klackberg har initiativ tagits för att få de lediga tomterna byggda.	
	En avgörande fråga för kommunens utveckling är byggandet av fler bostäder i alla delar av kommunen. En aktiv plan- och markberedskap är av yttersta vikt.	Problembilden är att få aktörer vill bygga i Norberg på grund av glapp mellan produktionspris och marknadspris. Flera privata flerfamiljsfastigheter har varit för salu.	
	En trygg och attraktiv allmännytta är bra för hela Norberg, upprustning samt underhåll sänker hyreshusens energianvändning med hälften.	NVK förvaltar Norbergs kommuns allmännytta. Energieffektiviseringar har genomförts med byte av kranar.	

I bostadsförsörjnings-programmet finns planer och program samt förslag till åtgärder för att hantera bostadsförsörjningen.	Ett förslag till handlingsplan för Bolagshagen har tagits fram. Planarbetet för Västra centrum samt Prostudden har gått vidare vilket innebär att det som återstår för kommunen i nuläget är att i dialog med entreprenörer ta fram detaljplaner för bostäder.	
--	--	---

Analys och utvärdering

Energi- och klimatstrategin täcker flera av kommunstyrelsens mål samt anknyter också till FN:s globala mål om hållbart samhälle. Strategin följdes upp innan mandatperiodens utgång via en särskild rapport till kommunstyrelsen maj 2018. Energi- och klimatmålen i strategin är uppdelade på fem övergripande mål och 6 etappmål. Dessa delar redovisas kommunövergripande.

Mål 1

Utsläppen av växthusgaser från källor inom Norbergs kommun ska år 2050 ha minskat med 80 % jämfört med utsläppsnivån 1990 och utsläppen per ca-pita skall inte överstiga 4,5 ton CO₂-ekvivalenter/capita.

Nuläge i geografiska kommunen:

Utsläppen av växthusgaser har minskat med 38 % från 1990 till 2015. Utsläppen ligger på 4,6 ton CO₂-ekvivalenter/inv år 2015. Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) samt Regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet (RUS).

Mål 2

Den totala energikonsumtionen inom Norbergs kommun ska minska med minst 20 % fram till 2020 jämfört med 2004. (Nyckeltal - GWh/år, MWh/invånare + år, MWh/invånare, sektor och år)

Nuläge i den geografiska kommunen:

Slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen har minskat med 51 % till år 2015 (jämfört med år 2005) men har gått upp igen så minskningen var 37 % år 2016 (jämfört med år 2005). Snittet för år 2015 låg på 29 MWh/inv och för år 2016, 37 MWh/inv. Källa: Kolada samt SCB, Kommunal och regional energistatistik.

Mål 3 (tillgängliga uppgifter saknas, redovisas ej)

Minst 20 % av den totala energikonsumtionen inom Norbergs kommun ska komma från förnybara källor år 2020. (Nyckeltal - % GWh/år)

Mål 4

Biobränslen ska stå för minst 10 % av drivmedel för bilar och landsvägs-transporter år 2020. (Nyckeltal - % MWh/år för transportsektorn)

Nuläge geografiska kommunen

Av antalet registrerade personbilar och lätta lastbilar i Norbergs kommun i juni 2017 var 3,5 % fossilfria fordon. Vid årsskiftet 2016/2017 var inga av kommunens personbilar eller lätta lastbilar fossilfria fordon. Kommentar: I tankad bensin/diesel är inblandningen av förnybar etanol/biodiesel olika beroende på vilket drivmedel man köper. Ett fordon behöver ej vara ett fossilfritt fordon för att räknas som ett miljöfordon enligt miljöbilsdefinitionerna 2007 och 2013.

Källa: Statistik hämtat från av Miljöfordon Sverige sammanställda uppgifter från Transportstyrelsen 1706. Statistik insamlat från Norbergs kommun och NVK.

Mål 5 (Tillgängliga uppgifter saknas, redovisas ej)

Norberg kommun ska arbeta för att minska konsumtionens klimatpåverkan. (Nyckeltal - % MWb/år per verksamhet).

Nedan också redovisning av etappmål 2

År 2015 ska ingen fossil energi användas inom kommunala verksamheter. (Den administrativa kommunen)

Nuläge i kommunorganisationen. År 2015 fanns oljeuppvärmning på två fastigheter (Svarvargatan och reningsverket Persbo). I dagsläget finns endast olja vid Persbo kvar. Utbyte av olja vid Persbo finns med i NVKs underhållsplan och dimensioneringen av kommande pannstorlek är under utredning. Användningen av fossil energi (bensin och diesel) återfinns också i kommunens fordon. Förutom inblandningen av förnybar etanol/biodiesel i tankad bensin/diesel, var allt drivmedel till kommunens och NVK:s personbilar och lätta lastbilar fossil energi under år 2016. Källa: Statistik från Norbergs kommun och NVK.

Etappmål 5

Energianvändning inom kommunens egna verksamheter ska minska med 25 % fram till 2015 jämfört med år 2007. (Nyckeltal – MWb/år och verksamhet.)

Nuläge kommunorganisationen

Minskningen av den totala energianvändningen i kommunorganisationen var år 2015 tjugosex procent lägre än jämfört med år 2008. I denna siffra är el och uppvärmning för fastigheter, gatubelysning medräknat. Siffrorna grundar sig på normalårskorrigerade värden vilket har gjorts för att få jämförbara värden mellan åren utan att exempelvis en kall vinter ska ge genomslag. Energianvändning som inte redovisas i ovan siffra är drivmedel till fordon. Att beakta i siffran ovan är också att de variationer som kan förekomma mellan åren inte är taget hänsyn till i siffrorna. Exempelvis hur stor areal vi värmer upp eller hur mycket gatubelysning vi har.

	2018
Barnomsorg	-18%
Förvaltningsfastigheter	-26%
Kultur- och fritidsanläggningar	-26%
Lekplatser, lokalgator, parker	-35%
Skolfastigheter	-41%
Särskilda boendeformer	-30%
Vatten- och avloppsreningsverk	1%

Källa: NVK (Momentum 2018-04-16).

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort	Invånarna ska trivas och vara stolta över Norberg.	SCB medborgarundersökning från 2018 visar på flera områden där det behövs förbättringar, några av dessa är tillgång till bostäder, trygghet och bra kommunikationer. Även ett utökat kommersiellt utbud kan höja helhetsbetyget. SCB undersökningen visar att fler än tidigare, kan för vänner och bekanta, rekommendera Norberg som ort att flytta till. Nöjdheten är klart högre för de som bott längre tid i kommunen.	

Analys och utvärdering

Ansvar för utveckling av fritid, kultur och besöksnäring finns numera hos DSU. Antalet besökare till Norberg har efter konditori Elsa Andersons nyinvigning (maj 2017) ökade högst påtagligt jämfört med 2016. Denna trend har hållit i sig under 2018. Under året som gått har flera stora arrangemang genomförts i kommunen, såväl idrott som kultur. Invigning av Frida Hansdotter arena har ökat antalet arrangemang i Norberg.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	Medarbetarskap- Medarbetare ges möjligheter att aktivt medverka i utvecklingen av verksamheten och se sin roll i helheten.	En medarbetarenkät genomfördes under hösten 2018. Medarbetarenkäten från 2016 visade på en utveckling inom flera områden. Starka områden var meningsfullhet och en organisation fri från trakasserier och kränkningar. Förbättringsområden var friskvård och lön. Det är samma områden som är styrkor samt utvecklingsområden även i 2018-års undersökning.	
	Ledarskap – Norbergs kommun har närvarande chefer och ledare som är uppmuntrande, lyssnande samt tydliga och raka.	Medarbetarenkäten från 2016 jämfört med 2013 visade att ledarskapet generellt utvecklats men resultaten från 2018 visar att den positiva trenden avstannat.	
	Kompetensutveckling – Medarbetare kan växa i sina uppdrag och ges professionella utvecklingsmöjligheter.	Plan för karriärtjänster har tagits fram under året som gått. Reformen nedsättning i arbetstid har inletts inom hemtjänsten. Arbete med införande av rätt till heltid pågår också. Antalet extratjänster har varit upp mot 20, vilket bidragit till att det finns flera medarbetare inom välfärden.	

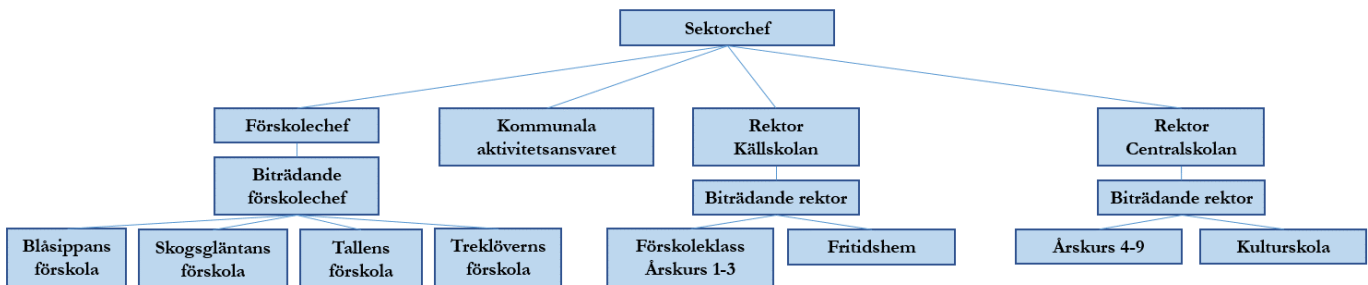
Analys och utvärdering

En mera omfattande redovisning av målet attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare redovisas under avsnittet väsentliga personalförhållanden i årsredovisningen samt som helhet under kommunstyrelsens redovisning för det strategiska området attraktiv arbetsgivare. Som en generell bild visade medarbetarenkäten från hösten 2016 på en utveckling inom flera HR-relaterade områden. Den enkät som genomfördes 2018 visar på att läget stabiliserat sig. Styrkeområden är Meningsfull arbeten och stämning. De områden som ger lägst omdömen är friskvård och lön. Andra områden som också kan utvecklas är långsiktighet i arbetet samt återkoppling till medarbetare.

Barn- och utbildningsutskottet

Ordförande: Anna-Maria Muselli

Sektorchef: Ingrid Nord

Vad gör barn- och utbildningsutskottet?

Barn- och utbildningsutskottet har ansvar för förskola, fritidshem, grundskola samt Kulturskola. Utskottet har även ansvar för särskild undervisning utifrån Skollagen Kapitel 24 som bedrivs i Kärrgruvans fd skola. Utskottet ansvarar dessutom för hela kostorganisationen, där även äldreomsorgens kök ingår. Vid årsskiftet 2018 tog förvaltningen över ansvaret för skolskjutsplaneringen från Kollektivtrafikmyndigheten.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

- Förvaltningen övertar skolskjutsplaneringen från Kollektivtrafikmyndigheten
- Förskolan blir utsedd att vara Partnerförskola åt studenter från Högskolan Dalarna
- Utvecklingsarbete med Högskolan Dalarna utifrån systematiskt kvalitetsarbete, skolledning, processledare från förskolan samt förstelärare deltar
- Förvaltningen tilldelas pengar från Region Västmanland för att bedriva folkhälsoarbete utifrån kost, motion och sömn
- Renoveringen av Tallens förskola blir klar
- Treklövern förskola får vattenskada och måste stängas för renovering
- Björkängens kök börjar producera matlådor åt dem med biståndsbeslut
- Upphandling av frukt och grönt samt kött och chark genomförs, fokus på lokalproducerade varor
- Förskolan öppnar nya avdelningen Bäckan på Tallens förskola
- Förskolan startar upp KARTA, ett system utvecklat av SKL för att kartlägga utvecklingsområden inom förskolan. Norberg är en av sex utvalda kommuner som deltar.
- Musikskolan blir Kulturskola och erbjuder förutom sång- och instrumentlektioner även lektioner i dans och film/media
- Alla elever i åk 1, 4 och 7 får egna lärplattor att använda i undervisningen
- Förskoleklassen blir obligatorisk för alla sexåringar
- Skolorna arbetar med trygghet och studiero
- Arbete för tidig uppmärksamhet mot hög frånvaro inleds
- Källskolan och Centralskolan åk 4-6 har morgonfys tre-fem dagar i veckan före skoltid
- Skol-IF för åk 4-6 startar
- Ny biträdande förskolechef börjar
- Gemensam lärplattform (Infomentor) införs för förskola, fritidshem och skola

Mål och måluppfyllelse

Respektive utskott ska utifrån kommunstyrelsens 10 övergripande mål formulera åtaganden.

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Förskola på obekvämt arbetstid ska tillgodoses vid efterfrågan.	Tillgodoses kvällstid vardagar mellan kl. 18.00-23.00	
Invånarna är trygga i livets alla skeenden	All skolskjuts ska gå fram till skolan.	Nytt skolskjutsavtal skrivs med KTM (kollektivtrafik-myndigheten i Västmanland) hösten 2017.	
I Norberg tas alla förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till ett livslångt och livsvitt lärande	All personal i förskola och skola ska ha adekvat utbildning.	Nio utbildade förskollärare saknas, tjänsterna är tillsatta med vikarier. Tre lärare på Källskolan samt elva lärare på Centralskolan saknar lärarlegitimation.	
	Alla elever ska lämna grundskolan med gymnasiebehörighet.	74% av eleverna, exkl. nyanlända, är behöriga till gymnasiet.	
	Erbjuda lovskolor och läxläsning.	Alla elever erbjuds läxläsning en gång i veckan. Eleverna i åk 6-9 erbjuds lovskola.	
	Biblioteket är tillgängligt för alla och erbjuder en innovativ och inspirerande verksamhet.	Biblioteket är öppet för allmänheten mellan kl. 12 och kl. 19 som längst.	
Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun	Digitala klassrum med utbildade lärare.	Alla klassrum är digitala. Utbildningsinsatser behövs för lärare.	

Analys och utvärdering

Åtagande 1 är uppfyllt även om verksamheten inte är så stor. I dagsläget är det fem familjer och totalt sju barn som har kvällsomsorg. Barnen kommer både från förskolan och från skolan. Kvällsomsorgen är öppet två-tre kvällar i veckan.

Åtagande 2 är inte uppfyllt. Kommunen har återigen framfört sina krav till KTM på att skolskjutsen ska gå fram till skolan. I förslaget ligger att det byggs en bro över ån bakom gymnastikhallen där eleverna ska gå över. När bron är byggd ska gatan fram till skolan stängas av för alla förutom personal och transporter. Övrig trafik ska hänvisas till parkeringen vid Frida Hansdotter arena. Föräldrar som skjutsar ska alltså släppa av sina barn där. När detta är åtgärdat blir det trafiksäkert för skolskjutsen att gå fram till skolan.

Åtagande 3:1 är inte uppfyllt. Det är fortfarande svårt att rekrytera personal med adekvat utbildning. Förskolan saknar en förskollärare om vi ska leva upp till kravet om en förskollärare per avdelning. Ska vi uppfylla det politikiskt satta målet med två förskollärare på en barnskötare så saknar vi 15 förskollärare. På Källskolan saknar tre av klasslärarna lärarlegitimation, de har dock alla en pedagogisk utbildning (förskollärare och fritidspedagog). Slöjdlärarna på Källskolan saknar pedagogisk utbildning. På Centralskolan saknar 13 lärare lärarlegitimation. Det är lärare inom alla ämneskategorier.

Åtagande 3:2 är inte uppfyllt.

		2018	2017	2016	2015	2014
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Norberg	59,6	63,6	76,1	78,7	58,7
	Liknande kommuner	70,8	71,2	73,6	75,7	79,2
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram	Norberg	70,8	56,5	77,3	80,4	85,5
	Liknande kommuner	76,4	73,7	81,3	79,9	80,7
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram (exkl. nyinvandrade)	Norberg	84,2	73,9	84,5	84,6	
	Liknande kommuner		83,7	86,9	83,7	

Elevgrupperingen ser olika ut år från år och eftersom Norberg har få elever i varje årskurs påverkas resultatet mycket om några fler elever lyckas få godkända betyg. 2018 års nior var en årskurs där relativt många lyckades bra med sina studier. Under 2017 hade Norberg 22,7% nyanlända elever inskrivna i skolan (de flesta var kvar även under 2018) och det påverkar måluppfyllelsen i hög grad. När de nyanländas betyg räknas bort blir 84,2% behöriga till ett yrkesprogram.

Åtagande 3:3 är uppfyllt.

Åtagande 4 är delvis uppfyllt. Barn- och utbildningsförvaltningen har under de senaste åren haft möjlighet att köpa in en stor mängd iPads och datorer. Höstterminen 18 fick alla elever i åk 1 och åk 4 tillgång till varsin iPad som de kan använda i undervisningen i skolan. Åk 7-9 har sedan tidigare varsin iPad som de använder i skolan och även hemma för skolarbete.

Under kompetensutvecklingsdagarna i augusti erbjöds lärarna på skolan fortbildning för att kunna använda de IT-hjälpmiddel som finns, det finns dock behov av mer fortbildning. Inom förskolan har en IT-inspiratör utsetts, hennes uppdrag är att hjälpa igång sina kollegor att använda IT-utrustningen.

Utveckling

Arbetet för att få alla skolskjuts att gå fram till skolan ligger inte bara i barn- och utbildningsförvaltningens händer. Det är NVK som har ansvaret för att bron blir byggd och sedan är det upp till KTM att lägga om trafiken.

Förskolan och skolan har en stor utmaning vad gäller att rekrytera personal med adekvat utbildning. Förskolan är partnerförskola mot Högskolan Dalarna och här hoppas vi att de studenter som vi tar emot så småningom blir våra medarbetare. Skolorna är inne på slutskedet av sin tid som partnerskola och här har vi ett par tänkbara medarbetare. Både Källskolan och Centralskolan har varsin student som går den arbetsintegrerade utbildningen som innebär att de får studielön från kommunen, de arbetar 50% i verksamheten och studerar 75%.

Arbetet med att få alla elever att lämna grundskolan med gymnasiebehörighet går vidare. Verksamheten jobbar mycket med tidiga insatser, något som vi tror ska leda till en högre måluppfyllelse, vi har till exempel en specialpedagog på förskolan för att tidigt kunna sätta in stöd för de barn och elever som behöver det. Källskolan har från och med januari 2019 anställt en speciell lärare utöver de två specialpedagoger som finns idag. Centralskolan har två speciellärare anställda som främst arbetar med eleverna men även ger stöd åt de andra lärarna för att kunna anpassa undervisningen åt de elever som är i behov av särskilt stöd.

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling

Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer	Erbjuda pulshöjande aktiviteter utanför ordinarie undervisningstid.	På Källskolan och för 4-6 på Centralskolan erbjuds rastaktiviteter aktiviteter varje rast. Eleverna i åk 8 har pulshöjande aktiviteter en dag i veckan.	

Analys och utvärdering

Åtagande 7 är delvis uppfyllt. Eleverna på Källskolan och åk 4-6 erbjuds pulshöjande aktiviteter före skolstart. Eleverna i åk 4-6 har även möjlighet att delta på Skol-IF efter skoltid. Under läsåret 2017/2018 hade eleverna i åk 8 extra pulshöjande lektionspass insprängda i schemat. Det var tyvärr svårt att motivera eleverna till denna extra träning så i år genomförs inga extra pulshöjande aktiviteter för högstadiееleverna. Förhoppningen är att när eleverna som nu går i åk 6 börjar högstadiet så kommer de vara vana vid extra pulshöjande aktiviteter och då finns det med under hela skolgången.

Utveckling

Starta Skol-IF för åk 7-9 och anordna pulshöjande aktiviteter efter skoltid.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett attraktivt och varierat föreningsliv för alla	Möta sin egen kultur på hemmaplan.	En kulturplan ska tas fram.	
	Unkan erbjuder som ett alternativ till föreningslivet en aktiv fritid som bidrar till att stärka ungdomars identitet.	Skate- och demokratiprojekt, tjejkvällar.	

Analys och utvärdering

Under våren 2018 blev kulturplanen för förskola och skola klar. Planen har presenterats för medarbetarna som nu arbetar efter den.

Utveckling

Det är viktigt att hålla i arbetet så att planen följs och att alla barn och elever får möta sin kultur på hemmaplan.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	En introduktionsplan för nyanställd.	En plan är framtagen.	
	Skapa en stabil organisation för att minska sjukfrånvaron.	Långsiktiga tydliga mål. Utöka grundbemanningen på alla nivåer. Minska antalet personal per skolledare Fler och rätt anpassade lokaler för verksamheterna.	

Analys och utvärdering

Åtagande 10:1 är uppfyllt, det finns en introduktionsplan för alla nyanställda.

Åtagande 10:2 är delvis uppfyllt. Det finns långsiktiga politiska mål.

Personaltätheten på förskolan håller samma nivå som riksgenomsnittet men barngruppernas storlek är långt ifrån Skolverkets riktmärke. Skolverkets riktvärde för barn mellan ett och tre år är att barngruppens storlek ska vara sex till tolv barn, för barn mellan fyra och fem år är riktmärket nio till 15 barn. I Norberg ligger barngrupperna mellan 15-20 barn, i enstaka fall över 20 barn. Grundbemanningen är utökad på Källskolan där det finns en extralärare per årskurs. Ett

önskemål är att kunna ha utökad grundbemanning även på Centralskolan 4-6. De tidiga insatserna är de som ger bäst effekt.

Under hösten 2018 anställdes en biträdande förskolechef så nu finns det två skolledare inom varje verksamhet. Det är bra ur ett personalperspektiv, det är lättare för cheferna att vara närvarande och att vara de pedagogiska ledare som de ska vara.

Det är fortfarande trångt i alla verksamheter. Alla lokaler är inte anpassade efter den verksamhet de är tänkta för.

Utveckling

Utskottet har fastställt åtaganden för 2019, vissa av åtaganden från 2018 är borttagna eftersom de anses vara uppfyllda. De övriga är oförändrade, detta skapar en långsiktighet och ger en större möjlighet att även de uppfylls. Tyvärr tillåter inte budgeten att grundbemanningen utökas inom åk 4-6. Under våren 2019 kommer utbyggnaden av Källskolan starta. De nya lokalerna kommer inrymma kontor för skolledning och elevhälsan samt ett nytt personalrum där alla får plats. Matsalen kommer att byggas ut med 52 platser. Under sommaren 2019 påbörjas utbyggnaden av Centralskolan. Det kommer att skapas tio grupprum och två klassrum för mellanstadieeleverna. Förskolan är fortsatt i stort behov av fler lokaler. Under hösten 18 kunde barngrupperna minska på grund av ett minskat barnantal men under våren 2019 ökar barnantalet till det högsta på flera år och då behövs det fler lokaler.

Framtiden

Personalförsörjningen är den stora utmaningen för hela verksamheten. Det råder stor brist på utbildad personal. Inom förskolan saknas det 15 förskollärare om vi ska nå upp till det politiskt satta målet på två förskollärare på en barnskötare. Minimikravet är en förskollärare på varje avdelning och då saknas en förskollärare.

På Källskolan kommer tre utbildade fritidspedagoger att gå i pension under 2019. Dessa kommer bli svåra att ersätta eftersom det under flera år inte har utbildats några fritidspedagoger.

På Centralskolan saknas tretton utbildade lärare inför vt-19.

Digitalisering är ett av förskolans och skolans nationella utvecklingsområde. Förskolorna och skolorna i Norberg är välutrustade med digitala hjälpmedel så som lärplattor, datorer, Appel-Tv mm. Nästa steg är att fortbilda personalen för att på bästa sätt utveckla undervisningen med hjälp av de digitala hjälpmedlen.

Både Källskolan och Centralskolan är i behov av fler lokaler och under 2019 kommer utbyggnaden av bägge skolorna att starta. Källskolan är beräknad att vara klar i december 2019 och Centralskolans utbyggnad blir klar till sommaren 2020. Bägge skolorna kommer dessutom att få upprustade skolgårdar för att inbjuda till rörelse.

Även förskolan är i behov av fler lokaler, barnantalet är uppe i 275 innan sommaren 2019 och då behövs 16 avdelningar för att ha lagom stora barngrupper.

Driftsredovisning

(tkr) ID	B O K S L U T 2 0 1 8					Nettokostnad 2017
	Nettobudget 2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvikelse	
Barn- och utbildningsutskottet	149	143	0	143	6	142
Barn- och utbildningskontor	3 783	2 456	0	2 456	1 327	2 763
Köken	8 168	13 717	5 077	8 640	-472	8 244
Grundskola	58 476	74 879	15 119	59 760	-1 284	55 978
Fritids	2 672	5 709	3 353	2 356	315	2 890
Förskola	27 217	35 025	5 679	29 346	-2 129	26 977
Förskoleklass	2 513	4 094	1 079	3 015	-502	2 298
Grundsärskola	2 038	2 257	-32	2 289	-251	2 934
Kulturskola	1 937	2 863	894	1 969	-32	1 707
Integration	45	9 304	8 980	324	-279	151
Familjecentralen	40	27	0	27	13	32
Summa barn- och utbildningsutskottet	107 037	150 474	40 149	110 325	-3 288	109 800

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Barn- och utbildningsutskottet gör ett underskott på 3 288tkr för 2018. 2018 har varit ett år där många olika statsbidrag inkommit sent under året vilket medfört att budgeten varit svår att följa.

Köken gör ett underskott på 472tkr totalt. Björkängens kök gör ett underskott på 345tkr vilket beror på ökade personalkostnader samt för höga livsmedelskostnader. Fakturahanteringen har varit ojämn under året vilket har gjort att det har varit svårt att följa kostnaderna samt att stora inköp gjorts sent under året.

Grundskolan gör ett underskott på 1 284tkr. Två poster som är svåra att förutse är elever i behov av särskilt stöd, de kräver ofta elevassistent eller resurs i klass. Kostnaden för särskilt stöd (här ingår elevassistenter och klassassistenter) utgör 781tkr av underskottet. Skolan hade under höstterminen 23 elever som är familjehemsplacerade i Norberg och de flesta av dem är i behov av särskilt stöd. Under hösten blev även elever i Kärrgruvegruppen familjehemsplacerade i Norberg vilket skapade ett underskott på 236tkr eftersom hemkommunen inte längre stod för kostnaden för undervisningen. Även grundsärskolan gick back, en extra elev som vi inte hade budgeterat för började och det skapade ett underskott på 251tkr.

Förskolan gör ett underskott på 2 129tkr. En del av underskottet, 549tkr, beror på att vi har haft fler barn i andra kommuner än vad vi har budgeterat för, detta är en prognos som är svår att göra eftersom vårdnadshavare väljer förskola när det är dags att börja. Kommunen blev även tilldelad ett mindre bidrag för minskade barngrupper i förskolan än budgeterat, ett underskott på 375tkr. En del av underskottet, 1 035tkr beror på att vi har utökat med två avdelningar på grund av ett ökat barnantal samt att vi hade extra personal inne vid flytten av Treklövers förskola.

Integrationen visar ett underskott på 279tkr, vilket beror på förväntade intäkter för 2015, som Migrationsverket inte betalar ut, då de anser att alla ansökningar är behandlade.

Sektorns buffert på 1006tkr täcker upp en del av underskottet vilket gör att resultatet blir ett underskott på 3 288tkr.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten på 325tkr har använts, främst till inköp till nya Frida Hansdotter Arena.

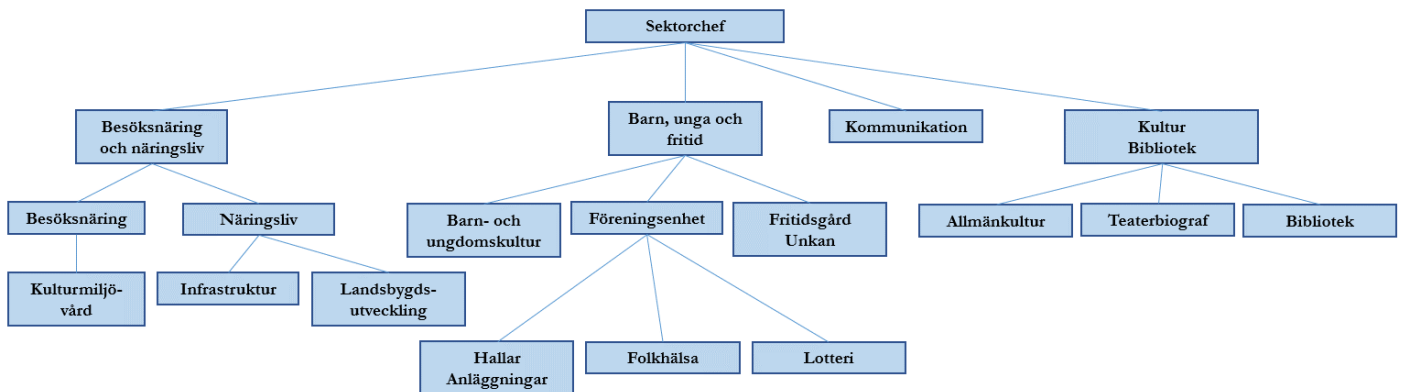
Nyckeltal

Barn- och utbildningssektorn	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Antal årsarbetare	171,3	156,8	156,0	153,7	122,6	124,7
Varav administrativ personal	3,3	3,85	4,25	3,85	3,85	3,85
Varav skolledare	5,2	3,7	4,7	3,0	3,1	3,0
Skolmåltider						
Antal lunchportioner	163 722	173 240	173 512	199 066	176 629	158 266
Antal lunchportioner per årsarbetare	27 287	26 652	26 694	30 616	30 453	24 924
Bruttokostnad per lunchportion inkl. frukost och mellanmål	28,80	27,05	24,99	26,72	27,24	30,86
Antal årsarbetare	6					
Fortbildning						
Medel per årsarbetare	3 270	1 613	3 201	1 515	1 816	1 482
Grundskola åk 1-9						
Antal elever	630	598	609	592	482	486
Antal årsarbetare	48,3	45,23	50	36,7	36,0	36,0
Årsarbetare inom stödåtgärder	32,45	17,3	17,4	9,5	7,0	8,0
Antal undervisande personal per 100 elever exkl. stödåtgärder	7,7	7,6	8,2	6,2	7,5	7,4
Antal stödpersonal per 100 elever exkl. syo, skolsköterska, kurator och fritidsledare	5,2	2,9	2,9	1,8	1,5	1,6
Antal undervisande personal per 100 elever inkl. stödåtgärder	12,8	10,5	11,1	8,0	8,9	9,1
Uppnått målen i samtliga ämnen	84	74	74	80	78	91
Förskoleklass						
Antal elever	60	75	62	86	52	58
Antal årsarbetare	6,0	4,7	4,7	5,3	4,5	4,5
Antal undervisande personal per 100 elever	10,0	6,3	7,6	6,2	8,7	7,8
Fritidshem						
Antal elever	180	179	181	178	144	153
Antal årsarbetare	9,0	8,6	9,3	8,0	7,3	7,3
Antal undervisande personal per 100 elever	5,0	4,8	5,1	4,5	5,1	4,7
Stödåtgärder förskola						
Antal årsarbetare	2,3	1,0	1,3	0,75	1,0	1,2
Antal undervisande- och stödpersonal per 100 barn	0,9	0,6	0,5	0,3	0,4	0,5
Samtliga förskolor						
Antal barn	251	234	253	239	242	233
Antal årsarbetare	48,9	49,4	51,0	44,6	41,5	42,3
Antal undervisande personal per 100 barn	19,5	21,1	20,2	18,7	17,1	18,2
Antal barn per undervisande personal	5,1	4,7	5,0	5,4	5,8	5,5
Musikskolan						
Antal inskrivna	138	140	187	196	195	185
Antal årsarbetare	3,3	2,8	2,8	3,0	3,3	3,7

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet

Ordförande: Marianne Ångström

Tf. sektorchef: Tobias Back

Vad gör demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet?

Under 2018 övertog utskottet ansvaret för *Bibliotek*, *Teaterbiograf* och fritidsgården *Unkan* från Barn- och utbildningsutskottet. Utskottet är också ansvarig för kommunens *fritidscoacher* som drivs i projektform under året. Utskottet övriga ansvarsområden är:

- Demokratiutveckling och medborgardialog
- Näringslivsfrågor
- Allmän- och barnkultur
- Turism/Besöksnäring
- Folkhälsofrågor
- Föreningsstöd
- Kulturmiljö och kulturmiljövård
- Naturvårdsfrågor
- Infrastrukturfrågor
- Landsbygdsutveckling
- Informationsverksamhet
- Konsumentvägledningsfrågor
- Lotteriärenden
- Objekt och anläggningar inom verksamhetsområdet

Utskottet består av 5 ordinarie ledamöter och 3 ersättare.

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet arbetar för ett attraktivt Norberg, bland annat genom besöksnäringen där det under sommaren bedrivits turistinformation dels i Besökscentrum i Karlberg samt nytt för året i bemannad turistinformation i nybyggda Frida Hansdotter Arena. Kommunens besöksnäring har sin bas i kommunens kultur- och gruvmiljöer och erbjuder guidade visningar, historiska aktiviteter för barn samt öppethållande av kommunens besöksmål. Järnet och gruvorna är en del av Norbergs historia och viktigt i turistsammanhang. Viktigt är även bevarande av kulturmiljöer och skötsel av dessa.

Sektorn verkar för ett bra företagsklimat i dialog med kommunens företag. Målsättningen är att det ska vara lätt att vara företagare i Norberg. Under året har arbete skett med den nya näringslivsstrategin som ska antas under våren 2019.

Föreningslivet är viktigt och sektorn stöttar, både ekonomiskt och genom annat stöd föreningarna med målet att kommunen ska ha ett brett föreningsliv för alla. I slutet av augusti invigdes Frida Hansdotter Arena som blir ett lyft för de föreningar som sysslar med inomhusidrott. I Arenan finns också bland annat fritidsgård och kontor. Här huserar fritidscoacherna som arbetar för att ge Norbergs ungdomar en meningsfull fritid.

Fritidscoacherna arbetar brett och träffar ungdomar i skolan, på fritiden och genom fältarbete på kvällar och helger.

Genom Norbergsbladet och kommunens kanaler; facebooksidan, norberg.se och nyhetsbrev går information ut till medborgarna om stort och smått som intresserar.

Årligen arrangerar kommunen flertalet kulturarrangemang inom musik, teater och konst samt stöttar ideella aktörer inom området.

För en pendlingskommun är infrastrukturen viktig, allt från busstider till säkra vägar och ett utbrett fibernät. Dessa frågor ses över i dialog med bland annat trafikverket, kollektivtrafikmyndigheten och aktörer inom fiberutbyggnad.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

- Planerat och genomfört firande på torget av Frida Hansdotters OS-guld.
- Arrangerat möten för företag och allmänhet, exempelvis morgonsoffan, näringslivsråd och författarsamtal.
- Genomfört företagsbesök.
- Medverkat i planeringen och genomförandet av kommunens medarbetardag där samtlig personal bjöds in till en inspirerande eftermiddag med föreläsningar och mingel.
- Under sommaren haft en bemannad turistinformation i Frida Hansdotter Arena.
- Arrangerat invigning av Frida Hansdotter Arena, samt flyttat Unkans verksamhet dit.
- Startat projektet med fritidscoacher.
- Stöttat föreningslivet genom ekonomiskt stöd, föreningsmessa och föreningsträffar
- Medverkat och underlättat för Anrikningsverkets Norbergs festival.
- Tagit initiativ till att starta en centrumförening och stöttat och medverkat i deras träffar.
- Arrangerat 60-årsfirande av kommunhuset
- Sökt och beviljats pengar för att utveckla barn och ungdomsavdelningen på biblioteket.
- Stipendieutdelning
- Sommaröppet på biblioteket

Mål och måluppfyllelse

Respektive utskott ska utifrån kommunstyrelsens 10 övergripande mål formulera åtaganden.

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Utreda möjligheten till ett medborgarkontor/en väg in.	Inventering av hur andra kommuner resonerar i frågan. Vilka är för- respektive nackdelarna?	
	Anordna mötesplatser för medborgare att vara med att tycka.	2018 har en centrumförening bildats. Via centrumföreningen har medborgare och företagare träffats för att diskutera centrumplan, parkeringsplan med mera.	

Analys och utvärdering

Sektorn verkar för delaktighet, tillgänglighet och bemötande. När det gäller tillgänglighet och bemötande har utveckling skett. Den nya arenan för idrott och fritidsgård har blivit en ny mötesplats med tillgänglighet till föreningsenhet, fritidsgård och fritidscoacher. Däremot så har inte möjligheter för invånare att tycka till uppfyllts. Det behövs en mer långsiktig planering för att genomföra medborgardialoger med mera. Ett medborgarkontor inte är aktuellt för kommunen i dagsläget.

Utveckling

Det är en bit till att uppnå det övergripande målet om att fullt ut vara en tillgänglig och attraktiv kommun. Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet behöver ta sig an fler åtaganden kring detta mål vilket skedde under hösten 2018.

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv	Skapa strategi för näringslivet.	Strategin är påbörjad och förväntas antas under våren 2019.	↑
	Utveckla kommunens information och kommunikation med företagen.	Brev till nyföretagare har gått ut. Diverse informations- och nyhetsmail har skickats ut genom olika kanaler.	↑
	Möjliggöra mötesplatser för privat och offentlig sektor.	Morgonsoffan, näringslivsråd, centrumförening, näringslivspromenad, karriärevent med mera.	→
	Skapa möjligheter för unga att lära sig mer om företagande.	Framtidens företagare. Ung företagsamhet.	↑
	Verka för samverkan över sektorgränser, samverkansorgan och myndigheter för att ge företagen förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och kompetensförsäljning.	Möten genomförda med bland annat V-Dala för att hitta samsyn. Rutin skapad där sektorn i ett första möte med företagare träffats från näringslivsenheten, V-Dala och NVK för gemensamt kunna vara behjälpliga.	↑
	Verka för att lokaler och planlagd mark ska finnas för de företag som vill etablera sig eller utöka sin verksamhet.	Tydliggjort på hemsida med ledig mark. Skaffat programmet Lokalguide som visar lediga lokaler med mera.	↑
I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer	Ta fram en folkhälsoplan.	Arbetet har inte kommit igång.	→

Analys och utvärdering

Norberg har saknat en strategi för näringslivsarbete. Det är viktigt att förtydliga vad uppgiften för kommunens näringslivsutveckling faktiskt är. Arbetet fortsätter med kommunens plan för näringslivet och målet var att strategin redan skulle vara klar och tagen vilket dock ej skett. En workshop har genomförts med lokala företag och sammanställning pågår för att kunna fatta beslut om strategin våren 2019. Arbetssättet pekar i rätt riktning och de rapporter som hittills tagits del av under året stärker det. Målet har varit att företagare ska få ett bra bemötande i kontakt med kommunal verksamhet, och snabba svar på frågor. Bedömningen är att verksamheten höjt sig avsevärt på detta område under året. Detta syns även på näringslivsrankingen från Svenskt näringsliv där Norbergs kommun klättrade 13 placeringar och är därmed inte sist eller sämst i Västmanland. Norberg behöver fortfarande komma upp i en större mängd företagsbesök, och målet är att antal besök kommer att vara uppnått till årsskiftet. Arbetet med en plan för folkhälsoarbetet fortsätter.

Utveckling

Ett framgångsrikt näringsliv är en av de viktigaste faktorerna för en fungerande kommun och nya arbetstillfällen för norbergare ger ett bra tillskott i den kommunala kassan. Ett utvecklat samarbete med samverkansorganen har påbörjats vilket är fokus framåt. En samsyn kring företagande, att se företagen på orten som tillgångar och vara mer serviceinriktade.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett attraktivt och varierat föreningsliv för alla	Genomföra mellan 2 och 4 föreningsträffar/år med syftet att informera och utveckla föreningslivet tillsammans med föreningarna.	Träffarna genomförs regelbundet	
	Undersöka möjligheter och om förutsättningar finns införa en fritidsbank.	Har sett över möjligheter, men pausat arbetet något efter politikens inrådan. Eventuellt nystart med "nya" utskottet.	
	Arrangera prova-på-dagar för barn och unga inom olika idrotter.	Genomfört enligt plan.	
	Årligen genomföra kulturarrangemang inom musik, teater och konst	Genomfört och strukturerar upp planeringen.	
	Tillsammans med kulturarbetare/kulturintresserade sätta ihop ett kulturnätverk	Genomfört och nätverk bildat.	
	Verka för platser för spontanidrott, exempelvis beachvolley eller skateboard	Anordnat event för skateboard, parkour. Jobbat med volleybollplan vid Norens strand samt gett förutsättningar för padelbana.	
	Verka för fler idrotter i samband med nya idrottshallen	Hallen är färdig och vi har i samband med invigning visat på olika användningsområden för hallen. Utskottet har också sett till att hallen utrustats för exempelvis basket, volleyboll och tennis.	
	Möjliggöra kulturupplevelser för de som annars kan ha svårt att delta	I planeringsstadiet. Dialoger har förts med exempelvis äldreboende. Exempelvis om att turnera med strejkspelsutställning på boendena. Sändning av Engelbrektsloppet har möjliggjorts på dessa platser.	
	Samverka med föreningslivet kring bidragsansökningar och övrigt stöd	Vi har i flertalet fall varit ett stöd i processer och slussat föreningarna rätt, samt delat ut pengar till föreningsstödjare, vars arbetsuppgifter innefattar detta.	
	Kontinuerligt följa föreningslivets utveckling avseende antal föreningar och antal medlemmar för att hålla sig uppdaterad med vad som kan göras för att Norberg ska fortsätta vara en blomstrande föreningskommun.	Föreningsträffar har skett.	
Norberg har ett brett fritids- och kulturutbud över hela året	Flertalet möten och medverkan i nya arrangemang. Tillsammans med bland annat NVU och Bergslagens folkhögskola startat kulturkalaset. Arrangerat invigning av FH Arena och firande av OS-guld på torget.		
Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort	Norberg har och följer en genomtänkt strategi för evenemang och besöksnäring.	Förarbete genomfört. Avbräck i och med uppsägning från projektledare.	
	Stötta föreningar och arrangörer för att skapa evenemang och besök.	Föreningsbidrag, attraktivitetsbidrag, möten.	

Kommunen medverkar aktivt i nätverk och sammanhang som utvecklar Norberg som en arrangemangs- och besöksort	Med bland annat samsyn Västmanland där Klackbergsområdet utpekats och där vi nu planerar träff tillsammans med regionen och aktörer i området för att utveckla.	
Information och kommunikation om Norberg på flera språk utvecklas.	En del turistinformation finns på engelska. Under sommarens eldningsförbud har skyltar med information på många språk tagits fram.	

Analys och utvärdering

Under 2017 formades en plan för besöksnäringen 2018 och framåt. Dessvärre gick den inte att genomföra som planerat då en medarbetare som var spindeln i nätet i planen slutade i Norbergs kommun. Sektorn fick därför i huvudsak inrikta sig på att få allt att fungera den här sommaren och en stor del av utvecklingen uteblev. Lärdom av detta och i arbetet med den nya strategin är att undvika att bygga det med vem, utan att satsa mer på vad. Planen med en centralt belägen turistinformation genomfördes.

Utveckling

Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort. Man kan inte vara annat än nöjd med den mängd arrangemang som genomförts under året. Framåt ser vi att bilden av Norberg bygger på i huvudsak fyra hörnstenar; Gruvorna och järnet, där våra kulturmiljöer spelar en avgörande roll för besökaren. Fikaturister där främst Elsa Andersons konditori är ett dragplåster som sen smittar av sig på andra butiker och som ger oss möjligheten att låta besökarna upptäcka mer av Norberg. Outdoorbesökare, kommunen har redan idag goda möjligheter att locka turister till kommunen för exempelvis skidåkning, utförsåkning och cykling. Det vill vi utveckla och ett första steg är taget tillsammans med region Västmanland om att tillsammans utveckla dessa möjligheter med utgångspunkt Klackberg. Sist men inte minst så har vi mängden arrangemang i kommunen där de flesta arrangeras av föreningar och andra ideella, här kommer vi fortsätta stötta och utveckla. Enligt SCBs statistik och medborgarundersökning så stärker Norberg sin position över fritidsmöjligheter. Detta troligtvis mycket tack vare att Frida Hansdotter Arena är i drift och att tillgängligheten för fler anläggningar finns.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	Regelbundna möten för kontinuerligt informationsutbyte mellan politik, kommunledning och medarbetare genomförs.	En konferens genomförd.	
	Alla medarbetare inom utskottet känner sig sedda och delaktiga i arbetet.	Exempelvis veckomail. Veckovisa teammöten. Delaktighet inom varandras områden.	
	Tydlig introduktion för nya medarbetare.	Det finns ingen specifik för DSU, bara en allmän för kommunen. Behöver upprättas.	

Analys och utvärdering

Under året har kontinuerligt arbetsplatsträffar och andra möten där personal får möjlighet att tycka till och påverka genomförts. Det av personalen önskade utbytet mellan kommunledning, politik och medarbetare har ej uppnåtts. Däremot så har det via veckomail informerats både de olika verksamheterna inom sektorn samt ordförande för utskottet och kommunchef om vad som utförts och vad som framåt planerats av de olika verksamheterna. Bedömningen är också att dialog mellan politik, kommunledning och sektorchef fungerat bra.

Utveckling

Att vara en attraktiv arbetsgivare är en stor utmaning. Bedömningen är att små steg har tagits men det är fortfarande mycket kvar innan målet nås. Medarbetarsamtal sker under både vår och höst för att medarbetarna ska känna till sina förutsättningar och möjligheter och på ett mer kontinuerligt sätt kunna påverka den egna arbetsituationen och sina egna utvecklingsmöjligheter. Tidigare har sjukfrånvaron varit stor i sektorn, något som förbättrats under året, men fortfarande kan detta bli bättre.

Framtiden

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet är fortfarande ett nybildat utskott och som under året fått nya ansvarsområden, och det finns definitivt saker som ännu inte satt sig. Fortsatt måste arbete ske med organisationen för att få den så optimal som möjligt.

Idag är sektorchefen såväl näringslivs- och besöksnäringschef, kultur- och fritidschef som ansvarig för området infrastruktur. Här gäller det att få till en organisation där fler har ett större ansvar för kunna göra ett arbete som är bättre än ”good enough” framåt.

Målet framåt är att vara organiserade så att en mer framåtsyftande verksamhet kan ske och inte som idag arbeta mest med det som är akut. På längre sikt behövs förberedelser då delar av personalen inom en fyra-femårsperiod går i pension.

Digitalt fokus framåt, förbättringar digitalt, allt från kommunens egna hemsida till tjänster för föreningar och företag. Det är också viktigt att bredbandsutvecklingen fortgår i kommunen. Stora möjligheter finns i den nya arenan som en samlingspunkt för norbergare och som en plats som potentiellt kan locka både egna och utomstående evenemang.

Norberg är en pärla och har stor potential när det gäller besöksnäringen och vi vet vad vi vill göra, nu ska vi se till att få till det så också.

Driftsredovisning

Driftsredovisning (tkr)	B O K S L U T 2 0 1 8				
	Budget	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet					
Demokrati- o samhällsutv. utskottet	106	86	0	86	20
Demokrati- o samhällsutv. kontoret	1 562	1 696	327	1 369	193
Turism	831	574	5	569	262
Stöd till studieförbund	40	38	0	38	2
Föreningsstöd och anläggningar	2 800	3 199	451	2 748	52
Nya idrottshallen	1 208	1 692	0	1 692	-484
Unkan	1 434	1 942	527	1 415	19
Kultursatsning Unkan	155	143	0	143	12
Konsumentvägledning	0	10	0	10	-10
Näringslivsfrämjande åtgärder	888	835	0	835	54
Kulturmiljövård	1 030	1 389	419	970	60
Evenemang och kultur	612	599	0	599	13
Teaterbiografen	845	910	27	883	-37
Summa	15 065	16 945	2 085	14 860	205

Projektredovisning (tkr)	B O K S L U T 2 0 1 8				
	Budget	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik
Demokrati- o samh.utvecklingsutsk. projekt					
Skateprojekt	0	122	205	-83	83
Fritidscoacherna	0	0	0	0	0
KMV program	0	0	0	0	0
Lona ringar på vattnet	0	0	0	0	0
Kallmora konstkanal	0	0	0	0	-7
Utveckling av skidanläggningar	0	0	0	0	-15
Översiktsplan	0	0	0	0	15
Välkomnande Karbenning	0	0	0	0	0
Bergslagens medeltidsmuseum	0	0	0	0	0
Summa projekt	0	122	37	85	-85
Summa total inklusive projekt	15 065	17 067	2 122	120	6 852

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

DSUs bokslutet för 2018 visar ett överskott på totalt 120tkr. Den ordinarie verksamheten visar ett överskott på 205tkr och projektverksamheten ett underskott på 85tkr. Överskottet på demokrati- o samhällsutvecklingskontoret och Turism beror till största del på lägre lönekostnader än beräknat. Underskottet på Nya idrottshallen beror på högre kostnader för fastighetskötsel än beräknat.

Vad gäller underskottet på projekten beror det på att utskottet valt att betala av sin del av medfinansieringen i ett gammalt avslutat projekt.

Investeringsbudget

DSUs investeringsbudget för 2018 låg på 200tkr, vilket utskottet inte använt något av. 2017 års investeringsbudget var tänkt till renovering av hyttbacken vid Lapphyttan efter en längre tids eftersatt underhåll. Renoveringen är avgörande för besöksnäringssäsong och planerade järnförsök. Arbetet kom inte heller igång under 2018. Demokrati- och samhällsutvecklingssektorn önskar därför att 100tkr av 2018 års investeringsbudget förs över till 2019 års budget.

Investeringen på 540tkr är ett avtal mellan Norbergs kommun och Norbergs AIF för köp och nyttjande av en maskin för underhåll av konstgräsplanen.

Kommunchef Hannu Högberg och kommunalråd Johanna Odö delar ut "goodiebags" på medarbetardagen i Frida Hansdotter Arena.

Nyckeltal

Utvalda nyckeltal för några av sektorns verksamheter och jämförelse med samma period eller helår året innan.

Verksamhet	Öppet timmar/år					Besökare				
	2018	2017	2016	2015	2014	2018	2017	2016	2015	2014
Biblioteket	1 509	1 325	1 350	1 430	1 430	55 082	77 237	73 829	85 000	76 900
Teaterbiografen	-	-	-	-	-	10 498	9 290	9 101	10 900	10 900

	2018	2017	2016	2015	2014
Biblioteket antal mediautlån	25 843	24 330	24 114	26 400	26 400
Teaterbiografen antal arrangemang	155	162	257	232	232

Unkan	2018	2017	2016	2015	2014
Öppet antal timmar	1 363	1 187	688	612	778
Antal besökare	7 529	10 714	4 664	3 752	5 100
Antal besökare/kväll	40,7	54,6	44	39	36

Kommentar:

Teaterbiografen har haft ett snitt på 68 besökare per arrangemang. Unkan har kunnat ha mer öppet 2018 på grund av sommarlovspengar från MUCF.

Besöksnäring	2018	2017	2016	2015	2014
Besökscentrum/Turistinfo	747/364	624/	624/474	/270	/270
Nya Lapphyttan	606	642	630	624	624
Gruvmuseet	312	444	350	90	90
Polhemshjulet	486	444	350	90	90

Kommentar:

Tillgängligheten i öppettider har ökat under året.

Föreningsliv	2018	2017	2016	2015	2014
Antal föreningsaktiviteter för barn och ungdomar	1 618	1 628	1 528	1 420	1 372

Kommentar:

Föreningsaktiviteter ökar också, men vi ser också att det minskar snabbt i målgruppen 13- främst bland tjejer men även bland killar.

Näringsliv	2018	2017	2016	2015
Andel företagsamma 16-74 år (%)				
Norberg	11,3	11,3	11,2	11,1
Länet	9,8	9,7	9,6	9,5
Riket	12,4	12,3	12,3	12,3
Andel företagsamma kvinnor (%)				
Norberg	6,1	6,2	6,0	6,1
Länet	5,8	5,7	5,6	5,6
Riket	7,8	7,7	7,7	7,6
Andel unga företagsamma 16-34 år (%)				
Norberg	4,6	4,2	4,8	4,9
Länet	4,1	4,1	4,1	4,0
Riket	5,4	5,5	5,6	5,6
Nyföretagssamma per 1000 invånare (%)				
Norberg	7,0	9,3	11,1	11,2
Länet	9,1	8,6	8,8	9,1
Riket	11,3	10,6	11	11,0
Andel äldre företagsamma 64+ (%)				
Norberg	29,1	27,1		
Länet	19,8	19,7		
Riket	19,2	18,9		

Källa: Svenskt näringslivs publikation Företagsambeten 2017

Kommentar:

Nytt för 2017 i Svenskt näringslivs rapport är bland annat att man nu även tittar på äldres företagande. Där är Norberg bästa kommun i Västmanland.

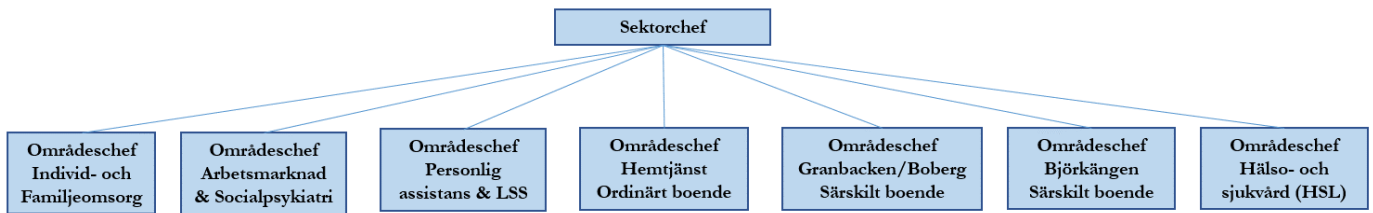
En person räknas företagsam om personen antingen:

- har F-skattsedel eller
- är deltagare i ett aktivt handelsbolag, eller
- är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag

Socialutskottet

Ordförande: Eva Hölke

Sektorchef: Liselotte Eriksson

Vad gör socialutskottet?

Socialutskottet och sociala sektorn bedriver individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, omsorg för funktionsnedsatta och socialpsykiatri. Dessa verksamheter är organiserade i sju olika områden under var sin områdeschef. Sektorchefen svarar för den övergripande ledningen och styrningen av sektorn och är närmaste chef för de sju områdescheferna samt för sektorns stab. I staben samlas sektorns stödresurser i form av kontors- och nämndadministration, verksamhetsutveckling, projekt- och utredningsarbete, verksamhetssystem, information, personal- och ekonomifrågor samt medicinskt ansvarig sjuksköterska/psykiatrisamordnare.

Individ- och familjeomsorgen är en bred verksamhet där människors behov av bistånd prövas enligt gällande lagstiftning. Inom individ- och familjeomsorgen ryms socialt arbete med barn, familjer och enskilda. Verksamhet som sker i samverkan med andra kommuner är tillståndsenhet, familjerådgivning, ungdomsmottagning och öppenvård inom missbruksvården samt familjerätt. Samverkan med skolan, kyrkan och Regionen fortsätter i form av Familjecentralen. Arbetsmarknads- och försörjningsfrågor samt budget- och skuldrådgivning ryms inom sociala sektorn.

Inom äldreomsorgen är målgruppen äldre personer som i olika former får hjälp i sin dagliga livsföring. Äldreomsorgen ger stöd till människor som bor i eget boende i form av hemtjänst och som vid behov kan kompletteras med korttidsvistelse, hemrehabilitering och dagverksamhet för dementa. Äldreomsorgen kan även erbjuda särskilda boenden, där kommunen ansvarar dygnet runt för hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå. Arbets- och fysioterapeut, handläggare för bostadsanpassning samt hemsjukvården ryms också här.

Området för funktionsnedsatta vänder sig till personer med olika former av funktionsnedsättning som inte orsakats av ett naturligt åldrande. Inom området för funktionsnedsatta ryms den samlade LSS-verksamheten. Det innebär att alla som utretts och bedömts tillhöra personkretsen med rättigheter enligt LSS får sina insatser genom området funktionsnedsattas omsorg. Inom ramen för LSS kan vi erbjuda boende med särskilt stöd och service, personlig assistans, korttidsvistelse/fritidshem, daglig verksamhet, kontaktperson och ledsagning. Inom ramen för SoL kan insatsen boendestöd beviljas.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

- Politiker i sociala utskottet och tjänstemän från sektorn har gemensamt arbetat fram åtaganden för 2019.
- Införandet av arbetstidsförkortning inom hemtjänsten med 32,5t/v som heltidsmått startade i februari. Projekt kommer att pågå under 3 år.
- ”Heltid som norm med deltid som möjlighet” har fastställts enligt ett politiskt beslut. Planeringen för införandet har påbörjats och startar på Björkängen i januari 2019.

- Under våren avvecklades HVB-hemmet Lilla Björkås med anledning av att antal ensamkommande barn som tilldelats kommunen har minskat stort under senaste åren.
- Stödboende Steg 2, en boendeform för ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd och fyllt 18 år, stängdes under sommaren med anledning av förändrat behov.
- Området integration har från årsskiftet 2018 flyttats centralt till ledningskontoret.
- Ledningsgruppen har gått kort på en områdeschef under hela hösten, rekrytering har pågått och ny chef är på plats i februari 2019. I samband med det görs vissa förändringar inom några av områdeschefernas ansvarsområden.
- E-tjänsten ”KIA” har införts i kommunens verksamheter. Det är ett webbaserat system för rapportering av tillbud och arbetsskador.
- Inom ramen för kommunens övergripande Digitaliseringsprogram har sektorn deltagit i ett projekt vid namn E-tjänsteplattform – ”en digital väg in”. Ett av delprojekten i det har rört införandet av Pulsen Combines Medborgarportal, det rör sig om e-tjänster för äldreomsorg, funktionsnedsatta, färdtjänst och riksfärdtjänst. De tjänsterna kommer att kunna tas i bruk under 2019. Sektorn deltar också i införandet av den kommunövergripande e-tjänsteplattformen som kommer att driftsättas under 2019.
- Införandet av elektronisk signering av läkemedel har påbörjats och beräknas starta i hemtjänsten i början av 2019.
- Planeringen för en centralisering av sektorns bemanningsenhet har pågått under året. Från 1 februari 2019 kommer bemanningsenheten att tillhöra ledningskontoret med placering på HR-enheten.
- Under året har ett omfattande arbete lagts på arbetet med dokumentation och genomförandeplaner. Detta har skett via information och utbildning samt med ett större fokus på dokumentationsombuden inom både äldreomsorg samt omsorg om funktionsnedsatta. Egengranskningar av genomförandeplanerna har också genomförts. Arbetet med att säkerställa att det finns individuellt utformade genomförandeplaner i alla pågående insatser fortgår.
- En ny beskrivning av sociala sektorns ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har arbetats fram under första kvartalet 2018.
- Samtliga områdeschefer har upprättat verksamhetsplaner för 2018 och för 2019.
- Ett omställningsarbete för att uppfylla de nya kraven i dataskyddsförordningen GDPR har skett och pågår till viss del fortfarande.
- Utifrån den nya Lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård har ett omfattande arbete pågått under hela året, både internt inom sociala sektorns verksamheter men även externt med Regionen och länets övriga kommuner.
- Insatsen stödcoach är kopplad till försörjningsstöd och har tidigare varit frivillig. I april bestämdes att stödcoachen skall ses som en kompetenshöjande verksamhet och därmed kan villkoras för att personen skall vara berättigad försörjningsstöd.
- Ett flertal medarbetare har gått eller planerar att gå i pension under året, något som innebär att stor erfarenhet och kompetens försvinner från verksamheterna. Behovet av rekrytering av personal med rätt kompetenser är ett stort och krävande arbete.
- Äldreomsorgen fortsätter det fleråriga arbetet med de nationella kvalitetsregistren som ett led i kvalitetsarbetet.
- Upphandling av nytt trygghetslarm för särskilt boende har pågått under året och beräknas vara i drift mars 2019. Det nya larmsystemet bygger på mobiltelefoni och wifi-uppkoppling. Inköp av wifi-utrustning för samtliga boenden har gjorts under 2018 via kommunens Digitaliseringsprogram.
- Sektorn kommer att ombesörja att Resedans matsal är öppen för *Seniorgård*, en mötesplats för äldre.

- Klimatsmart arbete bedrivs genom att aktuell forskning kring klimatförändringar beaktas i sektorns säkerhetsarbete. Exempel på detta är planering kopplat till projekt ”Värmebölja”.
- Sektorn har genomfört pubkvällar på Björkängens äldreboende.
- Distribution av matlådor från Björkängens kök startades under våren. Möjligheten att bevilja insatsen matdistribution fortsätter.
- Ett flertal utbildningar har genomförts inom alla verksamheter. Samtlig personal har fått grundutbildning avseende den nya dataskyddsförordningen GDPR samt avseende informationssäkerhet. En webbaserad brandutbildning riktad till samtlig vård- och omsorgspersonal har genomförts.
- En planering har påbörjats med en satsning att utbilda vårdbiträden till undersköterskor, vilket sektorn fått extra tilldelade medel för att ha möjlighet att genomföra.

Mål och måluppfyllelse

Respektive utskott ska utifrån kommunstyrelsens 10 övergripande mål formulera åtaganden. Sociala utskottet har formulerat åtaganden utifrån omvärldsanalys och verksamhetsanalys och dessa åtaganden är kopplade till konkreta handlingsplaner.

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Bistånd ska vara individanpassat och rättssäkert. Individens behov och önskemål ska ligga till grund för en trygg vård och omsorg. Det ska därför finnas individuellt utformade genomförandeplaner i alla pågående insatser där det inte finns annan plan eller där det är uppenbart obehövligt.	Indikator 1.1.1: Det finns en planering, hos alla områdeschefer, för att säkerställa att åtagandet genomförs. Planeringen ingår i verksamhetsplanen. Indikator 1.1.2: Det totala antalet ärenden i sektorn där genomförandeplan finns i förhållande till antal ärenden där genomförandeplan ska finnas uppgår till 99 %. 2017 saknades det till stor del genomförandeplaner i hemtjänsten. Det fanns även tekniska svårigheter med att få fram tillförlitligt underlag ur verksamhetssystemet för uppföljning och mätning av antal genomförandeplaner. Dessa brister har åtgärdats och vid mätning i december 2018 saknas det genomförandeplaner i 4 av 104 hemtjänstären den vilket är en stor förbättring.	
	Demokratiprocessen ska stärkas genom att politiker och sektor, med respekt för våra olika uppdrag, tillsammans utvecklar en modell för hur den årliga verksamhetsplaneringen av sektorns samtliga områden ska gå till och vad den ska ha för innehåll. Politiska mål- och styrsystem, omvärldsanalys, verksamhetsanalys och delaktighet blir ledord i detta arbete.	Indikator 1.2.1: Tillsammans med politiken har sektorn 2017 utvecklat en modell för verksamhetsplanering. Verksamhetsplanerna utgör nu en del av sociala sektorns systematiska kvalitetsarbete. I verksamhetsplanerna beskriver respektive områdeschef det planerade genomförandet av områdets uppdrag under nästkommande år.	

Invånarna är trygga i livets alla skeenden	Socialektorn ska tillhandahålla invånarna tydlig och korrekt information i broschyrer och via kommunens hemsida.	Indikator 2.1: Sociala sektorn upprättade 2017 en riktlinje för hantering av sektorns information på kommunens hemsida samt i broschyrer. Riktlinjen tydliggör områdeschefens ansvar att uppdatera information regelbundet. Indikator 2.2: Dokumentet har reviderats under 2018.	
I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till ett livslångt och livsvitt lärande	Vid medarbetarsamtal skall chef undersöka om den anställdes hela kompetens tas till vara och hur den kan utvecklas.	Indikator 3.1: Andel personal med tillsvidareanställning som har en individuell kompetens-utvecklingsplan var i december 2017 88 % och i december 2018 97%.	
Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun	Vi ska sträva efter att identifiera och använda de funktioner som finns i våra it-verksamhetssystem och övrig teknisk utrustning på bästa sätt. Vi ska fortsätta att erbjuda personalen kompetensutveckling, vägledning och stöd vad avser verksamhetssystem och teknisk utrustning.	Indikator 4.1: sociala sektorn har digitaliserat enligt nedan: - Återansökan bistånd Visa på IFO. - Wifi på SÄBO (ÄO). - Påbörjat införandet av nya trygghetslarm på SÄBO. - Tillsyn via kamera på Granbacken och hemtjänst. - Nyckelfria lås inom SÄBO. - KIA - Tillbud och arbetsskador anmäls digitalt. - Life Care - digital avvikelshantering (IFO). - Digital utprovning av inkontinensskydd (ÄO). - Digitala signeringslistor (HSL). - Digitala lås på Lillgården (Funktionsnedsatta). - Journalanteckningar (avvikelse från genomförandeplan) i mobilerna.	

Analys och utvärdering

Åtagande 1.1, avseende genomförandeplaner. Åtagandet har uppnåtts genom tydlig planering, struktur och rutin för dokumentation, uppdatering av kunskaper i användandet av verksamhetssystemet *Pulsen Utförare* samt genom att utveckla en metod för att mäta och följa antal aktuella genomförandeplaner kontinuerligt. Då dokumentationen i början av året var eftersatt inom hemtjänsten har arbetet krävt att en extra personal tillsatts under en period för att särskilt arbeta med genomförandeplanerna.

Åtagande 1.2, avseende verksamhetsplanering. Politiker och sektorn har, med respekt för varandras olika uppdrag, tillsammans utvecklat en modell för hur den årliga verksamhetsplaneringen av sektorns samtliga områden ska gå till och vad den ska omfatta. Detta arbete har upplevts positivt av såväl politik som sektor. Förutom att verksamhetsplanerna nu utgör en del av det systematiska kvalitetsarbetet så har politiken fått mer insyn och information om verksamheterna.

Åtagande 2, avseende att tillhandahålla invånarna tydlig och korrekt information i broschyrer och via kommunens hemsida. Trygghet kan handla om så olika saker som ekonomi, privata och offentliga relationer, självtillit, vår närmiljö och vilket stöd och hjälp vi kan förvänta oss få av samhället. Det är därför viktigt för sociala sektorn att tillhandahålla information av god kvalitet. Detta är ett ständigt pågående arbete som involverar många inblandade. Den framtagna riktlinjen tydliggör områdeschefernas ansvar för att säkerställa att information kopplat till deras respektive område uppdateras regelbundet.

Åtagande 3, avseende att den anställdes hela kompetens tas till vara och utvecklas. Inventering och utveckling av den individuella kompetensen är av stor vikt för den samlade kompetenssäkringen i sektorn.

Åtagande 4, avseende att sträva efter att identifiera och använda de funktioner som finns i våra verksamhetssystem och övrig teknisk utrustning på bästa sätt. Sektorn digitaliserar många funktioner och den största utmaningen är att, parallellt med den höga utvecklingstakten inom området, upprätthålla hög kompetens inom förvaltning av de befintliga verksamhetssystemen.

Utveckling

Åtagande 1.1, är fortfarande relevant och kvarstår som åtagande 2019. Det är viktigt att följa upp befintliga genomförandeplaner och skriva nya planer när så krävs. Kvalitetssäkring behövs, inte bara i att se till att planer upprättas utan, också avseende delaktighet och planernas innehåll.

Åtagande 1.2, den årliga verksamhetsplaneringen av sektorns samtliga områden ska följas upp avseende mallens funktionalitet och omfattning. Innehållet följs upp kontinuerligt och vid nytt år.

Åtagande 2, avseende att tillhandahålla invånarna tydlig och korrekt information i broschyrer och via kommunens hemsida är ett ständigt pågående arbete där samverkan med kommunens informatör är viktigt.

Åtagande 3, avseende individuell kompetensutvecklingsplan är ett ständigt pågående arbete. Medarbetare med tillsvidareanställning som av någon anledning inte medverkar i medarbetarsamtal ska vid annat tillfälle ha samtal med närmaste chef så att en individuell kompetensutvecklingsplan kan tas fram.

Åtagande 4, avseende att sträva efter att identifiera och använda de funktioner som finns i våra verksamhetssystem och övrig teknisk utrustning på bästa sätt. Digitaliseringen kräver en annan sorts kunskap än den som traditionellt finns inom sektorn och det kommer att påverka framtida behov av utbildning och personalrekryteringar.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort	Representanter från Individ- och familjeomsorgen ska vara ute i kända ungdomsmiljöer under kvällar och nätter när det är skolavslutning, marknad och större evenemang.	Indikator 9.1: Utveckling i önskad riktning - indikatorn, som innebar att representanter från Individ- och familjeomsorgen skulle vara ute i kända ungdomsmiljöer under kvällar och nätter när det är skolavslutning, marknad och större evenemang minst tre gånger per år, är inte uppfylld. Representanter från individ- och familjeomsorgen har varit ute i kända ungdomsmiljöer och bedrivit så kallat "traditionellt fältarbete" vid ett tillfälle i år. Utöver det har regelbunden samverkan med polis och skola bedrivits. Detta arbete fortgår och kommer att utvecklas under kommande år, då behov finns av att respektive ansvarsområden, syfte och mål för samverkan tydliggörs.	

Analys och utvärdering

Åtagande 2, avseende att Individ- och familjeomsorgen skulle vara ute i kända ungdomsmiljöer under kvällar och nätter när det är skolavslutning, marknad och större evenemang. Indikatorn för att uppnå åtagandet var att "fälta" minst tre gånger under 2018 och så har inte skett. Anledningen

till detta är främst en fråga om resurser. Den personal som finns har haft tillräckligt med sina ordinarie arbetsuppgifter. Det är dessutom en fråga om uppdrag och arbetsmiljö och det har inte varit lämpligt att en myndighetsperson med pågående ärenden, t.ex. omhändertagande av ungdom, samtidigt ska tjänstgöra i dessa miljöer. Behovet bedöms vara fler vuxna i dessa miljöer, inte nödvändigtvis fler myndighetsutövare.

Utveckling

Åtagande 9, Samtal om former för samverkan, ansvarsfördelning, syfte och mål förs med skola och polis.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	För att vara en attraktiv arbetsgivare ska sociala sektorns ledningsgrupp under 2017 förstärkas med ytterligare en medarbetare.	Indikator 10.1: Området för funktionsnedsatta förstärktes 2017 med ytterligare en områdeschef.	
	Vi ska ha yrkesambassadörer i verksamheterna.	Indikator 10.2: Utveckling i önskad riktning - indikatorn är inte uppfylld då antalet yrkes-ambassadörer har minskat. Sociala sektorn hade i december 2017 fem utbildade yrkes-ambassadörer. Två av dessa har slutat sitt arbete i Norbergs kommun och utbildningen för yrkesambassadörer har upphört. Sektorn har dock medarbetare som i sin anställning fungerar som yrkesambassadörer utan att ha gått den specifika utbildningen för uppdraget.	

Analys och utvärdering

Åtagande 10.1. Åtagandet avseende att sociala sektorns ledningsgrupp under 2017 skulle förstärkas med ytterligare en medarbetare för att vara en attraktiv arbetsgivare är uppnått. Viss omfördelning av ansvarsområden har skett vid två tillfällen sedan dess för att få bra effekt av förstärkningen i hela organisationen.

Åtagande 10.2. Tyvärr så finns inte utbildningen för att bli yrkesambassadör längre.

Utveckling

Åtagande 10.1. Det är sociala sektorns största utmaning, nu och i framtiden, att rekrytera och behålla kompetent arbetskraft inom alla yrkeskategorier.

Åtagande 10.2. Vi måste skapa förutsättningar för våra medarbetare att fungera som yrkesambassadörer även fortsättningsvis trots att utbildningen upphört. Engagerade, nöjda och stolta medarbetare gör bra reklam för sin arbetsgivare vid till exempel mässor, vid besök på skolor och i kontakter med kommunens medborgare och andra.

Framtiden

Sociala sektorn ska bedriva löpande arbetsuppgifter, i syfte att möjliggöra sektorns ansvar att tillhandahålla medborgarna tjänster av den kvalitet som lagen föreskriver samt arbeta enligt fastställda handlingsplaner för att uppnå sektorns politiska åtaganden för 2019.

Nya politiska åtaganden för resterande mandatperiod ska tas fram tillsammans med socialutskottet.

Sektorn ska under första kvartalet 2019 presentera en *Samlad kvalitetsberättelse* samt en *Patientsäkerhetsberättelse* över föregående år.

Sektorn ska bedriva utvecklingsarbete under 2019 i form av ett fortsatt arbete med ledningssystemet, inventering av riktlinjer samt utveckling avseende processerna för hantering av synpunkter och klagomål och övriga avvikelser.

Utveckling kommer också att bedrivas vad gäller digitalisering i olika former ute i verksamheterna, konfigurering och handhavande av olika verksamhetssystem. Införande av e-tjänsten Pulsen Combine medborgarportal införs i början av året.

En utmaning framgent är att, parallellt med den höga utvecklingstakten inom området, upprätthålla hög kompetens inom sektorn av de befintliga verksamhetssystemen.

Omställningsarbetet för att uppfylla de nya kraven i GDPR kommer att fortsätta samt arbetet utifrån Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård.

Sektorn planerar också att genomföra en boendeutredning avseende särskilt boende för äldre utifrån en lagrådsremiss som föreslås träda ikraft 2 april 2019 och gäller en ny särskild boendeform, så kallat biståndsbedömt trygghetsboende.

Sektorn följer även den statliga LSS-utredningen som förväntas överlämnas till regeringen i januari 2019. Den avser förändringar inom LSS och assistansersättning.

Kommunerna, länsstyrelserna och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska arbeta tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå. Mot bakgrund av den förändrade hotbilden mot Sverige och det försämrade omvärldsläget samt klimatförändringar så är detta ett prioriterat område att omvärldsbevaka avseende vad som ska göras, ansvarsfördelning samt möjlighet till eventuell ekonomisk ersättning från staten. En översyn för att få en bättre förståelse och kontroll avseende sektorns brand- och säkerhetsarbete ska därför göras.

Driftsredovisning

Resultat (tkr)	B O K S L U T 2 0 1 8					
	Budget	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	
Socialutskottet	296	243	0	243	53	255
Förvaltningschef	7 121	5 433	638	4 794	2 327	5 024
Individ- och familjeomsorgen	30 534	35 019	5 459	29 561	974	29 078
Äldreomsorg	78 251	86 630	8 105	78 525	-274	76 638
Området funktionsnedsatta	19 934	33 583	13 658	19 925	9	18 878
Projekten	0	3 294	3 294	0	0	48
Integration	0	16 965	22 445	-5 480	5 480	-1 408
Summa socialutskottet	136 137	181 168	53 599	127 568	8 569	128 512

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Sociala sektorn redovisar ett överskott på 8,6 mkr. Sociala sektorns verksamheter som finansieras med kommunala medel redovisar ett överskott om 3,1 mkr. Sektorchefen redovisar ett överskott om 2,3 mkr. Av dessa kommer 1,7 mkr från friställandet av bufferten samt lägre kostnader för bland annat löner.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett överskott på 1,0 mkr. Överskottet orsakas framförallt av lägre lönekostnader för bland annat studieledighet. De olika placeringsformerna gör ett underskott. Även arbetsmarknadsenheten bidrar med ett överskott som orsakas av högre intäkter från Arbetsförmedlingen.

Äldreomsorgen uppvisar ett underskott på 0,3 mkr. Anledningarna till underskottet är framför allt högre lönekostnader inom flera verksamheter. Bostadsanpassningen bidrar med överskott på 0,4 mkr, några redan beslutade anpassningar har inte hunnit utföras under 2018.

Området för funktionsnedsatta visar ett noll resultat

Äldreomsorgen och området för funktionsnedsatta har haft möjlighet att använda statliga stimulansmedel under året vilket bidrar till lägre kostnader. Medelstilldelningen kommer i vissa fall sent vilket försvårar för sektorn att hinna genomföra åtgärder för hela bidragsbeloppet.

Ensamkommande barn och unga gör ett överskott på 5,5mkr. Verksamheten för ensamkommande barn och unga är finansierad via statliga medel. Överskottet för ensamkommande orsakas framförallt av ersättningar från Migrationsverket för kostnader som uppkommit tidigare år.

Investeringar

Sektorns investeringsbudget uppgick 0,075 mkr. Inga investeringsmedel har utnyttjats under året.

Nyckeltal

Under året har uppföljning gällande antal försörjningsstödsärenden och ärendenas varaktighet och åldersfördelning samt kostnad gjorts regelbundet. Även bostadssituationen har följts upp kontinuerligt gällande antal bostadslösa och sociala kontrakt. Sektorn redovisar nationellt övergripande kvalitetsnyckeltal för vård och omsorg om äldre, verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Resultaten dokumenteras och kan följas i databasen Kolada. Sektorn tar också del av svaren från Socialstyrelsens nationella enkätundersökning *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen* som genomförs varje år. Resultaten av undersökningarna används i sektorns kvalitetsarbete.

Anhörigstöd Västmanland

Du som vårdar eller stödjer en närstående som är äldre, långvarigt sjuk, har funktionsnedsättning eller missbruksproblem har möjlighet att få stöd.

Mer information finns på kommunens hemsida under ”Stöd & omvårdnad”

DRIFTS- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Sammanställd driftredovisning

Nämnd (tkr)	Nettobudget 2018	Kostnader 2018	Intäkter 2018	Nettokostnad 2018	Netto- avvikelse	Nettokostnad 2017
Kommunfullmäktige	67 951	67 790	823	64 967	2 984	53 058
Kommunstyrelsen	273 921	383 157	116 803	266 354	7 567	258 403
<i>varav kommunstyrelsen och allmänna utskottet</i>	<i>15 681</i>	<i>34 449</i>	<i>20 934</i>	<i>13 515</i>	<i>2 166</i>	<i>13 239</i>
<i>varav demokrati- och sam- hällsutvecklingsutskottet</i>	<i>15 065</i>	<i>17 067</i>	<i>2 122</i>	<i>14 945</i>	<i>120</i>	<i>6 852</i>
<i>varav barn- och utbild- ningsutskottet</i>	<i>107 037</i>	<i>150 474</i>	<i>40 149</i>	<i>110 325</i>	<i>-3 288</i>	<i>109 800</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>136 137</i>	<i>181 168</i>	<i>53 599</i>	<i>127 568</i>	<i>8 569</i>	<i>128 512</i>
Summa kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	341 872	448 947	117 627	331 321	10 552	311 461
Finansieringen	-343 714	55 764	-373 565	-317 801	-25 913	-339 579
TOTALT	-1 842	504 711	-255 938	13 520	-15 361	-28 117

Sammanställd investeringsredovisning

Nämnd (tkr)	Nettobudget 2018	Utgifter 2018	Inkomster 2018	Nettoinvest 2018	Netto- avvikelse	Nettoinvest 2017
Kommunfullmäktige	29 517	-16 592	0	-16 592	46 109	41 964
Kommunstyrelsen	1 100	947	447	500	600	3 640
<i>varav allmänna utskottet</i>	<i>500</i>	<i>79</i>	<i>447</i>	<i>-368</i>	<i>868</i>	<i>3 296</i>
<i>varav demokrati- och sam- hällsutvecklingsutskottet</i>	<i>200</i>	<i>540</i>	<i>0</i>	<i>540</i>	<i>-340</i>	<i>0</i>
<i>varav barn- och utbild- ningsutskottet</i>	<i>325</i>	<i>328</i>	<i>0</i>	<i>328</i>	<i>-3</i>	<i>200</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>75</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>75</i>	<i>143</i>
TOTALT	30 617	-15 645	447	-16 092	46 709	45 601

Driftredovisning

(tkr)	Årsbudget	B O K S L U T 2 0 1 8				Bokslut
	2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	2017
Kommunfullmäktige						
Kommunfullmäktige	708	514	0	514	194	522
Valnämnden	250	295	138	157	93	1
Revisionen	284	387	0	387	-103	462
Kommunalt partistöd	134	171	0	171	-37	174
Överförmyndare	779	833	83	750	29	1 497
NVU	34 498	34 891	528	34 364	134	35 299
<i>varav gymn & vux</i>	0	0	0	0	0	-35 046
<i>varav SFI flyktingar</i>	0	1 243	216	1 027	-1 027	-253
<i>Utb. ensamkommande</i>	0	2 398	715	1 684	-1 684	90
<i>SFI kategori övriga</i>	0	0	0	0	0	1 282
Bidrag till NVK	13 874	11 718	0	11 718	2 156	-3 553
<i>varav anslagsfinansierad verksamhet</i>	0	0	0	0	0	-3 553
<i>varav intäktsfinansierad verksamhet</i>	0	0	0	0	0	0
Inköpsverksamhet	699	568	0	568	131	721
Outhyrda lokaler	18	271	0	271	-253	60
SDR	5 170	5 486	0	5 486	-317	5 327
V-Dala miljö- o byggnadsnämnd	3 244	2 583	0	2 583	661	2 931
V-Dala Lönenämnd	1 069	1 082	74	1 008	62	1 039
N Västmanlands Ekonominämnd	4 118	3 730	0	3 730	387	3 688
VL, länsstrafiken	2 909	3 109	0	3 109	-200	3 361
N Västmanlands Samordningsförbund	196	151	0	151	45	157
Summa kommunfullmäktige	67 951	65 790	823	64 967	2 984	53 058
Kommunstyrelsen						
Kommunstyrelsen	1 311	1 284	0	1 284	27	1 272
Arbetsutskottet	202	212	0	212	-10	189
Personalutskottet	54	34	0	34	20	39
Till kommunstyrelsens förfogande	1 900	701	0	701	1 199	485
Medlemsavg under kommunstyrelsen	512	178	0	178	334	172
Kanslisektionen	3 184	2 282	46	2 236	949	1 800
Kommunal beredskap	0	554	554	0	0	0
Info/utredning	0	97	0	97	-97	600
Enhet administration	2 657	3 127	708	2 419	238	2 785
Integrationskoordinator/projektmedel	0	0	0	0	0	225
Insats Goda Grannar	0	321	321	0	0	0
Påfart etablering	0	84	84	0	0	0
Ledningskontorets utvecklingsmedel	100	1	0	1	99	11
IT-verksamhet, gemensam	2 624	2 623	0	2 623	1	2 199
Integration	13	6 484	6 484	0	13	0
Ansvarsförsäkring	363	804	0	804	-440	597
Avgift SKL, VKL	318	451	17	435	-116	433
Ledningsplatsbidrag	0	0	0	0	0	0
Folkis	0	34	34	0	0	0
Reception/växel	0	0	0	0	0	36
Projekt NIA	0	84	84	0	0	0

(tkr)	Årsbudget	B O K S L U T 2 0 1 8				Bokslut
	2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	2017
Personalsektionen	1 320	2 236	495	1 741	-421	1 430
Friskvård	21	15	0	15	6	0
Fackliga företrädare	774	342	0	342	432	588
Personalpolitiska åtgärder	21	17	0	17	5	0
Feriearbeten	204	245	0	245	-40	232
Miljö- och utveckling	11	0	0	0	11	0
Företagshälsovård	92	84	0	84	8	63
Lönenämnden	0	24	24	0	0	1
Lönesektionen	0	12 083	12 084	0	0	-1
Lönen, egna kostnader	0	49	0	49	-49	0
Västmanlands nätverk för multigration	0	0	0	0	0	86
Summa kommunstyrelsen	15 681	34 449	20 934	13 515	2 166	13 239
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet						
Demokrati- o samhällsutv. utskottet	106	86	0	86	20	106
Demokrati- o samhällsutv. kontoret	1 562	1696	327	1 369	193	864
Turism	831	574	5	569	262	756
Stöd till studieförbund	40	38	0	38	2	40
Biblioteksverksamhet	3 505	3 756	298	3 458	47	0
Läsfrämjandet	50	53	7	47	3	0
Kulturrådet, Stärkta bibliotek	0	23	23	0	0	0
Föreningsstöd och anläggningar	2 800	3 199	451	2 748	52	2 891
Nya idrottshallen	1 208	1 692	0	1 692	-484	0
Unkan	1 434	1 942	527	1 415	19	0
Kultursatsning Unkan	155	143	0	143	12	0
Konsumentvägledning	0	10	0	10	-10	0
Näringslivsfrämjande åtgärder	888	835	0	835	54	627
Kulturmiljövärd	1 030	1 389	419	970	60	926
Evenemang och kultur	612	599	0	599	13	602
Teaterbiografen	845	910	27	883	-37	0
Summa demokrati- och samhälls- utvecklingsutskottet	15 065	16 945	2 085	14 860	205	6 812
Projektredovisning demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet						
Skateprojekt	0	122	205	-83	83	0
Fritidscoacherna	0	0	0	0	0	0
KMV program	0	0	0	0	0	0
Lona ringar på vattnet	0	0	0	0	0	0
Kallmora konstkanal	0	0	0	0	0	-7
Utveckling av skidanläggningar	0	0	0	0	0	-15
Översiktsplan	0	0	0	0	0	13
Välkomnande Karbenning	0	0	0	0	0	0
Bergslagens medeltidsmuseum	0	0	0	0	0	0
Kraftcentralen/Mimerlaven	0	0	-168	168	-168	50
Summa projekt DSU	0	122	37	85	-85	40
Summa demokrati- och samhälls- utvecklingsutskottet	15 065	17 067	2 122	14 945	120	6 852
	Årsbudget		B O K S L U T	2 0 1 8		Bokslut

(tkr)	2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	2017
Barn- och utbildningsutskottet						
Barn- och utbildningsutskottet	149	143	0	143	0	142
Barn- och utbildningskontor	3 783	2 456	0	2 456	1 327	2 763
Skolmältider	8 168	13 717	5 077	8 640	-472	8 244
Grundskola	58 476	74 879	15 119	59 760	-1 284	55 978
Fritids	2 672	5 709	3 353	2 356	315	2 890
Förskola	27 228	35 965	6 510	29 454	-2 227	26 977
Förskoleklass	2 513	4 094	1 079	3 015	-502	2 298
Grundsärskola	2 038	2 257	-32	2 289	-251	2 934
Musikskolan	1 937	2 863	894	1 969	-32	1 707
Integration	34	8 364	8 149	215	-181	151
Familjecentralen	40	27	0	27	13	32
B U T	0	0	0	0	0	5 683
Summa barn- och utbildningsutskottet	107 037	150 474	40 149	110 325	-3 288	109 800
Socialutskottet						
Socialutskottet	296	243	0	243	53	255
Sektorchef	7 121	5 433	638	4 794	2 327	5 024
Individ- och familjeomsorgen	30 534	35 019	5 459	29 561	974	29 078
Äldreomsorg	78 251	86 630	8 105	78 525	-274	76 638
Området funktionsnedsatta	19 934	33 583	13 658	19 925	9	18 878
Projekten	0	3 294	3 294	0	0	48
Integration	0	16 965	22 445	-5 480	5 480	-1 408
Summa socialutskottet	136 137	181 168	53 599	127 568	8 569	128 512
Summa kommunfullmäktige och utskott	341 872	448 947	117 627	331 321	10 552	311 461

Finansieringen

(tkr)	Årsbudget	B O K S L U T 2 0 1 8				Bokslut
	2018	Kostnader	Intäkter	Nettokostn	Nettoavvik	2017
Hyror och arrenden	-12 253	0	-12 392	-12 392	139	-13 171
Bidrag	0	0	-2 187	-2 187	2 187	-3 000
Försäljning av verksamhet	0	0	-47	-47	47	-125
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	-213
Skatteintäkter	-268 131	0	-266 492	-266 492	-1 639	-262 293
Generella statsbidrag	-93 077	0	-89 676	-89 676	-3 401	-85 856
Finansiella intäkter	0	0	-422	-422	422	-298
Försäljningsmedel	-2 605	0	-2 349	-2 349	-255	-2 476
Bidrag och transfereringar	178	177		177	0	177
Entreprenad och köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0
Löner arbetad tid	1 944	773	0	773	1 171	0
Förändring semesterlöneskuld	500	490	0	490	10	893
Kostnadsersättningar	0	0	0	0	0	0
Sociala avgifter enligt lag	216	1 375	0	1 375	-1 159	386
Pensionskostnader	5 580	8 590	0	8 590	-3 010	5 447
Lokal- och markhyror	2 300	419	0	419	1 881	238
Tele- och datakommunikation	0	-31	0	-31	31	0
Försäkringar och riskkostnader	0	9	0	9	-9	0
Övriga främmande tjänster	0	157	0	157	-157	199
Diverse kostnader	0	276	0	276	-276	0
Avskrivningar	9 908	34 933	0	34 933	-25 025	10 507
Inkomst- och kostnadsutjämning	5 806	4 495	0	4 495	1 311	5 819
Finansiella kostnader	3 575	1 825	0	1 825	1 750	1 789
Diverse interna kostnader	2 345	2 276	0	2 276	68	2 398
Finansieringen	-343 714	55 764	-373 565	-317 801	-25 913	-339 579
Totalt kommunen	-1 842	504 711	-255 938	13 520	-15 361	-28 117

Investeringsredovisning

(tkr)	Nettobudget	B O K S L U T 2 0 1 8			Nettoinvest	
	2018	Utgifter	Inkomster	Nettoinvest	Nettoavvik	2017
Kommunfullmäktige						
Entreprenad NVK						
Ofördelade investeringar	18 798	0	0	0	18 798	0
<i>Pott för ofördelat</i>	5 888,7	0	0	0	5 889	0
<i>Pott för energieffektiviseringar</i>	4 048,7	0	0	0	4 049	0
<i>Klimatfrämjande åtgärder</i>	520,0	0	0	0	520	0
<i>Gatubelysning, kopplas till</i>	341,0	0	0	0	341	0
<i>Skolgårdar</i>	1 500,0	0	0	0	1 500	0
<i>Ombyggnation LLS</i>	3 500,0	0	0	0	3 500	0
<i>Renovering kortidsboende Öjersbogården</i>	3 000,0	0	0	0	3 000	0
Björkängen kök, ny ventilation	0	0	0	0	0	0
Tinget 7, kommunhuset	0	0	0	0	0	0
Bruksbo 3 Blåsippan, ny förskoleavd	0	0	0	0	0	0
Stutbo 1:92	0	0	0	0	0	0
Svanen 10, Esbjörnsvägen 18	0	0	0	0	0	0
Utredn. o projektering ny idrottshall	8 770	-17 582	0	-17 582	26 352	34 857
CSK ombyggnad lilla gymnastikhallen	0	0	0	0	0	0
Utredn. o projektering nytt LSS-boende	0	0	0	0	0	0
Kylsbo 1:6, Kärrgruvans skola	0	0	0	0	0	890
Kylsbo 1:6, Kärrgruvans skola	37	21	0	21	15	4 554
Brandstation, byte tak	0	0	0	0	0	0
Busstorget, ombyggnad	8	0	0	0	8	1 262
Kvarteret Kronan, åtgärder lokalgata	448	368	0	368	80	0
Kvarteret Kronan, gång- och cykelväg	1 455	355	0	355	1 101	144
Centralskolan, fasad hus S	0	0	0	0	0	0
Källskolan, utemiljö	0	28	0	28	-28	0
Öjersbo, ombyggnad Kortis	0	84	0	84	-84	0
Centralskolan, utbyggnad grupprum o k	0	44	0	44	-44	0
Källskolan, ombyggnad hus C	0	90	0	90	-90	0
Va-sanering Rosenstigen	0	0	0	0	0	0
Klacken 1:25, Va	0	0	0	0	0	255
Kommunfullmäktige	29 517	-16 592	0	-16 592	46 109	41 962
Kommunstyrelsen						
varav kommunstyrelsen allmänna utskott						
Anslutningsavgifter	0	0	447	-447	447	0
Fastighetsförvärv	0	19	0	19	-19	3 215
IT-investeringar, kommunledningen	500	60	0	60	440	0
Datorer lön	0	0	0	0	0	82
Kommunstyrelsen	500	79	447	-368	868	3 296

(tkr)	Årsbudget	B O K S L U T 2 0 1 8				Bokslut
	2018	Utgifter	Inkomster	Nettoinvest	Nettoavvik	2017
varav demokrati- o samhällsutvecklingsutskottet						
Kubota STW37	0	540	0	540	-540	0
Investeringar DSU	200	0	0	0	200	0
Demokrati- o samhällsutvecklingsutskottet	200	540	0	540	-340	0
varav barn- och utbildningsutskottet						
IT-investering BUN	0	146	0	146	-146	0
Inventarier BUN	325	182	0	182	143	200
Barn- och utbildningsutskottet	325	328	0	328	-3	200
varav socialutskottet						
Inventarier Socialnämnden	75	0	0	0	75	143
Socialutskottet	75	0	0	0	75	143
Totalt kommunstyrelsen	1 100	947	447	500	600	3 640
Totalt kommunen	30 617	-15 645	447	-16 092	46 709	45 601

REDOVISNINGSPRINCIPER - Redovisningsmallens dokument

Resultaträkningen – sammanfattar kostnader och intäkter samt visar årets förändring av det egna kapitalet.

Balansräkningen – visar kommunens ekonomiska ställning på bokslutsdagen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation nr 16.2 används.

Värdering

Övergripande värderingsprincip är försiktighetsprincipen, vilket medför att skulder inte får undervärderas respektive att tillgångar inte får övervärderas.

Interna poster

Verksamhetens intäkter och kostnader är justerade med interna poster.

Leverantörsfakturor och utställda fakturor

Periodisering har gjorts av leverantörsfakturor och utställda fakturor med väsentliga belopp.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Semesterlöneskulden

Semesterlöneskulden har redovisats som en kortfristig skuld.

Avskrivningar - komponentavskrivning

Avskrivning av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

Minsta gräns för komponentindelning vid åtgärder >1,0 miljoner kronor. För nya investeringar används i tillämpliga delar SKL:s publikation *Komponentavskrivning i kommuner och landsting*.

Exempel på ungefärliga avskrivningstider:

Gator och vägar 20 år och uppåt

Inventarier 5-10 år

Datorer 3 år

Fastigheter 3-100 år

Pensioner

Förändringen av pensionsskulden redovisas under verksamhetens kostnader.

Intjänade pensioner från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen enligt den så kallade blandade modellen. Kommunen har för perioden 1998-2005 beslutat att hela den individuella delen av pensionen skall betalas ut för individuell

förvaltning. Från och med år 2006 är avsättningen obligatorisk. Beräkningen av den individuella delen är gjord efter KPA's underlag och bedömningar.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot tidigare förbundschef på NVK.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot nuvarande och tidigare kommunalråd.

Som underlag för pensionsskuld och pensionskostnader har KPA's beräkning för 2018 använts.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats och redovisats det år då den beskattningsbara inkomsten intjänats.

Kommunen tillämpar rekommendation 4.2 från "Rådet för kommunal redovisning" vad avser redovisning av skatteintäkter.

Rekommendationen avseende kommunalskatt innebär att inkomstarets redovisade skatteintäkter består av tre delar:

- preliminära månatliga inbetalningar
- prognos för slutavräkning (år 2018) från SKL, decemberprognosen
- differens mellan slutlig taxering och prognos föregående år (2017)

Till slutavräkningen avseende 2018-12-31 har vi använt Sveriges Kommuner och Landstings prognos från 181217, cirkulär 18:64.

Leasingavtal

Rekommendation nr 13.2 gällande Redovisning av leasingavtal innebär att klassificering skall göras av leasingavtal, antingen som finansiellt eller operationellt. Leasingavtalen inom Norbergs kommun är klassificerade som operationella.

Omsättningstillgångar

Aktier och fonder, både ränte- och aktiefonder redovisas enligt den kommunala redovisningslagen som omsättningstillgångar och tas alltid upp till lägsta värdets princip.

Uppskattningar och bedömningar

Eventuella differenser mellan intäkter och kostnader avseende EKB resultatförs från och med 2017.

REDOVISNINGSBEGREPP OCH ORDLISTA

Anläggningskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder inklusive avsättningar.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda för stadigvarande bruk.

Avskrivningar

Den värdeminskning (förslitning) som årligen sker på en anläggningstillgång, baserat på anskaffningsvärdet inkluderat omkostnader dividerat med den ekonomiska livslängden.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser som är säkra, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då dessa ska infrias och betalas ut.

Eget kapital

Består av anläggningskapital (bundet i anläggningar m m) och rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier, obligationer, långsiktiga fordringar, avskrivning sker ej.

God redovisningssed

En faktisk förekommande praxis hos en kvalitativt representativ krets bokföringsskyldiga det vill säga man ska inte motgå lagar och uttalanden från den teoretiska verksamma expertisen såsom rekommendationsorganen.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som nyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Benämning för internränta och avskrivning.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten som skall betalas inom ett år.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (förmågan att betala sina skulder i rätt tid).

Långfristiga skulder

Lån som är på längre än ett år och innehåller ränteutgifter.

Materiella anläggningstillgångar

Kan vara fastigheter, byggnader, mark, maskiner och inventarier som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag med mera.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nyckeltal

Mäter förhållandet mellan två storheter, till exempel likvida medel i procent av externa utgifter (likviditet).

Omsättningstillgångar

Kan vara lager, förråd, kontanter, och kundfordringar (kortsiktiga).

Periodisering

Fördelning av inkomster och utgifter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Skuldsättningsgrad

Hur stor del av kommunens tillgångar som är lånefinansierade.

Soliditet

Ett nyckeltal som visar procentuellt den del av totala tillgångar som är egenfinansierad, eget kapital dividerat med balansomslutningen (totalt kapital). Visar betalningsförmågan på längre sikt. Ju högre soliditet desto större ekonomiskt handlingsutrymme.

REVISIONSBERÄTTELSE

Revisionsberättelse

Revisorerna i Norbergs kommun

2019-04-29

Till
Fullmäktige i Norbergs kommun
organisationsnummer 212000-2072

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse med utskott och fullmäktigeberedningar.

Styrelse och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse med utskott och beredningar i Norbergs kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och är upprättade enligt god redovisningssed. Med undantag för redovisning av underhållskostnader hänförliga till NVK samt nedskrivning av idrottshall.

Vi bedömer att styrelsens med utskott och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål fullmäktige uppställt, dock saknas en samlad uppföljning i årsredovisningen av de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse med utskott och

beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ. Vidare tillstyrker vi att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för Norbergs kommuns ledamöter i följande gemensamma nämnder, Norra Västmanland Ekonominämnd, Västmanland Dalarna Miljö- och Byggnadsnämnd, Västmanland Dalarnas Lönenämnd, Gemensamma nämnden för hjälpmedelsfrågor och andra samverkansfrågor.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ. Vidare tillstyrker vi att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för Norbergs kommuns ledamöter i följande gemensamma nämnder; Norra Västmanland Ekonominämnd, Västmanland Dalarna Miljö- och Byggnadsnämnd, Västmanland Dalarnas Lönenämnd samt Gemensam hjälpmedelsnämnd.

Vi återoppar bifogade redogörelse och revisionsrapport från PwC.

Norbergs kommun 2019-04-29

Underskrifter

LilliAnn Källermark

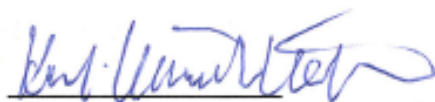
Mikael Bjälevik

Lars Brandt

Irene Norling

Karl-Henrik Hölke

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagan

Revisorernas redogörelse

Revisorerna i Norbergs kommun

Revisorernas redogörelse för år 2018

Revisorernas verksamhet regleras i kommunallagens 12 kap Revision, Reglemente för Norbergs kommuns revisorer samt de bägge dokumenten God revisionsred i kommunal verksamhet och Revisionsberättelse i kommuner och landsting, Granskningsrapport i kommunala aktiebolag utgivna av (SKL). I överensstämmelse med nämnda dokument är revisorernas övergripande mål:

- att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen inom nämndernas verksamhetsområde är tillräcklig

Revisionsarbetet skall bedrivas i överensstämmelse med God revisionsred. Det innebär bl a att ”Väsentlighet och risk” skall vara styrande såväl i valet av granskningsuppdrag som vid genomförande av detsamma.

Kommunallagen stadgar att ”Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden”. Vad gäller redovisningsrevisionen har detta uppfyllts för vårt vidkommande sedan många år. Däremot görs inte förvaltningsrevisionella insatser varje år inom varje nämnds verksamhetsområde. Prioriteringsgrunderna väsentlighet och risk ger inte med nödvändighet en sådan granskningsfördelning.

Genomförda granskningar under verksamhetsåret

Till grund för granskningsinsatserna ligger en upprättad revisionsplan. Planen som till stor del bygger på väsentlighet och risk men även aktualitet upprättas i början av varje år. Den följs därefter upp och revideras under hösten.

I överensstämmelse med planen har följande granskningar, dokumenterade i rapporter, genomförts under året:

Rapporter, redovisningsrevision

- Delårsrapport för 2018
- Granskning av bokslut/årsredovisning 2018

Rapporter, förvaltningsrevision

- Granskning av kommunstyrelsens arbete med att få elever att nå kunskapsmålen

Respektive granskningsrapport överlämnas till kommunstyrelsen för synpunkter och besked med anledning av granskningen.

Revisorernas rapporter finns på kommunens hemsida

Granskningsinsatserna

Granskningen har utförts i omfattning enligt ovan. Genom biträdenas försorg har material insamlats och dokumenterats i rapporter för vårt ställningstagande.

Som en del i granskningen har revisorerna löpande tagit del av styrelsens/nämnders protokoll, besök på sammanträden med kommunfullmäktiges presidium samt företrädare för styrelsen/nämnder och förvaltningar,

Frida Hansdotter Arena

Norbergs kommun ♦ Box 25 ♦ 738 21 Norberg
Besöksadress: Malmgatan 7 ♦ 738 31 Norberg
Telefon: 0223-290 00
Fax: 0223-207 78
E-post: info@norberg.se
Hemsida: www.norberg.se
Facebook: www.facebook.com/norbergs.kommun